

Nr 234.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statliga beredskapsarbeten m. m.; given Stockholms slott den 9 mars 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1934.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller anför efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations-, finans-, ecklesiastik-, jordbruks- och handelsdepartementen:

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, anvisa respektive beräkna anslag å tillsammans 156,769,800 kronor.

Härav voro till *statliga byggnader* upptagna anslag till ett belopp av tillhopa 11,556,800 kronor. Framställningar i dessa ämnen hava redan gjorts till riksdagen.

Vidare voro till *allmänna arbeten*, att utgå av lånemedel med kort amorteringstid, upptagna anslag å sammanlagt 122,710,000 kronor, därav följande under socialdepartementet med beräknade belopp upptagna reservationsanslag, nämligen

Bihang till riksdagens protokoll 1934. 1 saml. Nr 234.

statliga och statskommunala reservarbeten	48	miljoner kronor
statliga beredskapsarbeten	5	» »
bidrag till kommunala beredskapsarbeten	5	» »
främjande av bostadsbyggande	10	» »
förbättring av slumbostadsbeståndet	3	» »

Ytterligare voro upptagna anslag om sammanlagt 20,500,000 kronor till *låneunderstöd*, däribland följande under socialdepartementet upptagna reservationsanslag, nämligen

lån till kommunala beredskapsarbeten	5	miljoner kronor
lån till främjande av enskild företagsamhet	5	» »

Senare denna dag (proposition nr 235) ämnar jag göra hemställen beträffande anslaget till statliga och statskommunala reservarbeten. Beträffande det ifrågasatta anslaget till förbättring av slumbostadsbeståndet återkommer jag senare i dag i särskilt sammanhang (skrivelse nr 236). Nu anhåller jag att till behandling få upptaga frågan om övriga nyss särskilt nämnda anslag.

I statsverkspropositionen utvecklade statsministern och chefen för finansdepartementet vissa allmänna synpunkter på hithörande frågor.

Statsministern anförde sålunda bland annat följande:

»Det stora hjälpbehov, som fortfarande förefinnes, och den alltjämt rådande ovissheten rörande konjunkturutvecklingen gör det nödvändigt att även för nästa budgetår förbereda omfattande åtgärder från statsmakternas sida för att bispringa krisens offer och stimulera det ekonomiska livet. Vid sidan av förslag till fortsatt stöd åt jordbruket, hantverket och fisket förordar därför statsrådet, att för riksdagen framlägges ett program med förslag om åtgärder till förebyggande av arbetslöshet samt beredande av nya arbetstillfällen och försörjningsmöjligheter åt arbetslösa. Avsevärda belopp beräknas för fortsättande av arbetslöshetskommissionens verksamhet. Programmet innebär även i övrigt ett fullföljande av det av fjolårets riksdag beslutade och omfattar i huvudsak åtgärder av samma art som detta. Sålunda föreslås fortsatta anslag till statsbeställningar, till statliga och kommunala beredskapsarbeten, för byggande av skenfria korsningar, broar och hamnar samt för lån till främjande av enskild företagsamhet. Med utgångspunkt från att uppgörelse äntligen skall träffas mellan parterna i byggnadskonflikten föreslås anslag på något mer än 11 miljoner kronor för uppförande av statliga byggnader. Tillsammans med tidigare för samma ändamål beviljade anslag komma dessa medel att möjliggöra en för den allmänna återhämtningen betydelsefull verksamhet. Genom en lösning av byggnadskonflikten lösgöras även de medel, som av riksdagen anslagits för uppmuntrande av enskild byggnadsverksamhet i stadssambhällen. För främjande av fortsatt arbete för förbättrande av bostadsbeståndet på landsbygden beräknas nytt anslag, ävensom för åtgärder mot bostadseländet i slumkvarteren. Chefen för kommunikationsdepartementet hemställer om anslag till vägbeläggning med gatsten, varvid en betydande del av statens stenlager skulle kunna komma till användning, samt om

viss tillverkning av vagnar och utförande av vissa banarbeten för statens järnvägar. Med hänsyn till behovet av ökad hjälp åt lantbefolkningen hemställer chefen för jordbruksdepartementet om väsentligt högre anslag än de för löpande budgetår beviljade till för denna befolkning särskilt lämpade arbeten. En betydande utvidgning av arbetarsmåbruksverksamheten föreslås, och vidare beräknas anslag till åtgärder för beredande av jordbruk åt arbetslösa.»

Vid framläggandet av finansplanen lämnade *chefen för finansdepartementet* en översikt över konjunkturutvecklingen under det gångna året samt anförde därefter, att det visserligen framkommit tecken till en återhämtning av konjunkturen ej blott i vårt land utan även i världen som helhet men att man saknade verkliga hållpunkter för ett omdöme om hur hastigt eller hur långsamt återhämtningen komme att försiggå.

I motiveringen för den i statsverkspropositionen framlagda lånebudgeten erinrade finansministern till en början om att han i förra årets finansplan betecknat det program för offentliga arbeten, finansierade med lånemedel, varom förslag då framlades, som ett led i strävandet att taga tillvara våra tillgångar, skaffa nya arbetstillfällen, förbättra vår försörjning, med ett ord höja vår inkomststandard utöver den nuvarande, genom depressionen nedpressade nivån. Finansministern anförde därefter, att en del av de farhågor, som det nämnda programmet till en början framkallade, redan visat sig mindre grundade. Läget på kapitalmarknaden hade utvecklats sig i sådan riktning, att oron för statslånen såsom en fara för de enskilda företagens lånemöjligheter torde hava väsentligen försvunnit. En annan icke sällan uttalad farhåga, att den statliga upplåningen skulle ge upphov till en ohejdad prisstegring, eller inflation, torde ävenledes ha förlorat sin aktualitet. Erfarenheterna under det gångna året hade starkt framhävt de svårigheter, som mötte försöken att höja prisnivån. Om betänkligheterna mot den under förra året inledda finanspolitiken sålunda förlorat i styrka, kvarstode de positiva skälen för denna politik oförsvagade. Det syntes fortfarande vara det bästa, att de arbetslösa i största möjliga utsträckning sattes i tillfälle att genom arbete skaffa sig sitt uppehälle. Det kunde möta praktiska svårigheter att så fördela det allmänna kapitalinvesteringar, att de till övervägande del fölle under depressionstider, men det måste anses i hög grad önskvärt, att en sådan fördelning eftersträvades. Dessa skäl gällde sålunda oberoende av vilken verkan i konjunkturlyftande riktning man väntade sig av den ökade offentliga verksamheten. Att den åsyftade stimuleringen av näringslivet till sin omfattning vore beroende av en mångfald omständigheter, finge anses självklart. Under inflytande av krisiskärpande faktorer på andra områden kunde resultatet av det allmänna insatser inskränka sig till att depressionen framstode såsom mindre starkt markerad. Invändningar mot stimuleringstanken kunde därför icke hämtas ur våra egna erfarenheter under det gångna halvåret, så mycket mindre som arbetena endast steg för steg kunnat igångsättas och de anslagna medlen långsamt komme ut i rörelsen.

I den mån man vågade antaga — anförde finansministern vidare — att den inträdna förbättringen i det ekonomiska läget betecknade depressionens över-

gång i en så småningom stigande konjunktur av sedan gammalt välkänt slag, torde skälen för ett statligt investeringsprogram snarast bliva förstärkta. I ett läge då depressionstendenserna syntes hava ebbat ut, men återhämtningens krafter ännu vore svaga, ansåges av många de bästa utsikterna förefinnas för en gynnsam effekt av ett offentligt investeringsprogram.

Slutligen berörde finansministern även de farhågor av rakt motsatt slag, som möjligen komme att göra sig hörda. Finansministern yttrade därvid att, om konjunkturförbättringen skulle fortskrida mycket hastigt, det kunde tänkas, att de offentliga arbetena icke endast bleve onödiga utan till och med övade en skadlig inverkan genom en alltför starkt uppdriven efterfrågan på de produktiva krafterna. Bortsett från att de beslutade eller föreslagna arbetena vore av sådan art, att en begränsning vid behov utan svårighet läte sig genomföra, byggde de antydna bekymren på en föreställning om framtiden, som vore ytterst osannolik. Redan tron på en mycket snabb utveckling fram mot en högkonjunktur vilade på svaga grunder. Men även om den förbättring, som nu kunde iakttagas, verkligen skulle utgöra inledningen till en oväntat snabb konjunkturuppgång med alla de typiska drag, som man av tidigare erfarenheter känner, kvarstode det faktum, att denna konjunkturuppgång komme att utspelas på grundvalen av ett i många betydelsefulla hänseenden förändrat näringsliv.

Vid *min hemställen* i statsverkspropositionen om beräkning av anslag till statliga beredskapsarbeten m. m. erinrade jag om att 1933 års riksdag bland de i väsentligen arbetslöshetslindrande syfte under socialdepartementet beviljade anslagen, förutom till vissa särskilda byggnadsarbeten samt till statliga och statskommunala reservarbeten, anvisade följande anslag till arbeten, nämligen

statliga beredskapsarbeten, reservationsanslag	3	miljoner kronor
kommunala beredskapsarbeten, »	8.5	» »
främjande av bostadsbyggande, »	15	» »
lån till främjande av enskild företagsamhet, reservationsanslag	10	» »
subventioner till främjande av enskild företagsamhet, reservationsanslag	3.5	» »

Jag anförde därefter, att medel för i huvudsak motsvarande ändamål syntes i enahanda syfte bära beräknas jämväl för nästkommande budgetår, och förordade därvid en anslagsberäkning i enlighet med vad nyss inledningsvis nämndes.

Hjälpprogrammet i dess helhet.

Innan jag övergår till behandlingen av de särskilda anslagen, torde jag bära angiva min uppfattning rörande de allmänna riktlinjerna för och omfattningen av statens åtgärder under det kommande budgetåret i anledning av arbetslösheten.

Dessförinnan torde jag såsom bakgrund härtill få lämna en redogörelse för det aktuella arbetslöshetsläget och därvid särskilt söka belysa sådana drag i detsamma, som kunna ge en antydning om utvecklingen för framtiden. I sam-

band därmed torde lämpligen böra lämnas en översiktlig redogörelse för verkställigheten av de av 1933 års riksdag beslutade hjälpåtgärderna. Vad angår arbetslöshetskommissionens verksamhet torde jag för närmare uppgifter få hänvisa till propositionen (nr 235) angående anslag till bekämpande av arbetslösheten m. m. sid. 40 och följande.

Arbetslöshetsläget.

I skrivelse den 15 december 1933 har statens arbetslöshetskommission framlagt förslag rörande erforderliga medel till upprätthållande under budgetåret 1934/1935 av den hjälpverksamhet för arbetslösa, som kommissionen har att utöva enligt bestämmelserna i kungörelsen den 26 juni 1933 (nr 446) angående statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Skrivelsen har såsom bilaga fogats vid min hemställan i statsverkspropositionen om beräkning av anslag till statliga och statskommunala reservarbeten (Utgifter för kapitalökning, bilaga 3, punkt 2). I skrivelsen har arbetslöshetskommissionen lämnat en utförlig översikt över arbetsmarknadens och arbetslöshetens utveckling under år 1933, till vilken jag får hänvisa. Sedermera har arbetslöshetskommissionen i skrivelse den 16 februari 1934 gjort definitiv framställning om medelsbehovet för nästkommande budgetår. I samband härmed har kommissionen meddelat vissa kompletterande uppgifter till den tidigare lämnade redogörelsen.

Depressionens inverkan på arbetsmarknaden framgår av följande tabeller,¹ vilka för åren 1930—1933 upptaga antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen, fackföreningarnas arbetslöshet i procent av medlemsantalet, såvitt framgår av de till socialstyrelsen inkomna rapporterna, samt antalet hjälpsökande arbetslösa enligt arbetslöshetskommissionens månadsrapporter.

Antal arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen.

Månad	År	1930	1931	1932	1933
Januari		241	222	368	569
Februari		211	232	412	565
Mars		171	191	343	577
April		140	194	341	510
Maj		129	164	339	458
Juni		127	187	351	451
Juli		140	198	370	503
Augusti		144	201	366	476
September		146	197	351	480
Oktober		175	257	395	538
November		254	413	661	657
December		238	343	689	644
	<i>Medeltal</i>	178	236	413	536

För januari 1934 är motsvarande siffra 560.

¹ Förteckning över i denna proposition samt i propositionen nr 235 intagna tabeller och översikter m. m. återfinnes å sid. 105.

Fackföreningarnas arbetslöshet i procent av medlemsantalet.

Månad	År	1930	1931	1932	1933
Januari		13.9	20.2	24.2	28.8
Februari		13.2	18.7	23.8	27.7
Mars		12.3	19.4	24.1	28,7
April		10.8	17.1	20.8	24.3
Maj		8.0	13.2	19.0	21.1
Juni		8.0	12,4	19.3	21.3
Juli		8.0	11.8	19.4	19.4
Augusti		8.1	12.8	20.0	19.6
September		9.5	13.4	20.6	19.2
Oktober		12.3	16.4	22.1	20.1
November		15.3	19.3	24.1	22.3
December		22.9	26.5	31.0	27.1
	<i>Medeltal</i>	11.9	16.8	22.4	23.3

För januari 1934 är motsvarande siffra 24.1.

Antal hjälpsökande arbetslösa enligt arbetslöshetskommissionens månadsrapporter (avrundade tal).

Månad	År	1930	1931	1932	1933
Januari		16,650	40,250	103,700	189,200
Februari		15,400	41,600	108,050	181,950
Mars		13,600	41,900	109,700	186,550
April		11,400	39,400	111,350	176,800
Maj		9,000	34,500	104,100	156,200
Juni		6,650	31,050	97,400	145,450
Juli		5,800	30,500	94,700	138,850
Augusti		6,300	35,700	99,800	144,200
September		8,600	40,400	106,400	151,500
Oktober		14,600	57,150	123,600	164,750
November		24,800	77,250	146,950	170,700
December		31,900	88,750	161,150	171,050
	<i>Medeltal</i>	13,725	46,533	133,900	164,760

Enligt arbetslöshetskommissionens månadsrapport för januari 1934 utgjorde antalet till kommissionen rapporterade arbetslösa vid slutet av nämnda månad 171,540.

Antalet till arbetslöshetskommissionen rapporterade kommuner har under krisens fortgång stegrats i avsevärd grad. I följande sammanställning lämnas en översikt av utvecklingen under åren 1931—1933.

Månad	År	Antal rapporterade kommuner		
		1931	1932	1933
januari		339	673	1,148
februari		362	751	1,212
mars		376	757	1,222
april		368	758	1,181
maj		353	743	1,113
juni		345	708	1,091
juli		335	727	1,108
augusti		353	746	1,122
september		365	774	1,166
oktober		419	835	1,238
november		508	943	1,340
december		569	1,000	1,403
	<i>Medeltal</i>	391	784	1,187

Antalet för januari 1934 till arbetslöshetskommissionen rapporterade kommuner utgjorde 1,510. Under krisen 1921—1923 var den högsta månadssiffran 768.

Hittills publicerade *uppgifter rörande arbetslöshetens och de särskilda hjälpåtgärdernas omfattning* hava i allmänhet lämnats länsvis. Däremot hava för offentligheten icke varit tillgängliga mera fullständiga uppgifter rörande förhållandena inom de särskilda kommunerna. Då jag ansett, att det erbjuder ett betydande intresse att studera, huru arbetslösheten och de olika hjälpåtgärderna fördela sig inom de skilda länen, har jag låtit upprätta en förteckning över samtliga de kommuner, vilka avgivit rapport till arbetslöshetskommissionen per den 31 december 1933. I förteckningen är för varje kommun angivet arbetslöshetens omfattning och invånarantalet ävensom antalet genom reservarbete, respektive kontantunderstöd hjälpta. Förteckningen har såsom bilaga (*Bilaga A*) fogats vid detta protokoll. Jag har vidare låtit upprätta en förteckning över de kommuner, vilka den 31 januari 1934 men ej den 31 januari 1933 rapporterat arbetslöshet till arbetslöshetskommissionen. Då det för vinnande av det avsedda syftet torde vara tillräckligt, att i förteckningen över de per den 31 december 1933 rapporterade kommunerna utmärkes, vilka av nämnda kommuner som nytillkommit efter den 31 januari 1933, har den nominativa förteckningen över de den 31 januari 1934 nytillkomna rapporterade kommunerna här uteslutits. Ifrågavarande kommuner utgöra 404 till antalet med ett sammanlagt antal arbetslösa av 9,500. Antalet kommuner, som den 31 januari 1933 men ej den 31 januari 1934 rapporterade arbetslöshet, utgör 42 med ett förstnämnda dag anmält antal arbetslösa av 997. Sammanlagda antalet rapporterade arbetslösa utgjorde den 31 januari 1933 189,225 och den 31 januari 1934 171,540.

Av de nu anförda siffrorna framgår, att nedgången i antalet arbetslösa i de kommuner, som den 31 januari 1933 rapporterade arbetslöshet, utgjorde minst 26,188. Det kan med stor sannolikhet antagas, att anmälningarna från de nytill-

Översikt över kommuner, vilka den 31 januari 1934 men icke den 31 januari 1933 rapporterat arbetslöshet (»nyttillkomna kommuner»), respektive kommuner, vilka den 31 januari 1933 men icke den 31 januari 1934 avgivit sådau rapport (»avgångna kommuner»).

L ä n	A n t a l			Antal arbetslösa i		
	nyttillkomna kommuner	avgångna kommuner	nettoökning eller nettominskning (-)	nyttillkomna kommuner	avgångna kommuner	nettoökning eller nettominskning (-)
Stockholms län	39	—	39	1,711	—	1,711
Uppsala län	24	1	23	492	39	453
Södermanlands län	30	—	30	731	—	731
Östergötlands län	42	—	42	958	—	958
Jönköpings län	20	2	18	467	31	436
Kronobergs län	11	1	10	142	20	122
Kalmar län	6	—	6	141	—	141
Gotlands län	9	16	— 7	74	172	— 98
Blekinge län	2	—	2	25	—	25
Kristianstads län	31	3	28	670	55	615
Malmöhus län	45	3	42	1,046	40	1,006
Hallands län	21	1	20	434	8	426
Göteborgs och Bohus län	12	1	11	215	73	142
Älvsborgs län	21	1	20	489	2	487
Skaraborgs län	45	7	38	623	264	359
Värmlands län	6	1	5	221	185	36
Örebro län	10	2	8	262	28	234
Västmanlands län	14	1	13	233	13	220
Kopparbergs län	8	—	8	265	—	265
Gävleborgs län	2	—	2	40	—	40
Västernorrlands län	2	—	2	138	—	138
Jämtlands län	1	1	—	10	17	— 7
Västerbottens län	3	1	2	113	50	63
Norrbottens län	—	—	—	—	—	—
Summa	404	42	362	9,500	997	8,503

kommande kommunerna icke annat än i undantagsfall representerat någon i verklig mening ny arbetslöshet. Såsom framgår av bilaga A, är det här i övervägande omfattning fråga om små kommuner med endast ett ringa antal anmälda hjälpsökande — i genomsnitt 23 à 24 — i varje. Man torde med hänsyn till utvecklingen i dess helhet under det sista året vara berättigad antaga, att i de flesta fall minst motsvarande arbetslöshet funnits i dessa huvudsakligen till jord- och skogsbruk hänvisade kommuner redan den 31 januari 1933 och att man här har att göra med kommuner, som antingen i det längsta sökt att med egna resurser bereda hjälp mot arbetslösheten eller som på grund av arbetslöshetens

långvarighet ansett sig tvungna att nu ordna en organiserad arbetslöshetshjälp. Härtill kommer följande. Såsom i annat sammanhang (sid. 14) skall anföras, befinnes vid en jämförelse beträffande de kommuner, vilka rapporterade arbetslöshet såväl den 31 januari 1933 som den 31 januari 1934, att en större ökning av antalet anmälda arbetslösa inträtt allenast i Blekinge och Bohuslän, vilken ökning med all sannolikhet är att hänföra till upphörandet av arbetet i anledning av statens stenbeställningar. Vid sådant förhållande betecknar denna stegring icke någon ökning i arbetslösheten å den öppna arbetsmarknaden, och det lär alltså vara berättigat att vid förevarande jämförelse göra avdrag för densamma. Nedgången i arbetslösheten under den gångna tolv månadersperioden synes mig alltså kunna beräknas till ungefär 26,188 + 1,218 + 2,422 eller omkring 30,000 man.

I förestående översikt (sid. 8) har angivits, huru de nytillkomna, respektive avgångna kommunerna och antalet där anmälda hjälpsökande fördela sig på de skilda länen.

Det har ansetts vara av intresse att verkställa en speciell undersökning rörande de kommuner, där arbetslösheten är särskilt betungande. I följande översikt hava därför sammanförts de kommuner, där antalet hjälpsökande arbetslösa den 31 december 1933 översteg 8 % av invånarantalet. I översikten hava också införts uppgifter rörande hjälpverksamhetens omfattning i dessa kommuner.

Kommuner med arbetslöshet motsvarande minst 8 % av invånarantalet.

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporte- rat antal hjelpsökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälptas antal	Därav enligt	
					arbetslinjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Stockholms län:						
Forsmark	831	91	10.95	48	48	—
Uppsala län:						
Älvkarleby	9,126	738	8.09	415	134	281
Södermanlands län:						
Ytterselö	1,198	101	8.43	31	16	15
Kalmar län:						
Oskarshamn	8,513	722	8.48	536	286	250
Södra Möckleby	1,572	132	8.40	95	19	76
Gotlands län:						
Othem	1,876	165	8.80	134	47	87
Blekinge län:						
Aspö	984	83	8.43	50	39	11
Backaryd	2,239	182	8.13	68	68	—
Elleholm	410	46	11.22	31	31	—
Hasslö	1,503	153	10.18	106	41	65
Listerby	2,065	324	15.69	226	101	125
Mörrum	4,343	423	9.74	339	214	125
Sturkö	2,013	393	19.52	348	93	255
Tjurkö	549	97	17.67	92	64	28
Åryd	2,180	216	9.91	163	135	28

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporte- rat antal hjälpssökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälptas antal	Därav enligt	
					arbetslinjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Malmöhus län:						
Södra Vram	2,789	309	11.08	284	134	150
Göteborgs och Bohus län:						
Lysekils stad	5,935	476	8.02	346	63	283
Askum	2,801	488	17.42	414	174	240
Bottna	599	61	10.18	40	10	30
Brastad	3,781	853	22.56	755	140	615
Bro	2,855	553	19.37	481	156	325
Bärfendal	530	45	8.49	6	6	—
Hogdal	1,313	173	13.17	152	32	120
Lommeland	945	218	23.07	184	34	150
Lyse	2,685	448	16.68	338	63	275
Malmö	1,381	406	29.40	366	62	304
Näsinge	1,329	303	22.80	292	37	255
Sanne	626	101	16.18	3	—	3
Skee I }	5,753	869	15.10	766	136	630
Skee II }						
Svenneby	1,318	176	13.35	125	50	75
Tossene	5,373	836	15.56	664	295	369
Skaraborgs län:						
Agnatorp	2,157	174	8.07	102	27	75
Värmlands län:						
Dalby	3,741	339	9.86	205	105	100
Ekshärad	6,515	570	8.75	375	175	200
Lysvik	3,146	280	8.90	98	66	32
Norra Finnskoga	1,731	142	8.20	97	35	62
Östmark	3,566	312	8.75	98	37	61
Örebro län:						
Ljusnarsberg	8,359	857	10.25	692	251	441
Viker	1,485	164	11.04	111	11	100
Västmanlands län:						
Skinnskatteberg	4,070	355	8.72	316	78	238
Kopparbergs län:						
Grangårde	11,812	1,023	8.66	814	164	650
Ludvika lk	4,819	420	8.72	311	151	160
Siljansnäs	2,413	211	8.74	34	33	1
Gävleborgs län:						
Ramsjö	1,776	185	10.42	—	—	—
Segersta	1,520	165	10.86	75	10	65
Trönö	1,724	196	11.37	82	7	75
Västernorrlands län:						
Alnö	6,625	1,161	17.52	880	80	800
Bjärträ	5,078	605	11.91	440	15	425
Boteå	1,660	207	12.47	149	24	125
Dal	1,279	144	11.26	107	14	93
Hässjö	4,509	551	12.22	406	18	388
Högsjö	4,307	529	12.28	366	10	356
Indal	2,528	235	9.30	170	70	100
Ljustorp	2,614	227	8.68	180	30	150
Långsele	3,362	372	11.06	150	75	75
Njurunda	11,724	1,150	9.81	1,037	30	1,007
Nora	3,570	375	10.50	309	18	291
Skön	14,696	1,612	10.97	1,548	64	1,484
Styrnäs	1,355	214	15.79	160	30	130
Sänga	674	57	8.46	33	13	20

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporte- rat antal hjälpssökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälptas antal	Därav enligt	
					arbetslinjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Säbrå	4,592	412	8.97	231	26	205
Timrå	9,010	726	8.06	632	52	580
Torsåker	1,252	198	15.81	136	36	100
Tuna	5,121	560	10.94	334	59	275
Ullånger	1,815	146	8.04	58	28	30
Ytterlännäs	7,084	586	8.27	431	168	263
Jämtlands län:						
Revsund	2,683	256	9.54	77	37	40
Undersåker	2,885	243	8.42	43	30	13
Västerbottens län:						
Bureå	6,144	537	8.74	206	106	100
Byske	10,252	861	8.40	254	166	88
Jörn	5,914	584	9.87	127	127	—
Norrbottens län:						
Jukkasjärvi	17,801	1,765	9.92	1,006	373	633
Nederkalix	13,732	1,460	10.63	1,104	494	610
Piteå lk	14,009	1,208	8.62	269	69	200
Töre	4,671	529	11.33	257	82	175

Det faller genast i ögonen, att dessa kommuner väsentligen äro koncentrerade till ett fåtal län; av det sammanlagda antalet av 75 faller sålunda icke mindre än tillhoppa 45 på stenhuggardistriktet i Blekinge och Bohuslän samt på det av svårigheterna inom trävaruindustrien starkt berörda Västernorrlands län. De allra högsta procenttalen finner man inom stenhuggarkommunerna, där uppenbarligen i många fall den vuxna manliga befolkningen så gott som undantagslöst är utan arbete.

För att möjliggöra en bättre översikt hava därjämte i efterföljande tablå sammanförts uppgifter, utvisande hur kommunerna med mer än 8 % arbetslöshet fördela sig med hänsyn till dels antalet hjälpta i procent av antalet arbetslösa, dels ock antalet enligt arbetslinjen hjälpta i procent av hela antalet av dem, som kommit i åtnjutande av hjälp. Sistnämnda tablå utvisar sålunda exempelvis, att bland ifrågavarande 75 kommuner det är 4, som bereda hjälp åt mer än 90 % av de hjälpsökande. Inom dessa 4 kommuner omfattar arbetslinjen respektive 1—10, 11—20, 41—50 och 61—70 % av hela hjälpverksamheten.

Antalet hjälpta i procent av antalet arbetslösa %	Antalet enligt arbetslinjen hjälpta i procent av hela antalet hjälpta											Summa kommuner
	0 %	1 %-10 %	11 %-20 %	21 %-30 %	31 %-40 %	41 %-50 %	51 %-60 %	61 %-70 %	71 %-80 %	81 %-90 %	91 %-100 %	
—0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1—10	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
11—20	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3
21—30	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	4
31—40	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	1	6
41—50	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3
51—60	—	—	2	1	3	—	1	—	1	—	1	9
61—70	—	2	—	2	2	2	—	—	—	—	1	9
71—80	—	3	8	—	3	4	1	1	—	1	—	21
81—90	—	3	4	3	2	1	—	—	—	—	—	13
91—100	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	4
Summa kommuner	2	10	16	7	12	11	4	5	1	1	6	75

När man granskar uppgifterna i bilaga A och i de nyss lämnade översikterna rörande antalet hjälpta i skilda kommuner samt de hjälptas fördelning på arbetslinjen och understödslinjen, kan man icke undgå att lägga märke till de stora skiljaktigheter, som därutinnan föreligga olika kommuner emellan. Medan i många fall kommuner, som icke äga särskilt stor ekonomisk styrka eller andra speciella förutsättningar, lyckats bereda hjälp åt en mycket avsevärd del av sina arbetslösa, finner man å andra sidan kommuner, där hjälpverksamheten har en synnerligen ringa omfattning. Än mer påfallande blir skillnaden, om man betraktar speciellt arbetslinjens omfattning absolut taget och i förhållande till hela antalet hjälpta. Därvidlag måste i ett stort antal fall konstateras, att denna hjälpform synes hava erhållit alltför ringa omfattning. Särskilt anmärkningsvärt är arbetslinjens obetydliga utnyttjande i de största städerna. Det är att beklaga, att den företagna utvidgningen av statshjälpen särskilt till de statskommunala arbetena hittills icke mera allmänt lett till anordnande av dylika företag i kommuner med omfattande arbetslöshet, utan att man i stället i stor utsträckning fasthållit vid den såsom mindre tillfredsställande erkända understödslinjen. Det är att livligt hoppas, att utvecklingen härutinnan småningom skall kunna leda till en bättre ordning. Detta måste emellertid väsentligen bero på intresse för saken inom kommunerna själva och initiativ från deras sida.

Lika betydelsefull som den lokala fördelningen är de arbetslösas uppdelning i yrkesgrupper. En sammanfattning av arbetslöshetsläget med avseende på antalet hjälpsökande arbetslösa den 31 december 1933 i fördelning på yrkesgrupper och län återgives i en vid detta protokoll fogad bilaga (*Bilaga B*).

Antal rapporterade hjälpsökande arbetslösa januari—december 1933 i fördelning på yrkesgrupper.

Yrkesgrupp	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12
<i>Jordbruk och skogshushållning.</i>												
Jordbruk	14,454	15,217	14,728	13,024	11,350	10,290	9,478	10,155	11,369	13,580	15,230	14,403
Skogshushållning	17,654	15,433	13,189	22,394	19,738	16,967	15,488	17,200	19,382	18,274	15,176	12,141
<i>Industri och hantverk.</i>												
Gruvdrift och malmförädling	10,290	9,856	9,537	8,034	7,752	7,648	7,316	7,206	7,169	7,378	6,691	7,894
Jord-, sten- och glasindustri	11,716	11,839	13,941	10,351	9,818	11,562	11,839	10,941	11,685	12,523	14,453	14,454
Metall- och maskinindustri	14,232	13,441	13,743	13,718	12,510	12,403	11,054	12,179	11,142	12,858	12,362	12,697
Trävaruindustri	16,447	16,472	16,287	15,510	12,920	11,446	10,710	10,849	11,386	12,129	13,382	13,766
Byggnadsverksamhet	17,174	16,939	16,564	14,075	9,150	8,097	9,174	9,641	10,043	12,245	13,960	14,839
Läder-, hår-, gummi- och dylik industri	1,002	1,069	1,080	1,023	967	824	782	688	625	807	718	718
Textilindustri	826	886	978	988	975	857	838	741	741	813	743	709
Beklädnadsindustri	1,085	1,157	1,379	1,187	1,182	1,128	1,100	1,143	1,265	1,170	1,332	1,409
Närings- och njutningsmedelsindustri	1,623	1,835	1,834	1,781	1,579	1,432	1,357	1,421	1,526	1,646	1,769	1,889
Kemisk-teknisk och belysningsindustri	746	768	650	607	607	561	579	618	676	682	700	786
Trämasse- och pappersindustri	2,388	2,592	2,818	2,676	2,356	2,246	2,224	2,511	2,636	2,655	2,412	2,620
Grafsk industri	501	435	493	484	431	414	381	423	407	450	466	469
Industri och hantverk, ej särskilt specif.	5,508	3,299	3,430	3,187	2,880	2,675	2,491	2,526	2,707	2,963	3,197	3,250
<i>Sjöfart och färje . . . . .</i>												
	3,814	4,028	3,144	2,848	2,349	2,027	1,906	1,890	2,032	2,586	2,933	3,178
<i>Handel och samfärdsel.</i>												
Kontors-, bank- och försäkringspersonal	893	992	1,094	1,049	974	988	971	942	1,049	1,105	1,202	1,269
Butiks- och marasinspersonal	2,532	2,959	3,072	3,060	2,840	2,687	2,642	2,675	2,797	3,034	3,233	3,250
Hotell-, kafé- och restaurangrörelse	885	948	974	922	764	695	614	661	758	1,039	1,123	1,235
Landtransport	6,107	6,258	6,361	6,122	5,725	5,255	5,123	5,191	5,011	5,732	6,190	6,626
Allmän och litterär verksamhet	264	309	374	319	321	229	237	252	279	383	353	393
Handel och samfärdsel, ej särskilt specif.	1,645	498	450	381	296	288	281	280	281	237	278	305
<i>Husligt arbete . . . . .</i>												
	443	399	430	387	259	958	293	236	262	309	349	347
<i>Arbete, ej hänförligt till annan grupp</i>	56,996	54,315	55,011	52,698	48,468	43,781	41,977	43,816	46,270	50,149	52,450	52,418
Summa	189,225	181,944	186,561	176,825	156,211	145,458	138,855	144,185	151,498	164,747	170,702	171,065

Vidare torde få hänvisas till förestående tabell (sid. 13), som angiver totalantalet rapporterade hjälpsökande arbetslösa januari—december 1933, fördelade i yrkesgrupper.

För att närmare belysa utvecklingen hava i särskilda tabeller (sid. 15 och 16) sammanförts uppgifter rörande de arbetslösas fördelning på yrken och län vid vissa tidpunkter år 1933 samt den 31 januari 1934, varjämte i särskilda kolumner angivits ökningen och minskningen från de avsedda tidpunkterna år 1933 och till sistnämnda datum.

I tabellen rörande länsfördelningen av de arbetslösa har särskilt utmärkts utvecklingen under tiden 31 januari 1933—31 januari 1934 med bortseende från sådana kommuner, som först efter nämnda datum 1933 börjat rapportera arbetslöshet.

Av dessa sammanställningar framgår bland annat följande vid en jämförelse mellan förhållandena för ett år sedan och nu. Över hälften av nettominskningen i omfattningen av den anmälda arbetslösheten faller på skogshushållningen. Större minskning förekommer dessutom beträffande gruvdrift och malmförädling, trävaruindustri samt — ehuru i mindre mån — metall- och maskinindustri. Inom den egentliga industrien förekommer större ökning endast inom jord-, sten- och glasindustri, där den torde sammanhånga med upphörandet av statsbeställningarna inom stenindustrien. Anmärkningsvärd ökning förekommer därjämte inom handel och samfärdsel. I övrigt torde särskilt kunna framhållas, att ökningen inom jordbruket endast uppgår till 45 på en arbetslöshetssiffra av omkring 14,500. Den omständigheten att arbetslösheten inom byggnadsverksamheten är mindre nu än för ett år sedan torde berättiga till det antagandet, att sedan numera byggnadskonflikten avslutats, en mycket väsentlig förbättring skall inträda inom detta fack och därmed även inom andra industriområden, som för sin avsättning äro beroende av byggnadsverksamhetens fortgång.

Ser man därefter på länsfördelningen av de arbetslösa och betraktas därvid först förhållandena inom samtliga kommuner, kan såsom ett hoppgivande tecken noteras den betydande nedgången i Stockholm och Göteborg. Även några län — framför allt Värmlands, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens län — förete en betydande nedgång, vilken emellertid säkerligen till stor del sammanhänger med den påpekade ökade sysselsättningen inom skogshanteringen och gruvindustrien. Mera belysande blir emellertid jämförelsen, om man därefter betraktar endast de siffror, som ange förhållandet i de kommuner, vilka redan för ett år sedan rapporterade arbetslöshet. Som jag nyss anfört, synes det fullt berättigat att göra en dylik minskning, eftersom stor sannolikhet finnes för att siffrorna för de nytillkomna kommunerna till största delen icke representera någon i verklig mening nytillkommen arbetslöshet. Det visar sig då, att så gott som alla län förete en mer eller mindre kraftig nedgång eller i varje fall icke befinna sig i ett sämre läge än för ett år sedan. De enda egentliga undantagen utgöras av Blekinge och Bohuslän, där en ökning även i nu avsedda kommuner förefinnes, jämfört med förhållandena

De arbetslösas yrkesfördelning.

Jämförelse mellan den hos arbetslöshetskommissionen anmälda arbetslösheten vid vissa tidpunkter 1933 och den 31 januari 1934.

Nr	Yrkesgrupp	Hjälpsökande				Ökning eller minskning under tiden		
		^{31/1} 1933	^{31/7} 1933	^{31/12} 1933	^{31/1} 1934	^{31/1} 33- - ^{31/1} 34	^{31/7} 33- - ^{31/1} 34	^{31/12} 33- - ^{31/1} 34
<i>I</i>	<i>Jordbruk o. skogshushållning:</i>							
A	Jordbruk	14,454	9,478	14,403	14,499	+ 45	+ 5,021	+ 96
B	Skogshushållning	17,654	15,488	12,141	7,991	- 9,663	- 7,497	- 4,150
	Hela antalet hjälpsökande i jord- bruk och skogshushållning . .	32,108	24,966	26,544	22,490	- 9,618	- 2,476	- 4,054
<i>II</i>	<i>Industri och hantverk:</i>							
A	Gruvdrift och malmförädling . .	10,290	7,316	7,894	7,609	- 2,681	+ 293	- 285
B	Jord-, sten- och glasindustri . .	11,716	11,839	14,454	14,898	+ 3,182	+ 3,059	+ 444
C	Metall- och maskinindustri . . .	14,232	11,054	12,697	13,211	- 1,021	+ 2,157	+ 514
D	Trävaruindustri	16,447	10,710	13,766	14,232	- 2,215	+ 3,522	+ 466
E	Byggnadsverksamhet	17,174	9,174	14,839	16,484	- 690	+ 7,310	+ 1,645
F	Läder-, hår-, gummi- o. dyl. in- dustri	1,002	782	718	958	- 44	+ 176	+ 240
G	Textilindustri	826	838	709	770	- 56	- 68	+ 61
H	Beklädnadsindustri	1,085	1,100	1,409	1,603	+ 518	+ 503	+ 194
I	Närings- och njutningsmedelsin- dustri	1,623	1,357	1,889	2,196	+ 573	+ 839	+ 307
J	Kemisk-teknisk och belysnings- industri	746	579	786	761	+ 15	+ 182	- 25
K	Trämasse- och pappersindustri . .	2,388	2,224	2,620	2,538	+ 150	+ 314	- 82
L	Grafisk industri	501	381	469	452	- 49	+ 71	- 17
M	Industri och hantverk, ej särsk. spec.	5,508	2,491	3,250	3,757	- 1,751	+ 1,266	+ 507
	Hela antalet hjälpsökande i in- dustri och hantverk	83,538	59,845	75,500	79,469	- 4,069	+ 19,624	+ 3,969
<i>III</i>	<i>Sjöfart och fiske . . . . .</i>	3,814	1,906	3,178	3,953	+ 139	+ 2,047	+ 775
<i>IV</i>	<i>Handel och samfärdsel . . . . .</i>	12,326	9,868	13,078	13,980	+ 1,694	+ 4,112	+ 902
<i>V</i>	<i>Husligt arbete . . . . .</i>	443	293	347	370	- 73	+ 77	+ 23
<i>VI</i>	<i>Arbete, ej hänförligt till annan grupp . . . . .</i>	56,996	41,977	52,418	51,278	- 5,718	+ 9,301	- 1,140
	<i>Hela riket</i>	189,225	138,855	171,065	171,540	- 17,685	+ 32,685	+ 475

den 31 december 1933, något som tydligen sammanhänger med de statliga stenbeställningarnas upphörande. Nu avsedda siffror kunna därför sägas lämna det allmänna intrycket, att läget icke i någon del av riket företer någon verklig försämring jämfört med förhållandet för ett år sedan, utan att man i stället kan spåra en i stort sett genomgående, ehuru obetydlig förbättring.

Länsfördelning av de arbetslösa.

Jämförelse mellan den hos arbetslöshetskommissionen anmälda arbetslösheten vid vissa tidpunkter 1933 och den 31 januari 1934.

L ä n	1933 31/1	1933 31/7	1933 31/12	1934 31/1	Ökning eller minskning under tiden		
					31/1 33- 31/1 34	31/7 33- 31/1 34	31/12 33- 31/1 34
Stockholms stad	18,910	11,537	14,515	15,617	-3,293 (-3,293) ¹	+4,080	+1,102
Stockholms	4,792	3,767	7,105	7,368	+2,576 (+ 865) ¹	+3,601	+ 263
Uppsala	2,637	1,921	2,887	3,145	+ 508 (+ 55) ¹	+1,224	+ 258
Södermanlands	2,945	2,470	3,664	3,611	+ 666 (- 65) ¹	+1,141	- 53
Östergötlands	5,558	3,961	6,034	6,627	+1,069 (+ 111) ¹	+2,666	+ 593
Jönköpings	2,668	2,114	2,994	3,138	+ 470 (+ 34) ¹	+1,024	+ 144
Kronobergs	3,105	2,295	2,883	2,947	- 158 (- 280) ¹	+ 652	+ 64
Kalmar	6,498	4,988	5,582	5,857	- 641 (- 782) ¹	+ 869	+ 275
Gotlands	1,188	414	864	1,109	- 79 (+ 19) ¹	+ 695	+ 245
Blekinge	5,618	5,535	6,574	6,861	+1,243 (+1,218) ¹	+1,326	+ 287
Kristianstads	3,818	1,987	3,652	4,179	+ 361 (- 254) ¹	+2,192	+ 527
Malmöhus	13,934	9,601	13,242	15,602	+1,668 (+ 662) ¹	+6,001	+2,360
Hallands	1,998	1,256	2,301	2,480	+ 482 (+ 56) ¹	+1,224	+ 179
Göteborgs stad	12,978	7,418	9,433	10,199	-2,779 (-2,779) ¹	+2,781	+ 766
Göteborgs och Bohus län i övr.	7,086	7,189	9,569	9,650	+2,564 (+2,422) ¹	+2,461	+ 81
Älvsborgs	4,107	2,940	4,009	4,433	+ 325 (- 161) ¹	+1,493	+ 424
Skaraborgs	2,793	1,673	2,862	3,092	+ 299 (- 60) ¹	+1,419	+ 230
Värmlands	10,834	8,684	8,254	7,752	-3,082 (-3,118) ¹	- 932	- 502
Örebro	6,586	5,209	5,576	6,155	- 431 (- 665) ¹	+ 946	+ 579
Västmanlands	5,326	3,574	4,089	4,035	-1,291 (-1,511) ¹	+ 461	- 54
Kopparbergs	9,302	8,423	8,389	7,953	-1,349 (-1,614) ¹	- 470	- 436
Gävleborgs	11,399	8,920	10,309	8,163	-3,236 (-3,276) ¹	- 757	-2,146
Västernorrlands	17,837	14,022	16,270	15,716	-2,171 (-2,309) ¹	+1,694	- 554
Jämtlands	5,294	5,585	3,371	2,027	-3,267 (-3,260) ¹	-3,558	-1,344
Västerbottens	6,927	4,555	6,092	5,157	-1,770 (-1,833) ¹	+ 602	- 935
Norrbottens	15,037	8,817	10,545	8,667	-6,370 (-6,370) ¹	- 150	-1,878
<i>Hela riket</i>	189,225	138,855	171,065	171,540	-17,685 (-26,188)¹	+32,685	+ 475

¹ Ökning eller minskning inom de kommuner, vilka rapporterade såväl den 31 januari 1933 som den 31 januari 1934. Jämför översikt sid. 8 samt bilaga A.

Till angivande av *arbetslöshetens omfattning i förhållande till den manliga befolkningen över 16 år* har jag låtit upprätta följande tabell, som per den 1 januari 1934 länsvis och för städer med mera än 15,000 invånare upp-tager invånarantalet, den manliga befolkningen över 16 år och arbetslöshetens omfattning samt det procentuella förhållandet mellan de båda sistnämnda grupperna. En sådan sammanställning synes mig ge ett bättre uttryck för det verkliga arbetslöshetsläget, eftersom de hjälpsökande arbetslösa vid denna ålder genom anmälningar hos arbetslöshetskommissionen bliva registrerade, vartill kommer, att den manliga befolkningen över 16 år utgör den befolk-ningsgrupp, som i främsta rummet drabbas av massarbetslösheten. Det har därvid också syntts vara av intresse att särskilja de större städerna från små-städer och landsbygd. Tabellen ger icke någon enhetlig bild utan bekräftar intrycket, att förhållandena såväl i de större städerna som i landet i övrigt växla i mycket hög grad.

Anmälda arbetslösa i förhållande till den manliga befolkningen över 16 års ålder.

1	2	3	4	5
	Folkmängd den 1 janu- ari 1933	Därav beräk- nat antal män, som fyllt 16 år	Hjälpsökan- de arbetslösa den 31 de- cember 1933	Kol. 4 i % av kol. 3
<i>Stockholms stad</i>	519,711	155,000	14,515	9.4
<i>Stockholms län</i>	268,219	96,400	7,105	7.4
<i>Uppsala län</i>				
Uppsala	31,309	9,760	654	6.7
länet i övrigt	106,913	39,500	2,233	5.6
<i>Södermanlands län</i>				
Eskilstuna	33,081	11,680	534	4.6
länet i övrigt	154,886	56,670	3,130	5.5
<i>Östergötlands län</i>				
Linköping	31,005	10,210	788	7.7
Norrköping	62,288	20,770	2,145	10.3
länet i övrigt	217,312	80,070	3,101	3.9
<i>Jönköpings län</i>				
Jönköping	31,544	10,740	661	6.1
länet i övrigt	201,791	73,560	2,333	3.2
<i>Kronobergs län</i>	155,293	56,970	2,883	5.1
<i>Kalmar län</i>				
Kalmar	20,275	6,900	860	12.5
länet i övrigt	211,404	77,000	4,722	6.1
<i>Gotlands län</i>	57,738	20,720	864	4.2

1	2	3	4	5
	Folkmängd den 1 janu- ari 1933	Därav beräk- nat antal män, som fyllt 16 år	Hjälpsökan- de arbetslösa den 31 de- cember 1933	Kol. 4 i % av kol. 3
<i>Blekinge län</i>				
Karlskrona	25,863	9,570	606	6.8
länet i övrigt	119,783	43,820	5,968	13.6
<i>Kristianstads län</i>	247,220	89,150	3,652	4.1
<i>Malmöhus län</i>				
Malmö	131,249	43,940	4,556	10.4
Lund	25,404	7,900	796	10.1
Landskrona	18,879	6,470	973	15.0
Hälsingborg	57,360	19,150	2,073	10.8
länet i övrigt	281,239	102,420	4,844	4.7
<i>Hallands län</i>				
Halmstad	24,520	8,360	799	9.5
länet i övrigt	126,688	46,030	1,502	3.3
<i>Göteborgs och Bohus län</i>				
Göteborg	251,110	85,530	9,433	11.0
Mölnadal	17,027	6,080	615	10.1
Uddevalla	15,434	5,100	656	12.9
länet i övrigt	179,661	66,330	8,298	12.5
<i>Älvsborgs län</i>				
Borås	39,700	13,120	404	3.1
länet i övrigt	275,792	98,980	3,605	3.6
<i>Skaraborgs län</i>	242,517	87,810	2,862	3.3
<i>Värmlands län</i>				
Karlstad	21,287	7,110	503	7.1
länet i övrigt	250,379	91,360	7,751	8.5
<i>Örebro län</i>				
Örebro	38,185	12,460	954	7.6
länet i övrigt	180,326	66,250	4,622	7.0
<i>Västmanlands län</i>				
Västerås	30,913	10,860	811	7.5
länet i övrigt	130,242	47,960	3,278	6.8
<i>Kopparbergs län</i>	249,937	91,320	8,389	9.2
<i>Gävleborgs län</i>				
Gävle	39,115	13,350	771	5.9
länet i övrigt	240,614	88,320	9,538	10.8

1	2	3	4	5
	Folkmängd den 1 januari 1933	Därav beräknat antal män, som fyllt 16 år	Hjälpsökande arbetslösa den 31 december 1933	Kol. 4 i % av kol. 3
<i>Västernorrlands län</i>				
Sundsvall	18,549	6,120	677	11.0
länet i övrigt	262,324	96,690	15,593	16.1
<i>Jämtlands län</i>	135,677	50,660	3,371	6.7
<i>Västerbottens län</i>	207,820	77,380	6,092	7.9
<i>Norrbottnens län</i>	202,781	75,170	10,545	14.0
<i>Hela riket</i>	6,190,364	2,200,720	171,065	7.8

Till belysande av den betydelse, som den fortgående rationaliseringen och mekaniseringen inom industrien haft beträffande arbetslöshetsförhållandena, hava tidigare i olika sammanhang verkställt utredningar. Jag hänvisar i sådant hänseende bland annat till arbetslöshetsutredningens betänkande I rörande arbetslöshetens omfattning, karaktär och orsaker, där å sid. 515 och följande återfinnes en undersökning rörande produktionsvolym, arbetstimmar, arbetarantal och drivkraft inom industrien åren 1915 samt 1920—1929. Vissa kompletterande uppgifter för åren 1930 och 1931 återfinnas i Kommersiella meddelanden 1933, sid. 327, där det bland annat konstateras, att produktionsresultatet per arbetare räknat under perioden från 1913 starkt ökats, vilken omständighet ansetts sammanhänga med industriens fortgående mekanisering.

Då det i förevarande sammanhang ansetts vara av intresse att undersöka, hur utvecklingen fortskridit under de två senaste åren, hava från vissa representativa företag införskaffats kompletterande uppgifter, vilka sedermera bearbetats efter samma grunder som tillämpats i arbetslöshetsutredningens betänkande. En sammanställning utvisande resultaten av denna bearbetning torde här få återgivas.

**Antal arbetare (A), antal utgjorda arbetstimmar (At), använd drivkraft (D) samt salu-
tillverkningarnas värde efter omräkning till 1913 års prisläge (P) vid ett antal före-
tag under följande redovisningsår.**

Index 1915 = 100.

	1913	1915	1920	1922	1926	1929	1930	1931	1932	1933
Järn- och stålverk A:										
A	77	100	85	52	78	82	79	76	73	—
At	—	100	80	38	70	77	68	63	55	—
D	81	100	156	116	131	139	147	148	149	—
P	115	100	70	39	71	93	69	70	74	—
Järn- och stålverk B:										
A	90	100	103	77	115	155	155	142	134	131
At	—	100	81	56	90	119	115	100	91	98
D	96	100	126	132	172	201	211	232	226	—
P	110	100	77	49	80	122	96	90	96	—

	1913	1915	1920	1922	1926	1929	1930	1931	1932	1933
Sågverk A:										
A	111	100	141	126	92	137	122	111	93	80
At	—	100	126	91	77	115	92	85	69	63
D	94	100	41	135	170	170	136	136	124	124
P	84	100	75	67	71	100	81	72	75	80
Sulfitfabrik A:										
A	97	100	122	97	145	164	158	147	125	98
At	—	100	102	66	128	144	129	109	60	83
D	80	100	114	124	167	271	276	305	323	326
P	100	100	93	80	176	193	201	160	105	173
Sulfatfabrik A:										
A	103	100	130	113	146	143	132	113	102	80
At	—	100	103	88	114	126	105	87	56	43
D	94	100	110	93	179	218	195	195	249	223
P	83	100	99	99	159	162	143	152	108	109
Verkstad A:										
A	77	100	127	19	124	176	143	108	111	93
At	—	100	94	15	109	154	125	89	93	80
D	64	100	183	176	193	224	272	262	277	289
P ¹	61	100	140	21	260	541	533	463	506	387
Produktionsvolym per mantimme ¹	79	100	103	113	207	300	373	430	451	417
Verkstad B:										
A	86	100	82	52	84	114	120	105	106	137
At	—	100	69	39	83	114	118	100	102	133
D	71	100	92	96	109	221	238	285	204	221
P ¹	100	100	124	110	183	242	311	271	285	247
Verkstad C:										
A	104	100	91	68	123	157	182	158	112	90
At	—	100	99	80	148	194	226	172	106	80
D	96	100	103	106	120	150	187	178	183	167

Som synes kan utvecklingen knappast sägas förete någon enhetlig bild. Så mycket kan emellertid konstateras, att produktionen alltjämt ökas väsentligt mera än antalet arbetare och att man därför icke utan vidare kan beräkna, att produktionsförbättring och antalet nyanställda arbetare skola täcka varandra.

I skrivelsen den 16 februari 1934 har *arbetslöshetskommissionen* beträffande arbetslöshetsläget anført bland annat följande:

Den försämring på arbetsmarknaden, som alltid brukar inträda under senhösten, kom även till synes inom de olika sifferserier, som statistiskt redovisa arbetsmarknadens förändringar. Anmärkningsvärt är emellertid, att siffrorna för antalet ansökningar om arbete på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen voro lägre under både november och december 1933 än under motsvarande tid år 1932, liksom också att procenttalet fackligt organiserade arbetslösa under hela fjärde kvartalet 1933 var ej obetydligt lägre än under samma kvartal närmast föregående år.

Liknande utvecklingstendenser framträda i de uppgifter om arbetstillgången inom olika yrken och näringsgrenar under fjärde kvartalet 1933, som på sedvanligt sätt meddelats socialstyrelsen från ett större antal arbetsgivare

¹ Enligt av företaget gjord beräkning.

(med tillhoppa 254,863 arbetare). Den redan tidigare under 1933 iakttagna förbättringen i näringslivet har under årets fjärde kvartal ytterligare förstärkts. Den uträknade poängsiffran 3.08 (siffran 3 betecknar medelgod arbetstillgång) är den högsta som över huvud kunnat inregistreras sedan mitten av år 1930.

Rapporterna till kommissionen uppvisa en häremot stridande tendens. Totalantalet anmälda hjälpsökande arbetslösa har nämligen under november—december fortsatt att stiga och var avsevärt större under fjärde kvartalet 1933 än under häremot svarande tid år 1932. Men å andra sidan har såväl den absoluta som den relativa ökningen de olika månaderna emellan varit obetydlig (för december 363 personer och 0.2 %). De preliminära uppgifter, som föreligga om läget den 31 januari 1934, tyda på en ytterligare ökning av arbetslöshetsnumreren till c:a 172,400,¹ vilket innebär en stegring från december räknat med ungefär 1,350 personer eller mindre än 1 %. Det bör härvid dock erinras om att antalet kommuner, som under januari rapporterat arbetslöshet till kommissionen från närmast föregående månad ökats med 57 (prel.).

Medan förhållandena på arbetsmarknaden i början av år 1933 kännetecknades av en över hela landet och inom alla yrken stigande arbetslöshet, tecknar sig bilden av det aktuella läget annorlunda. Mest i ögonen fallande är en bestämd ljusning inom de delar av landet, där skogsavverkningar kommit i gång, d. v. s. i huvudsak Norrlandslänen samt Värmlands och Kopparbergs län, varest arbetslösheten gått tillbaka med c:a 8,000 personer. Särskilt markant har förbättringen gjort sig gällande i Gävleborgs och Norrbottens län, där avverkningarna i år torde hava större omfattning än på mycket länge.

Nedgången av arbetslösheten i Norrland och i de nyssnämnda tvenne icke-norrländska länen balanseras emellertid av arbetslöshetssiffrornas tämligen jämna stegring i landets övriga delar. Ökningen faller dock huvudsakligen på de tio största städerna (prel. + 3,181), medan arbetslösheten på landsbygden i flera län företer vikande siffror. Uppenbarligen är det säsonginflytelser, som här göra sig gällande, vilket ytterligare bestyrkes därav, att arbetslösheten stigit företrädesvis bland — förutom grovarbetare — de i verkstads-, trävaru- och byggnadsindustrin samt inom affärlivet anställda, medan sjunkande siffror äro att notera för skogshushållning (c:a 4,300). Någon om och ringa tillbakagång kan även antecknas för jordbruk och gruvdrift. I vad mån det nya arbetsanskaffningsprogrammet påverkat arbetslöshetssiffrorna kan ej med bestämdhet avgöras, enär kommissionen saknar kännedom om det antal personer, som beretts anställning vid de olika slag av allmänna arbeten, som kunnat komma i gång, liksom också om rekryteringsurvalet.

Den ovisshet rörande det ekonomiska läget och konjunkturutvecklingen, som enligt kommissionens uppfattning präglade situationen vid tidpunkten för avgivandet av den senaste framställningen rörande medelsbehovet, torde alltså jämt få anses i viss mån vara för handen. Förutsatt att det internationellt synnerligen labila allmänläget icke kommer att få en konjunkturhämmande utlösning, synes dock en viss fortsatt återhämtning inom näringslivet och på arbetsmarknaden vara sannolik, i synnerhet sedan den långvariga konflikten inom byggnadsverksamheten omsider blivit löst. Beräkningen av hjälpverksamhetens kostnader måste givetvis röna inverkan härav.

Det må i anslutning till detta arbetslöshetskommissionens yttrande understrykas, att siffran för antalet hjälpsökande per den 31 sistlidne januari är den första efter inbrottet av den senaste krisen, som är lägre än motsvarande

¹ Enligt nu tillgängliga uppgifter utgjorde de hjälpsökande arbetslösas antal den 31 januari 1934 171,540 personer.

månadssiffra under nästföregående år. Av olika skäl, som framgått av det förut anförda, kan man visserligen icke draga några längre gående slutsatser av detta förhållande, men man torde dock vara berättigad till den förhoppningen, att siffrorna även under fortsättningen av innevarande år skola komma att ligga väsentligt under fjolårets siffror. En särskild anledning att förvänta detta ligger — såsom också kommissionen framhållit — i den omständigheten, att byggnadskonflikten äntligen avslutats, varigenom ökad sysselsättning otvivelaktigt kommer att småningsom beredas å en mångfald områden.

Det har — såsom arbetslöshetskommissionen också påpekat — under hösten 1933 varit ett anmärkningsvärt förhållande, att medan de siffror, som angiva antalet arbetssökande, sysselsättningsindex samt arbetslösheten inom fackföreningarna, visat en förbättring, antalet hjälpsökande arbetslösa fortsatt att stiga. Förklaringen härtill torde dock icke vara svår att finna. Allteftersom krisen drar ut på tiden, kommer säkerligen av nära liggande skäl antalet hjälpsökande att mera fullständigt omfatta hela arbetslöshetsklientelet; det säkerligen ej ringa antal arbetare, som förut rett sig själva eller fått hjälp i annan ordning, nödgas småningom anlita det allmännas arbetslöshetshjälp. I vissa fall har säkerligen också vetskapen om att omläggningen i arbetslöshetspolitiken medfört större utsikter för kommuner att erhålla bidrag av statsmedel till hjälpverksamheten — exempelvis i form av bidrag till materialkostnader vid statskommunala arbeten — medfört att förut dold arbetslöshet kommit till synes. Den sålunda förorsakade tillströmningen har icke kunnat i kommissionens siffror helt motvägas av den samtidigt pågående återhämtningen.

Översiktlig redogörelse för verkställigheten av de av 1933 års riksdag beslutade hjälpåtgärderna.

I avsikt att erhålla en sammanfattande översikt över de olika hjälpåtgärder, som av statsmakterna vidtagits till motverkande av arbetslösheten, med undantag för olika slag av reservarbeten och kontantunderstödsverksamheten, föres inom socialdepartementet ett register över samtliga av Kungl. Maj:t fattade beslut angående anslag till skilda företag och ändamål. Från övriga departement överlämnas i sådant syfte till socialdepartementet en avskrift av varje i hithörande ämne fattat beslut. På grundval av dessa beslut upprättas för varje anslag en särskild tablå, upptagande för varje företag, till vilket bidrag lämnats, beslutets dag, företagets namn, totalkostnaden och för budgetåret 1933/1934 anvisat belopp. I Kungl. Maj:ts beslut om bidrag till visst företag föreskrives skyldighet att för varje månad avgiva rapport å fastställd blankett över antalet arbetare, som sysselsatts vid företaget, samt antalet under månaden utförda dagsverken. Å blanketten skall vidare bland annat angivas antalet för företaget nyanställda och avgångna arbetare jämte uppgift om försörjningsplikt och om arbetaren vid anställningen var arbetslös eller ej ävensom fördelning efter förutvarande yrken och industrier samt medelförtjänsten per åttatimmarsarbetsdag.

För varje kommun, som direkt erhållit något anslag eller inom vilken företag, som beviljats bidrag, är beläget, föres ett särskilt register, i vilket intagas uppgifter om beviljade anslag, arbetets karaktär samt totalantalet dagsverken enligt planen och enligt avgiven slutredovisning. I detta register införas även motsvarande uppgifter beträffande statliga och statskommunala reservarbeten. Ur registret kunna sålunda vid fråga om beviljande av anslag uppgifter direkt erhållas om den utsträckning, i vilken tidigare beviljade anslag kommit vederbörande kommun till godo.

För att erhålla en översikt över de för arbeten i öppna marknaden avsedda anlagens fördelning länsvis upprättas slutligen vid skilda tillfällen en tablå däröver, i vilken jämväl angives, huru mycket som av de beviljade anlagen belöper å varje invånare och anmäld arbetslös i länet. Då en del anslag icke ansetts lämpligen kunna fördelas länsvis — bl. a. anlagen till statsbeställningar samt byggande av fyrskepp och isbrytande bevakningsfartyg — hava sådana anslag upptagits särskilt. En sammanställning per den 23 februari 1934 återfinnes å sid. 24 och 25. Av sammanställningen framgår, bland annat, att av ifrågavarande anslag till och med den 23 februari 1934 anvisats tillhoppa 75,657,313 kronor. 1933 års riksdag beviljade dels under fonden för förslag till statsverket sammanlagt 150,102,400 kronor, dels ock till Inlandsbanan ett anslag av 4,000,000 kronor, eller alltså tillsammans 154,102,400 kronor. Från drages anslaget å 55,000,000 kronor till statliga och statskommunala reservarbeten, återstå för arbeten i öppna marknaden 99,102,400 kronor. Härav äro i enlighet med det nyss anförda (99,102,400 — 75,657,313) 23,445,087 kronor ännu icke anvisade av Kungl. Maj:t. Hur sistnämnda belopp fördelar sig å de särskilda anlagen framgår av tabellen å sid. 36.

Rörande förhållandena den 31 januari 1934 har tillika upprättats en sammanställning till utvisande av den arbetseffekt, som intill sistnämnda dag utvunnits av de belopp, som anvisats från ifrågavarande anslag (sid. 26 och 27). För varje anslag har i sistnämnda tablå angivits summan utförda dagsverken, varvid särskilt utmärkts, hur stor del av denna summa som utförts av förut arbetslösa. Det må såsom tillfredsställande anmärkas, att arbetstillfällena till alldeles övervägande del kommit de arbetslösa till godo. Särskilt kan detta framhållas beträffande vissa anslag inom jordbrukets och skogsbrukets områden. Det undantag, som har den största betydelsen, utgör naturligt nog lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet, vilka anslag ju i första hand äro avsedda att användas för att möjliggöra upprätt-hållande av tidigare driven rörelse och alltså att där bibehålla tidigare anställd arbetskraft. Mindre gynnsamma siffror förete därjämte anlagen till statsbeställningar och till gödselvärd.

Tillhoppa redovisas i sistberörda sammanställning 828,971 utförda dagsverken. Härav falla på anlagen till statsbeställningar, statliga beredskapsarbeten, kommunala beredskapsarbeten, lån och subventioner, skenfria korsningar samt broar och hamnar tillsammans 199,665 dagsverken. Beträffande dessa anslag har det varit möjligt att göra en fördelning på de olika månaderna. En sådan fördelning utvisar, att under juli 1933 utförts 435 dagsverken,

Fördelning av under tiden 1/7 1933—28/2 1934

(Siffrorna inom parentes i tabell-

L ä n	Statliga beredsk. arbeten (3,000,000)	Kommunala beredsk. arbeten (8,500,000)	Av bered- skapsansla- gen (»s», resp. »k») till fiske- hamnar	Främjande av bostads- byggande (15,000,000)	Lån och subven- tioner (13,500,000)	Skenfria korsningar (7,000,000)
Stockholms stad	178,500	—	—	—	335,000	¹ 15,000
Stockholms län	27,450	7,840	—	300,000	80,000	91,200
Uppsala län	116,473	—	—	250,000	30,000	45,750
Södermanlands län	152,000	105,000	—	250,000	91,000	598,265
Norrköpings stad	21,500	—	—	—	57,000	—
Östergötlands län i övrigt	20,700	—	—	375,000	80,000	218,900
Jönköpings län	—	39,000	—	300,000	230,000	692,200
Kronobergs län	—	—	—	300,000	84,000	—
Kalmar län	11,340	158,280	(11,340)	275,000	110,000	—
			s			
Gotlands län	83,200	26,520	—	175,000	—	—
Blekinge län	668,650	—	(294,900)	350,000	35,000	—
			s			
Kristianstads län	242,000	—	(242,000)	575,000	230,000	169,275
			s			
Malmö stad	48,500	—	—	—	20,000	203,000
Hälsingborgs stad	—	171,000	—	—	—	—
Malmöhus län i övrigt	180,400	45,650	(144,100)	325,000	50,000	293,150
			s			
Hallands län	193,000	—	(168,000)	425,000	—	366,150
			s			
Göteborgs stad	—	—	—	—	127,000	—
Göteborgs län i övrigt	376,675	311,135	(234,375)	350,000	—	807,550
			s			
Älvsborgs län	—	539,615	—	450,000	211,000	470,200
Skaraborgs län	17,000	127,500	—	475,000	250,000	364,400
Värmlands län	4,000	52,500	—	350,000	435,000	298,000
Örebro län	—	74,970	—	250,000	142,400	510,000
Västmanlands län	12,500	286,460	—	175,000	117,500	222,875
Kopparbergs län	35,000	456,790	—	350,000	500,000	111,000
			s			
Gävleborgs län	36,000	132,550	(75,000)	425,000	95,000	102,100
			k			
Västernorrlands län	115,500	821,795	(234,000)	640,000	895,000	118,650
			s k			
Jämtlands län	110,000	74,175	—	565,000	120,000	165,900
Västerbottens län	54,500	154,850	—	820,000	—	146,900
			.			
Norrbottnens län	213,600	1,222,918	(36,000)	850,000	1,886,000	37,500
			s			
Hela riket	2,918,488	4,808,548	(1,439,715)	9,600,000	6,210,900	6,047,965

¹ Till Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.² Till Domänstyrelsen.³ Exklusive skenfria korsningar, broar och hamnar samt skogsvårdsåtgärder.⁴ Till skogssällskapet.⁵ Exklusive skogsvårdsåtgärder.^{6, 7, 8} Inklusive:⁶ Statsbana Malung—Vansbro 800,000 kr.⁷ Gruvarbeten 364,000 kr., vägarbeten 650,000 kr.⁸ Inlandsbanan 4,000,000 kr.⁹ En mindre del av detta belopp var den 24 februari 1934 ännu ej anvisad av Kungl. Maj:t.

beviljade belopp till arbeten i öppna marknaden.

huvudet ange anslagens belopp).

Broar och hamnar (6,000 000)	Bidrag t. gödsel-vård (700,000)	Torr-läggning (4,000,000)	Täck-dikning (1,000,000)	Skogsvårds-åtgärder (5,000,000)	Arbetar-småbruks-lånefonden (2,500,000)	Summa (66,200,000)	Summa per	
							anmäld arbetslös den ³¹ / ₁₂ 1933	in-vånare den ¹ / ₁ 1933
15,000 ¹	—	—	—	114,199 ²	—	657,699	35.40 ³	0.99 ³
63,300	31,000	152,990	18,050	11,377	—	783,207	110.23	2.92
65,000	22,000	76,960	16,200	26,628	—	649,011	224.80	4.69
—	28,000	131,610	48,120	19,703	—	1,423,698	388.56	7.57
—	—	—	—	—	—	78,500	36.59	1.26
97,900	35,000	41,380	123,320	28,075	—	1,020,275	262.35	4.11
37,000	29,000	43,190	9,000	49,939	—	1,429,329	477.40	6.12
—	6,000	185,030	42,760	63,995	—	711,785	246.89	4.58
96,000	43,000	4,910	28,480	104,075	—	831,085	148.88	3.58
—	10,000	43,580	8,610	14,359	—	361,269	418.13	6.25
—	27,000	16,180	16,600	16,019	—	1,129,449	171.80	7.75
73,040	22,000	23,010	21,350	14,680	—	1,370,355	375.23	5.54
—	—	—	—	—	—	271,500	59.60	2.07
—	—	—	—	—	—	171,000	82.47	2.97
611,600	15,000	7,040	68,500	4,410	—	1,600,750	242.06	4.91
286,000	25,000	1,700	37,500	13,398	—	1,347,748	585.92	8.91
—	—	—	—	3,269 ⁴	—	130,269	13.46 ⁵	0.50 ⁵
956,500	25,000	1,270	41,230	2,841	—	2,872,201	300.15	13.54
—	51,000	10,390	52,500	41,723	—	1,826,428	455.58	5.79
77,900	32,000	60,370	173,300	40,555	—	1,618,025	565.34	6.67
551,200	23,000	40,130	30,170	76,085	74,000	1,934,085	234.43	7.14
—	37,000	20,370	74,100	117,304	—	1,226,144	219.89	5.61
259,900	17,500	28,320	47,250	39,482	—	1,206,787	295.13	7.49
80,400	20,000	108,820	8,570	366,812	65,300	2,102,692	250.64	8.41
—	—	—	—	—	—	(2,902,692) ⁶	(346.01)	(11.61)
421,800	12,000	32,180	17,200	336,798	497,500	2,108,128	204.49	7.53
1,005,900	30,000	89,550	20,690	508,997	732,000	4,978,082	305.96	17.72
—	27,000	297,820	23,750	511,977	749,200	2,644,822	784.58	19.49
331,600	12,000	193,000	11,000	814,560	145,000	2,683,410	440.48	12.91
—	—	—	—	—	—	(3,697,410) ⁷	(606.92)	(17.79)
960,500	44,000	253,450	36,750	429,396	237,000	6,171,114	585.21	30.43
—	—	—	—	—	—	(10,171,114) ⁸	(964.54)	(50.15)
5,990,540	653,500	1,863,250	975,000	3,770,656	2,500,000	45,338,847	264.18	7.30
						(51,152,847)^{6, 7, 8}	(298.16)	(8.23)

Ej fördelat å län:

Statsbeställningar	10,700,000
Isbrytande bevakningsfartyg	650,000
Väg- och flottledsbyggnader	29,450
Vissa åtgärder på skogshushållningens område	361,616
Byggande av ett nytt fyrskepp	367,000
Anskaffande av viss materiel för lotsverkets behov	75,000
Statliga byggnader	12,321,400 ⁹
Förlag till understöd åt enskilda järnvägar	—

Summa, inberäknat å län ej fördelade belopp **69,843,313****(75,657,313)^{6, 7, 8}**

Dagsverken utförda under tiden 1/7 1933—31/1 1934 för anslag från fonden

L ä n	Statsbeställningar		Statliga beredsk.-arbeten		Kommunala beredsk.-arbeten		Främjande av bostadsbyggande		Lån och subventioner		Skenfria korsningar		Broar och hamnar		
	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	
1	Stockholms stad	6,082	2,310	1,624	1,119	—	—	—	—	17,254	1,271	—	—	—	—
2	Stockholms län	370	—	1,240	1,240	—	—	1,469	846	517	—	—	—	—	—
3	Uppsala »	110	—	2,563	2,226	—	—	2,263	936	1,597	397	—	—	415	415
4	Södermanl. »	2,963	—	981	546	—	—	1,597	867	3,772	355	550	410	—	—
5	Norrköpings stad	—	—	76	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Östergöt.l. i övr.	21	—	103	—	—	—	1,688	644	—	—	562	373	1,264	382
7	Jönköpings län	—	—	—	—	96	96	3,804	1,951	5,750	652	453	444	—	—
8	Kronobergs »	—	—	—	—	—	—	—	—	8,425	1,554	—	—	—	—
9	Kalmar »	730	76	—	—	—	—	1,759	887	2,931	320	—	—	108	5
10	Gotlands »	—	—	1,395	1,320	—	—	798	220	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge »	101	—	5,253	2,331	—	—	—	—	4,573	—	—	—	—	—
12	Kristianstads »	168	—	1,364	983	—	—	540	327	1,369	—	—	—	462	439
13	Malmö, Lund, Landskrona st.	5,736	634	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Malmöhs l. i övr.	—	—	3,006	1,410	—	—	1,581	656	611	—	—	—	—	—
15	Hallands län	—	—	1,867	1,733	—	—	—	—	—	—	—	—	813	371
16	Göteborgs stad	2,591	—	—	—	—	—	—	—	1,079	93	—	—	—	—
17	Göteb. o. Bohus län i övr.	—	—	3,531	1,690	—	—	—	—	—	—	576	565	2,657	2,590
18	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	378	228	—	—	632	632	—	—
19	Skaraborgs »	—	—	24	24	40	40	2,498	750	5,212	656	230	216	—	—
20	Värmlands »	—	—	834	628	—	—	—	—	1,006	638	—	—	2,245	2,024
21	Örebro »	862	—	125	—	—	—	—	—	13,544	8,193	209	184	—	—
22	Västmanl:s »	585	—	66	48	2,342	1,602	977	560	—	—	—	—	902	729
23	Kopparbergs »	33	—	843	843	—	—	789	307	17,614	—	—	—	196	116
24	Gävleborgs »	—	—	—	—	1,147	1,147	3,204	1,444	1,751	494	299	—	433	346
25	Västernorr:l:s »	—	—	1,244	841	561	533	674	314	2,711	881	323	294	—	—
26	Jämtlands »	—	—	687	687	636	552	2,603	900	4,815	1,468	102	102	—	—
27	Västerb:s »	—	—	2,806	844	—	—	3,983	1,757	—	—	—	—	—	—
28	Norrbottnens »	—	—	1,988	1,613	3,915	3,747	—	—	30,937	1,185	—	—	57	57
29	Ej fördelat å län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Summa	20,352	3,020	31,620	20,202	8,737	7,717	30,605	13,594	125,468	18,157	3,986	3,220	9,552	7,474

¹ Karolinska sjukhuset. — ² Lantbrukshögskolan. — ³ Statens sinnessjukhus. — ⁴ Fyrskepp. — ⁵ Offers för-

för förlag till statsverket, anvisade till arbeten i öppna marknaden.

Bidrag t. gödselvärd		Torrläggning		Täckdikning		Skogsvårds-åtgärder		Arbetarsmåbrukslåne-fonden		Diverse anslag		Samtliga anslag	
Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa	Summa utförda dagsverken	därav av förtut arbetslösa
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,960	4,700
180	—	52	51	716	445	3,784	3,784	—	—	¹ 468	—	8,796	6,366
—	—	3,929	3,929	492	192	2,760	2,669	—	—	² 791	46	14,920	10,810
1,308	448	7,052	6,822	3,002	1,876	2,181	411	—	—	—	—	23,406	11,735
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	76
1,019	210	—	—	5,543	3,107	6,070	5,765	—	—	—	—	16,270	10,481
1,157	238	4,856	4,852	448	228	7,915	7,915	—	—	—	—	24,479	16,376
—	—	5,047	4,769	454	290	3,951	3,567	—	—	³ 15,840	140	33,717	10,320
792	198	—	—	2,022	1,380	12,758	11,426	—	—	—	—	21,100	14,292
2,367	425	3,409	3,169	1,267	741	518	330	—	—	—	—	9,754	6,205
3,612	1,085	555	460	997	595	788	788	—	—	—	—	15,879	5,259
—	—	—	—	996	686	230	225	—	—	—	—	5,129	2,660
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	³ 13,359	72	19,095	706
—	—	—	—	3,740	3,595	—	—	—	—	—	—	8,938	5,661
94	4	455	225	2,849	2,461	2,235	1,767	—	—	—	—	8,313	6,561
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁴ 2,203	—	5,873	93
—	—	—	—	—	—	530	414	—	—	—	—	7,294	5,259
4,480	828	—	—	2,773	1,328	336	195	—	—	—	—	8,599	3,211
2,490	821	2,446	2,196	7,194	4,618	3,287	3,075	—	—	—	—	23,421	12,396
172	67	1,492	1,252	7,834	3,659	22,458	22,001	—	—	—	—	36,041	30,269
815	447	355	355	8,042	4,818	30,615	23,441	—	—	—	—	54,567	37,438
985	156	266	210	7,576	4,934	6,040	6,006	—	—	—	—	19,739	14,245
1,476	196	4,869	2,626	624	338	33,630	28,969	—	—	—	—	60,074	33,395
—	—	241	193	567	340	71,512	69,304	1,680	691	—	—	80,834	73,959
—	—	6,356	5,149	—	—	64,032	61,609	1,327	826	⁶ 1,214	1,145	78,442	71,592
—	—	2,882	2,690	63	18	49,868	45,911	1,262	726	—	—	62,918	53,054
—	—	1,658	1,277	—	—	49,360	45,784	2,276	831	⁶ 25,409	⁷ 25,409	85,667	76,077
—	—	2,782	2,011	—	—	15,899	10,886	—	—	⁷ 175	175	55,578	19,499
—	—	—	—	—	—	15,092	14,379	—	—	—	—	15,092	14,379
20,947	5,123	48,702	42,236	57,199	35,649	405,849	370,621	6,545	3,074	59,459	26,987	828,971	557,074

söksgård. — ⁶ Gruvarbeten inom Västerbottens län. — ⁷ Vägarbeten inom Västerbottens län.

under augusti 2,148, under september 8,119, under oktober 21,259, under november 44,240, under december 49,114 samt slutligen under januari innevarande kalenderår 74,350 dagsverken. En successiv stegring från månad till månad har alltså ägt rum.

För erhållande av en mera fullständig bild av arbetseffekten av årets anslag må dessutom redan här hänvisas till en översikt, som jag har för avsikt att senare (sid. 35) i annat sammanhang meddela rörande den arbetseffekt, som kan förväntas under löpande budgetår. Dels på grund av att av olika skäl arbetena endast småningom kommit i gång och dels som följd av byggnadskonfliktens upphörande kan effekten under de återstående månaderna av budgetåret väntas bliva väsentligen större än under den hittills gångna delen därav. Jag återkommer också senare till en uppskattning av den arbetseffekt, som icke förrän under nästföljande budgetår kan väntas inträda av ifrågavarande anslag. Det kan emellertid vara av intresse att redan här anmärka att, om man sammanställer de med ledning av uppgifter från vederbörande myndigheter gjorda beräkningarna av arbetseffekten under innevarande budgetår samt för nästkommande budgetperiod, blir resultatet en sammanlagd arbetseffekt av årets anslag motsvarande arbete för i genomsnitt 37,000 à 38,000 arbetare under ett år. Motsvarande effekt uppskattades av särskilda utskottet vid 1933 års riksdag (utlåtande nr 17 sid. 125) till omkring 40,000 årsarbetare, därvid i båda fallen ett år räknats lika med 10 arbetsmånader. Beräkningarna få sålunda anses hava väl hållit streck i verkligheten.

Såsom framgår av tabellen å sid. 29 hava slutligen verkställtts vissa beräkningar angående den hittills beslutade arbetslöshetshjälpens fördelning på län och större städer, med inräknande av åtgärder genom arbetslöshetskommissionen. I avseende å dessa beräkningar, som givetvis äro approximativa, må anmärkas, att man för respektive arbeten — såväl reservarbeten som arbeten å öppna marknaden — upptagit den totala summan av statsmedel, som beräknats för redan beslutade arbeten. De i kol. 2 och 3 angivna beloppen hava alltså endast delvis utgått under den förflutna delen av innevarande budgetår, men de kunna beräknas komma att utgå vid fullföljandet av redan beslutade arbeten. I fråga om kol. 4, som avser dagunderstöd, hyreshjälp, kurser och frivillig arbetstjänst, äro däremot upptagna de kostnader, som beräknats belöpa på tiden 1 juli 1933—31 januari 1934 för dylik verksamhet, dock med det undantaget att statens kostnader för kursverksamhet och frivillig arbetstjänst upptagits till belopp motsvarande de totala kostnader, som komma att föranledas av redan meddelade beslut.

Vid studiet av tabellen bör man hålla i minnet, att de största städernas arbetslöshetshjälp i huvudsak lämnas såsom kontanta understöd. Då denna hjälpform är den i penningar räknat billigaste, följer därav, att statens bidrag per arbetslös blir jämförelsevis lågt för Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping (respektive 380, 201, 365 och 201 kronor).

Vad de särskilt hårt arbetslöshetsbelastade delarna av landet beträffar må observeras, att Blekinge erhållit 932 kronor per arbetslös, Bohuslän 1,082, Västernorrlands län 766 och Norrbottens län 1,242 kronor. Den jämförelsevis

Den hittills under budgetåret 1933/1934 beslutade arbetslöshetshjälpens fördelning på län och större städer.

1 Län eller stad	2 För arbeten i öppna marknaden under tiden $\frac{1}{7}$ 33— $\frac{28}{2}$ 34 anvisade belopp kronor	3 Beräknade statsbidrag för under tiden $\frac{1}{7}$ 33— $\frac{28}{2}$ 34 beviljade reservarbeten kronor	4 Beräknade statsbidrag för under tiden $\frac{1}{7}$ 33— $\frac{31}{1}$ 34 be- driven kontant- understödsverk- samhet m. m. kronor	5 Summa av kol. 2—4 kronor	6 Invånare $\frac{1}{1}$ 1933	7 Arbetslösa i medeltal per månad juli 1933—jan. 1934	8 Summa per	
							invånare kronor	arbetslösa kronor
Stockholms stad	657,699	2,290,000	1,951,677	4,899,376	519,711	12,906.	9.46	380
Stockholms län	783,207	3,171,000	351,577	4,305,784	268,219	5,698	16.05	756
Uppsala län	649,011	813,000	123,215	1,585,226	138,222	2,482	11.46	638
Södermanlands län	1,423,698	1,124,000	172,823	2,720,521	172,967	3,073	14.50	887
Norrköpings stad	78,500	40,000	272,705	391,205	61,494	1,946	6.37	201
Ostergötlands län i övrigt	1,020,275	823,000	230,330	2,073,605	249,111	3,215	8.32	644
Jönköpings län	1,429,329	2,734,000	15,468	4,178,797	233,335	2,621	17.90	1,595
Kronobergs län	711,785	4,022,000	8,692	4,742,477	155,293	2,627	30.50	1,805
Kalmar län	831,085	3,618,000	242,357	4,691,442	231,679	5,408	20.30	868
Gotlands län	361,269	270,000	6,281	637,550	57,738	624	11.05	1,021
Blekinge län	1,129,449	4,387,000	204,415	5,720,864	145,646	6,144	39.30	932
Kristianstads län	1,370,355	3,401,000	6,496	4,777,851	247,220	2,772	19.30	1,725
Malmö stad	271,500	624,000	649,211	1,544,711	120,304	4,230	12.85	365
Lunds	—	383,000	86,875	469,875	24,512	662	19.15	709
Landskrona stad	—	406,000	208,470	614,470	18,534	917	33.15	670
Halsingborgs stad	171,000	547,000	283,554	1,001,554	55,889	1,899	17.95	528
Malmöhus län i övrigt	1,600,750	1,361,000	238,921	3,200,671	294,892	3,539	10.85	903
Hallands län	1,347,748	917,000	34,371	2,299,119	151,208	1,761	15.20	1,305
Göteborgs stad	130,269	84,000	1,520,527	1,734,796	243,317	8,617	7.12	201
Göteborgs och Bohus län i övrigt	2,872,201	5,056,000	1,159,247	9,087,448	129,915	8,386	41.30	1,082
Älvsborgs län	1,826,428	5,629,000	92,618	7,548,046	315,492	3,565	23.90	2,118
Skaraborgs län	1,618,025	520,000	75,197	2,213,222	242,517	2,342	9.12	945
Värmlands län	1,934,085	1,597,000	315,908	3,846,993	271,666	8,969	14.17	428
Örebro län	1,226,144	2,228,000	335,641	3,789,785	218,511	5,653	17.30	669
Västmanlands län	1,206,787	1,490,000	262,827	2,959,614	161,155	3,953	18.35	748
Kopparbergs län	2,902,692	4,908,000	305,997	8,116,689	249,937	8,912	32.50	910
Gävleborgs län	2,108,128	2,455,000	658,892	5,222,020	279,729	9,638	18.65	543
Västernorrlands län	4,978,082	5,087,000	2,076,998	12,142,080	280,873	15,841	43.30	766
Jämtlands län	2,644,822	1,638,000	56,519	4,339,341	135,677	4,854	32.00	895
Västerbottens län	3,697,410	2,039,000	61,798	5,798,208	207,820	5,655	27.90	1,025
Norrbottnens län	6,171,114	5,430,000	823,244	12,424,358	202,781	10,023	61.30	1,242
Hela riket	47,152,847	69,092,000	12,832,851	129,077,698	6,190,364	158,932	20.82	810

Inlandsbanan 4,000,000

Övriga å län ej fördelade anslag (se sid. 25) 24,504,466

Summa 75,657,313

låga siffran för Västernorrlands län förklaras delvis på samma sätt som beträffande de största städerna.

I stort sett synes statens bidrag ha fördelats på ett ur rättvisans synpunkt tillfredsställande sätt. De mycket höga siffrorna för Jönköpings, Kronobergs, Kristianstads och Älvsborgs län (respektive 1,595, 1,805, 1,725 och 2,118 kronor) motsäga skenbarligen detta omdöme. Men dessa siffror böra ses mot den bakgrunden, att i dessa län av arbetslöshetskommissionen beslutats ett antal mycket omfattande vägarbeten, till vilka arbetslösa från andra delar av landet hänvisas, samt att arbetena i regel komma att pågå under betydligt längre tid än de i tabellen avsedda arbetena i genomsnitt, varför summorna rätteligen borde ha reducerats före fördelningen på antalet arbetslösa, något som dock av praktiska skäl icke kunnat ske i tabellen.

Vidare bör uppmärksammas, att, medan uppgifterna i kol. 2 och 3 avse tiden fram till den 23 februari i år, uppgifterna för kontantunderstödsverksamheten m. m. icke med tillräcklig säkerhet kunnat ens approximativt beräknas längre än till den 31 januari 1934. Slutligen är att erinra, att vissa anvisade belopp för arbeten i öppna marknaden icke medtagits i förevarande tabell på grund av att de icke syntes böra fördelas länsvis. Emellertid hava samtliga de belopp medtagits, som ingå i den å tabellen sid. 24—25 angivna summan 51,152,847 kronor med undantag för de 4 miljoner, vilka anvisats till Inlandsbanan. Även om alltså siffrorna äro i viss mån inadekvata och ofullständiga, vilket icke torde kunna undvikas, giver dock ifrågavarande sammanställning en föreställning om den hittills beslutade arbetslöshetshjälpens fördelning.

Departementschefen.

Allmän motivering.

Arbetslöshetsläget är alltjämt allvarligt. De nyss återgivna siffrorna därutinnan äro av en storleksordning, som måste vara ägnad att ingiva starka bekymmer. En närmare analys av uppgifterna om antalet hjälpsökande arbetslösa giver visserligen vid handen, att konjunkturförbättringen i högre grad minskat arbetslöshetens faktiska omfattning än dessa siffror omedelbart utvisa. Men man kan dock icke blunda för, att någon sådan ljusning på arbetsmarknaden icke kan skönjas, som kan ge anledning till förhoppning att massarbetslösheten inom en nära framtid skall vara praktiskt taget försvunnen. Försök hava blivit gjorda att införskaffa upplysningar, som kunde giva en mera konkret bild av verkningarna av den även under krisen fortsatta rationaliseringen. De hava emellertid icke givit säkra hållpunkter för ett omdöme. Jag fruktar, att man tyvärr måste räkna med att en ökning av produktionsvolymen inom vissa industrier icke kommer att motsvaras av nyanställning av arbetare i samma utsträckning som efter tidigare kriser. Det föreligger efter min mening risk för att icke ens en snabbt inträdande mycket god industriell konjunktur skulle så minska arbetslösheten, att icke alltjämt hjälpåtgärder från samhällets sida i avsevärd omfattning bliva nödvändiga. Om därtill lägges, att det ännu icke med säkerhet kan bedömas, huruvida konjunkturförbättringen

blir av varaktig natur eller blott är tillfällig och att i varje fall inom jordbrukets område den inträdda förbättringen i stort sett direkt beror på samhällets åtgärder, så torde vissa utgångspunkter för den arbetslöshetspolitik, som anses påkallad, vara givna. Den förnämsta möjligheten till mera påtaglig minskning av arbetslösheten torde ligga i återupptagandet av den under nästan hela föregående år nedlagda byggnadsverksamheten, men med den storlek arbetslösheten nu faktiskt har, måste alla slags arbetslöshetslindrande faktorer samverka med hela sin styrka, innan man kan vänta, att vår arbetsmarknad åter skall bliva normal.

Till frågan, hur stor arbetslösheten med hänsyn tagen till olika på densamma inverkan omständigheter kan förväntas bliva under nästa budgetår, skall jag senare återkomma. Vad jag nu anfört har endast avsett att klargöra, att det allmänna måste inrätta sig för att kunna under budgetåret 1934/1935 i mycket vidsträckt omfattning fortsätta sin hjälpverksamhet i anledning av arbetslösheten. I varje fall synes det nödvändigt att sörja för en sådan beredskapsanordning, att det är möjligt att ingripa i all nödig utsträckning. Givet är å andra sidan, att en dylik anordning icke skall i praktiken genomföras i större omfattning än behovet kräver. För den händelse situationen på arbetsmarknaden skulle bliva ljusare än jag vågat beräkna, bör självfallet motsvarande begränsning ske i användningen av de medel, som för arbetslöshetens motverkande ställas till förfogande.

I avseende å grunderna för den arbetslöshetspolitik, som alltjämt är nödvändig, torde man böra följa samma riktlinjer, som förra året godtogos av regering och riksdag.

Man synes vid avgörandet härutinnan icke behöva fästa avgörande vikt vid de principiella anmärkningar, som under tiden efter förra riksdagen riktats mot det nuvarande hjälpsystemet. Vad angår arbetena på öppna arbetsmarknaden, gå dessa anmärkningar främst ut på att nämnda arbeten skulle hava visat sig vara utan avsevärd effekt. Beträffande reservarbetssystemet har särskilt anförts, att detsamma, i synnerhet med de numera förbättrade lönebestämmelserna, skulle medföra skadliga verkningar för andra näringsområden, speciellt jordbruk och skogsbruk.

Orsakerna till att arbetena på öppna arbetsmarknaden under första delen av budgetåret endast i mindre omfattning haft direkt arbetslöshetslindrande effekt hava — förutom den långvariga byggnadskonflikten samt den sena tidpunkten för riksdagens beslut, vilken medfört, att all på ansökningsförfarande grundad medelsanvisning kunnat påbörjas först långt in på budgetåret — framför allt varit bristfällig utredning av arbetsförslagen samt dröjsmål när det gällt kommunernas medverkan. De omständigheter, som sålunda inverkat i ogynnsam riktning, äro emellertid av övergående natur, och man läser icke behöva räkna med desamma under nästa budgetår, då hjälpsystemet hunnit komma i full gång och kan förväntas fortlöpa utan dröjsmål och friktioner. Såväl under återstoden av innevarande budgetår som under nästa budgetperiod komma för övrigt de hittills fattade besluten att i stor utsträckning medföra en arbetslöshetslindrande effekt.

Vad angår frågan huruvida det nu tillämpade reservarbetsystemet kan antagas hava dragit arbetskraft från näringarna eller för dessa försvårat eller fördyrat arbetaranskaffningen, är det visserligen möjligt, att i enstaka fall arbetare önskat kvarbliva i reservarbete hellre än att åtaga sig ett kortvarigt skogs- eller jordbruksarbete måhända långt från hemorten. Gällande bestämmelser rörande villkoren för arbetslöshetshjälp äro emellertid tillräckligt klara, och om vid tillämpningen någon arbetslöshetskommitté skulle hava brustit i omsorg, är detta något, som icke kan läggas systemet som sådant till last. Arbetslöshetskommissionen har för övrigt sin uppmärksamhet riktad på förhållandet och läser icke underlåta att ingripa, när anledning därtill yppar sig.

En annan fråga är, i vad mån de något fördelaktigare grunder för reservarbetslönsens bestämmande, som godkändes av 1933 års riksdag, kunnat inverka på lönenivån särskilt inom jordbruket. Detta kan tydligen överhuvud endast bliva fallet å sådana orter, där jordbruk och mera omfattande annan näringsverksamhet förekomma vid sidan av varandra; i rena jordbruks- och skogsbrukskommuner skola ju lönerna i dessa näringar vara grundläggande för reservarbetslönsens bestämmande. I sådana blandade kommuner åter, som nyss avsågos, läser man icke hava anledning antaga, att reservarbetslönen skall hava större inverkan på jordbrukslönerna än som föranletts av lönerna inom andra där bedrivna näringsgrenar. Enligt min uppfattning kunna följaktligen de enstaka exempel, som från vissa håll anförts på förmenade ogynnsamma verkningar av det nya lönesystemet, icke på något sätt utgöra bevis för att detta taget såsom en helhet medfört ogynnsamma verkningar. Den måttliga höjning av den genomsnittliga inkomsten för reservarbetarna, som blivit en följd av omläggningen, måste i och för sig anses fullt skälig. I allmänhet torde den — åtminstone vad angår familjeförsörjare — endast hava inneburit någon avlastning för fattigvården.

Man har vidare anført, att det nya hjälpsystemet skulle hava bidragit till att framlocka arbetslöshet. Ett alldeles säkert omdöme om det befogade i denna anmärkning kan visserligen icke givas. Men det förefaller icke sannolikt, att den är berättigad. För det första är att observera, att av hela antalet hjälpta arbetslösa en icke obetydlig del — i januari 1934 utgjorde antalet 23,633 — understöddes av kommunerna utan statsbidrag. Att så sker måste uppenbarligen bero därpå, att hjälpbehovet enligt vederbörande kommunala organs uppfattning är större än det, som kan tillgodoses med stöd av staten. För det andra stanna ändå siffrorna på de sammanlagt av stat och kommun hjälpta under januari månad i år, då hjälpprocenten likväl var högre än vid någon annan tidpunkt med undantag av juli 1933, vid 116,714 eller nära 55,000 under antalet hjälpsökande. Dessa siffror giva knappast belägg för den uppfattningen, att statens arbetslöshetspolitik numera skulle vara så generös, att den skulle locka personer, vilka åtnjuta förmånen att hava arbete, till att lämna sina anställningar och ansluta sig till de arbetslösas skaror. Ännu mindre synes utsikten att få anställning som reservarbetare vid statliga eller

statskommunala arbeten kunna utgöra en sådan lockelse, enär ännu i januari innevarande år sådant arbete erhållits endast av 33,372 man, d. v. s. en knapp femtedel av de anmälda hjälpsökande arbetslösa. Möjligheten att bliva reservarbetare av ena eller andra slaget synes sålunda — även om förhållandena skifta avsevärt olika kommuner emellan — alltjämt vara i hög grad begränsad och risken att bliva utan all arbetslöshetshjälp mycket stor. Vad nu sagts avser icke att bestrida, att enstaka sådana fall kunna hava inträffat, då personer i syfte att bliva delaktiga av arbetslöshetshjälp i form av reservarbete eller understöd lämnat sitt arbete i öppna marknaden eller underlåtit att å tid, då arbetstillfällena funnits, söka sådant arbete, önskvärt vore endast att man, därest sådana fall faktiskt förekommit, icke generaliserade desamma till att utgöra någonting karakteristiskt för den förda arbetslöshetspolitikens verkningar.

Omfattningen av ifrågasatta hjälpåtgärder.

Då det gäller att taga ståndpunkt till spörsmålet, vilka åtgärder statsmakterna böra besluta för att bekämpa arbetslösheten och dess verkningar, måste man först klargöra, huruvida arbetslinjen eller understödslinjen skall givas företräde. Allmän enighet har rått därom, att hjälp i första rummet borde beredas genom arbete. Tyvärr måste man med beklagande konstatera, att trots alla gjorda ansträngningar arbetslinjen hittills under detta budgetår icke kunnat hävda den plats i hjälpsystemet, som varit den tillämnad, utan att densamma måst i väsentligt större utsträckning än avsett varit suppleras med kontant understödsverksamhet. Reservarbetena hava visserligen kunnat upprätthållas ungefär i beräknad omfattning, men det har icke visat sig möjligt att utvidga desamma, så att de kunnat fylla det tomrum, som uppstått genom förseningen av arbetena i öppna arbetsmarknaden. Sålunda hjälptes under januari månad 1934 endast 43,918 personer genom reservarbeten, medan 73,691 erhöilo understöd. Ju längre krisen varar och ju längre arbetslöshetsperioden blir för den enskilde, desto fördärligare framstår utvägen, att den arbetslöse skall vara hänvisad till understödslinjen. Den hjälp han på detta sätt erhåller verkar i olika avseenden demoraliserande. Hans inkomst blir alltid mindre än om han beredes arbete; han blir följaktligen ekonomiskt till det yttersta utmattad. Men dessutom vänjes han lätt vid sysslolöshet och mister lusten till arbete; lätt nog utvecklas han i en riktning, som innebär en allvarlig fara för honom själv och, om han har de minsta anlag för asocialitet, även för samhället. Med hänsyn till dylika risker synes det ännu angelägnare i år än i fjol, att den hjälp åt de arbetslösa, som är nödvändig, åstadkommes genom beredande av arbete i stället för genom understöd och att följaktligen arbetslinjen får en verkligt dominerande plats i hjälpverksamheten. Det program för arbetslöshetens bekämpande, som i olika propositioner framlagts inför riksdagen och som nu föreslås i denna och nästföljande proposition, avser också, att av det beräknade antalet arbetslösa under nästa budgetår — omkring 110,000 enligt vad jag längre fram skall utveckla — cirka 80,000 skola beredas arbete, detta enligt kalkyler för vilka redogörelse i det följande närmare skall lämnas.

En arbetslöshetspolitik, som skulle leda till en så betydande sysselsättning av arbetslösa, kan icke undgå att i gynnsam riktning påverka den allmänna konjunkturen, genom den ökade köpkraft den skulle medföra.

Till grund för de nästföregående år föreslagna åtgärderna i arbetslöshetslindrande syfte låg en uppskattning av antalet personer, vilka beräknades icke utan åtgärder från det allmännas sida kunna erhålla arbete. Detta antal anslogs därvid till 150,000 i genomsnitt per månad under budgetåret (prop. 216/1933, sid. 30). År 1933 sjönk arbetslösheten under tiden januari—juli från 189,200 till 138,850, eller med i runt tal 50,000, för att därefter i december åter stiga till 171,050 eller med omkring 32,000. Utgångsläget innevarande år är något gynnsammare än i fjol, nämligen 171,540 arbetslösa i januari. Om jag vågar räkna med en något hastigare nedåtgående arbetslöshet under 1934 än under 1933, beror detta dels på den allmänna konjunkturförbättringen och dels på byggnadsverksamhetens igångsättande. På grund härav bör — såvitt icke nu oförutsebara störningar av internationell art inträffa — arbetslöshetssiffran under sommaren komma att ligga under 100,000, medan man torde böra räkna med något stigande siffror under höst- och vintermånaderna.

Efter övertvägande av de olika på frågan inverkan faktorer, vilka berörts i det föregående, har jag ansett antalet hjälpsökande arbetslösa jämte antalet personer, som komma att beredas arbete genom utav statsmakterna beslutade särskilda åtgärder för arbetslöshetens bekämpande men vilka eljest skulle kunnat anmäla sig som hjälpsökande, närmast böra i genomsnitt för nästa budgetår uppskattas till 110,000. Det är möjligt, att denna uppskattning håller sig i underkant och att man — särskilt med hänsyn till att den manliga arbetsföra befolkningen för varje ny årsklass, som inträder på arbetsmarknaden, ökas med cirka 20,000 personer — kanske borde räkna med genomsnittligt 120,000 arbetslösa under budgetåret. Jag återkommer härtill i det följande.

För bedömning av hjälpeffekten av de olika anslagen hade man förra året endast approximativa beräkningar att tillgå. I viss mån har det nu varit möjligt att kontrollera dessa genom de vunna erfarenheterna av anslagens användning. Jag hänvisar härutinnan till den förut återopade översikten över det antal dagsverken, som hittills utvunnits genom bidrag från de särskilda anslagen (sid. 26—27). Dessutom hava från vederbörande myndigheter inhämtats upplysningar angående den arbetseffekt, vilken *under nästa budgetår* kan beräknas av den del av årets anslag, som ställts till förfogande av Kungl. Maj:t genom beslut intill den 24 februari 1934.

Med ledning härav och under hänsynstagande till olika på de skilda anslagen inverkan faktorer hava i följande förteckning beträffande de anslag till arbeten i öppna marknaden, som 1933 års riksdag anvisade under fonden för förslag till statsverket, angivits dels de belopp, vilka redan kommit samt beräknats komma till användning *under innevarande budgetår*, dels ock den beräknade direkta arbetseffekten av nyssnämnda belopp. Motsvarande uppgif-

ter lämnas jämväl för anslaget till Inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare. Uppenbarligen kunna beräkningarna icke vara annat än mycket approximativa.

A n s l a g	Belopp	Härav beräknas komma till användning under budgetåret 1933/1934	Beräknat antal dagsverken under budgetåret 1933/1934
	kr.	kr.	
Statsbeställningar	10,700,000	9,100,000	455,000
Statliga beredskapsarbeten	3,000,000	2,380,000	56,000
Kommunala beredskapsarbeten	8,500,000	2,530,000	158,000
Främjande av bostadsbyggande	15,000,000	10,600,000	740,000
Lån till främjande av enskild företagsamhet . .	10,000,000	10,000,000	1 —
Subventioner till främjande av enskild företag-samhet	3,500,000	200,000	1 —
Skenfria korsningar	7,000,000	2,470,000	130,000
Broar och hamnar	6,000,000	3,362,140	217,000
Inlandsbanan	4,000,000	4,000,000	225,000
Statsbana Malung—Vansbro	800,000	800,000	60,000
Förlag till understöd åt enskilda järnvägar . . .	1,500,000	—	—
Bidrag till gödselvårdsanläggningar	700,000	523,500	261,750
Lån till gödselvårdsanläggningar	500,000	—	—
Torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbets-lösheten	4,000,000	2,200,000	730,000
Bidrag till täckdikningar	1,000,000	755,000	275,000
Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	500,000	49,450	39,500
Vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m.	475,000	425,000	—
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar	5,000,000	2,453,200	817,700
Arbetsarmåbrukslånefonden	2,500,000	2,500,000	53,800
Statliga byggnader	12,321,400	3,651,750	93,600
Isbrytare m. m.	2,106,000	1,399,500	83,750
Summa	99,102,400	59,399,340	4,396,100

Av en jämförelse med sammanställningen å sid. 26—27 framgår, att av de i slutsumman i förestående förteckning ingående dagsverken sammanlagt omkring 700,000 (828,971 — 125,468) redovisats såsom utförda under tiden intill utgången av januari 1934.

Rörande antalet dagsverken *under budgetåret 1934/1935* hänvisas till följande översikt jämte till densamma fogade anmärkningar. Givetvis gäller jämväl om denna översikt, att de framlagda resultaten få anses vara approximativa.

¹ I likhet med vid tidigare beräkningar har här icke någon direkt arbetseffekt uppskattats.

1	2	3	4	5	6	7
A n s l a g	Av Kungl. Maj:t intill den 24 februari 1934 anvisade medel	Härav beräknas återstå oanvända den 1 juli 1934	Beräknat antal dagsverken av i kol. 3 upptagna belopp under budgetåret 1934/1935	Av vederbörande anslag den 24 februari 1934 ännu icke anvisade medel	Beräknat antal dagsverken av i kol. 5 upptagna belopp under budgetåret 1934/1935	Summa av kol. 4 och kol. 6.
Statsbeställningar	10,700,000	1,600,000	85,000	—	—	85,000
Statliga beredskapsarbeten	2,918,488	539,540	49,420	81,512	3,000	52,420
Kommunala beredskapsarbeten	4,808,548	2,278,818	137,105	3,691,452	230,000	367,105
Främjande av bostadsbyggnader	9,600,000	—	¹ 720,000	5,400,000	1,050,000	1,770,000
Skenfria korsningar	6,047,965	3,731,125	201,750	952,035	43,000	244,750
Broar och hamnar	5,990,540	2,628,400	168,480	9,460	600	169,080
Inlandsbanan	4,000,000	—	—	—	—	—
Statsbana Malung—Vansbro	800,000	—	—	—	—	—
Bidrag till gödselvårdsanläggningar	653,500	130,000	66,000	46,500	23,250	89,250
Lån till gödselvårdsanläggningar	—	—	—	² 500,000	—	—
Torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten	1,863,250	—	—	2,136,750	600,000	600,000
Bidrag till täckdikningar	975,000	220,000	80,000	25,000	9,000	89,000
Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	29,450	20,000	16,000	470,550	260,000	276,000
Vissa åtgärder på skogshållningens område m. m.	361,616	—	—	113,384	—	—
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskilda skogar	3,770,656	1,350,000	440,000	1,229,344	400,000	840,000
Arbetarsmåbrukslånefonden	2,500,000	—	¹ 107,000	—	—	107,000
Statliga byggnader (upptagna i riksstaten 1933/1934 under utgifter för kapitalökning, IV, fonden för förlag till statsverket) ³	12,321,400	8,669,650	237,164	—	—	237,164
Isbrytare m. m.	2,106,000	707,000	71,250	—	—	71,250
Summa	69,446,413	21,874,533	2,379,169	14,655,987	2,618,850	4,998,919
Lån till främjande av enskild företagsamhet	6,089,400	—	—	3,910,600	—	—
Subventioner till d:o	121,500	—	—	3,378,500	—	—
Förlag till understöd åt enskilda järnvägar	—	—	—	1,500,000	—	—
Summa	75,657,313	—	—	23,445,087	—	—

¹ Dessa dagsverken beräknas falla på under budgetåret 1933/1934 anvisade belopp.

² Då man icke torde böra räkna med lån enbart utan alltid med lån jämte bidrag, böra särskilda dagsverken icke beräknas falla å låneanslaget utan har sammanlagda arbetseffekten förts på bidragsanslaget.

³ En mindre del av detta belopp var den 24 februari 1934 ännu ej anvisad av Kungl. Maj:t.

Redan i annat sammanhang (sid. 28) har framhållits, att sammanlagda resultatet av de sålunda verkställda beräkningarna utvisar god överensstämmelse med de kalkyler, som framlades av särskilda utskottet vid 1933 års riksdag (utl. nr 17, sid. 125). Denna överensstämmelse sträcker sig i regel även till beräkningarna beträffande varje särskilt anslag.

Vid angivandet av arbetseffekten räknade man i fjolårets regeringsplan med att full sysselsättning under tio månader skulle anses motsvara en årsarbetare. Detta sammanhänge väsentligen därmed, att man i regeringsförslaget utgick från att vid de förordade beredskapsarbetena skulle gälla en sådan inskränkning av arbetstiden, att om denna inskränkning gjordes per vecka, arbetstiden skulle motsvara 40 arbetstimmar i veckan. Detta beräkningssätt bibehölls av särskilda utskottet, ehuru i dess förslag bestämmelse om inskränkning av arbetstiden icke intogs i direktiven för arbetena å den öppna arbetsmarknaden, något som icke heller gärna kunde ifrågakomma med den allmänna läggningen av utskottsförslaget. Vid angivna förhållanden saknas anledning att vid bedömandet av arbetseffekten nu icke räkna med full arbetstid under hela året, låt vara att i vissa fall, såsom inom byggnadsindustrien, på så sätt viss marginal erhålles. I det följande beräknas alltså en årsarbetare motsvaras av 300 dagsverken.

Vid uppskattningen av arbetseffekten under nästa budgetår måste tydligen även tagas i betraktande, att hela effekten av anslag för sagda budgetperiod icke kan väntas inträda förrän efter budgetårets slut. Visserligen kan denna förskjutning icke väntas bli av samma storleksordning som under innevarande budgetår, då det av naturliga skäl måste dröja avsevärd tid, innan själva verksamheten och de på densamma grundade arbetena kunde komma i gång. Hän-syn har emellertid vid beräkningen tagits till angivna förhållande.

Med dessa utgångspunkter har arbetseffekten under nästa budgetår av sådana anslag för budgetåret 1934/1935 under fonden för förslag till statsverket, varom förslag redan framställt till riksdagen, jämte anslaget till Inlandsbanan approximativt beräknats motsvara i runt tal 23,600 årsarbetare. Med motsvarande beräkningssätt erhålles för de anslag, vilka begärts å tilläggsstat för innevarande budgetår, en arbetseffekt under budgetåret 1934/1935 av omkring 3,800 årsarbetare och blir effekten av de belopp, som i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag preliminärt beräknades för statliga och kommunala beredskapsarbeten samt främjande av bostadsbyggande och som jag i det följande kommer att förorda, under samma tid sammanlagt 3,500 årsarbetare.

Av den nyss omnämnda, å sid. 36 intagna översikten framgår, att antalet dagsverken under budgetåret 1934/1935 för anslag anvisade för innevarande budgetår till arbeten i öppna marknaden approximativt kan uppskattas till 4,998,919, vilket motsvarar omkring 16,600 årsarbetare.

Av anslag till *arbeten i öppna marknaden*, som i arbetslöshetslindrande syfte redan beviljats eller äskats eller i årets statsverksproposition preliminärt beräknats, skulle alltså arbetseffekten under budgetåret 1934/1935 bli omkring $(23,600 + 3,800 + 3,500 + 16,600)$ 47,500 årsarbetare.

Vad härefter angår *reserverarbetslinjen* har arbetslöshetskommissionen för nästa år för ändamålet begärt ett belopp av 46,000,000 kronor utan att därvid angiva, hur stor del av beloppet, som beräknats för statliga, respektive statskommunala reserverarbeten. Med utgångspunkt från de kostnader per årsarbetare, med vilka arbetslöshetskommissionen räknat i sin preliminära skrivelse angående medelsbehovet (Utgifter för kapitalökning, bilaga 3), har jag funnit förenämnda belopp å 46,000,000 kronor rimligen böra beräknas fördelat på så sätt, att därmed skulle bestridas kostnaderna för 14,000 statliga och 10,000 statskommunala reserverarbetare i genomsnitt under året. Detta motsvarar i stort sett den storleksordning, som jag anser reserverarbetena lämpligen kunna och böra få under nästa budgetperiod. Jag har alltså räknat med det av arbetslöshetskommissionen begärda anslagsbeloppet samt med ett antal av sammanlagt 24,000 årsarbetare i statliga och statskommunala reserverarbeten. Härtill komma de rent kommunala reserverarbetena med ett arbetarantal, som i årsgenomsnitt torde kunna uppskattas till inemot 10,000.

Sammanlagt skulle alltså *arbetslinjen* approximativt kunna beräknas under nästa budgetår bereda sysselsättning åt $47,500 + 24,000 + 10,000$ eller i avrundat tal omkring 80,000 arbetare i genomsnitt under hela året.

Till belysande av huru arbetseffekten av de anslag, som äro avsedda att upptagas i nästa budgetårs riksstat, fördelar sig, må hänvisas till vidstående tablå (sid. 39).

Till jämförelse med fjolårets beslut i frågan må erinras, att den av de i propositionerna då framlagda förslagen beräknade sammanlagda direkta arbetseffekten utgjorde 72,500 man (60,500 man i beredskapsarbeten och arbeten på öppna marknaden samt 12,000 man i reserverbeten) och enligt riksdagens beslut ungefär 74,000 man (40,000 man i arbeten på öppna marknaden och 34,000 man i reserverbeten). Mot denna siffra svarar i det föregående ($47,500 + 24,000$) 71,500 man för 1934/1935. Härvid är emellertid ytterligare att märka att, såsom förut erinrats, man föregående år räknade med förkortad arbetstid motsvarande full sysselsättning under 10 månader. Under samma förutsättning skulle de nyss för nästa budgetår angivna siffrorna motsvara ungefär 57,000 årsarbetare på öppna arbetsmarknaden och 28,500 man i statliga och statskommunala reserverbeten eller sammanlagt 85,500 man och alltså väsentligt flera än enligt fjolårets beslut. Härtill kommer ytterligare den arbetseffekt, som följer av beviljade lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet — hänsyn härtill har icke nu tagits liksom ej heller i fjol — samt av den del av kostnaderna för fortsatt elektrifiering av statens järnvägar, som föreslås skola utgå av anslag under fonden för förslag till statsverket. Ej heller har hänsyn tagits till arbetseffekten av det i statsverkspropositionen ifrågasatta anslaget till åtgärder för beredande av jord åt arbetslösa m. m. eller till den s. k. frivilliga arbetstjänsten.

Liksom nästföregående år bör vidare vid bedömande av resultatet av de ifrågavarande åtgärderna hänsyn tagas till den ökning i arbetstillfällen, som dels i stor utsträckning blir en indirekt följd av anslagens användning och som dels kan väntas uppstå genom den av ifrågavarande anordningar föranledda ökade

A n s l a g	Stats- anslagets belopp milj. kr.	Kostnad belöpande på		Summa milj. kr.	Antal årsar- betare under budgetåret 1934/1935 (1 år = 300 arbetsdagar)
		kom- muner milj. kr.	andra milj. kr.		
Statsbeställningar	10.0	—	—	10.0	1,660
Statliga och statskommunala reserv- arbeten	46.0	15.0	—	61.0	24,000
Statliga beredskapsarbeten	5.0	—	—	5.0	420 ¹
Kommunala beredskapsarbeten	10.0	4.0	—	14.0	1,040 ¹
Främjande av bostadsbyggande	10.0	—	8.4	18.4	2,040 ¹
Skenfria korsningar	4.5	—	0.65	5.15	810
Broar och hamnar	6.5	—	2.4	8.9	1,400
Vissa vägbyggnadsarbeten	3.2	—	0.3	3.5	990
Stensättning av vägar	5.0	—	—	5.0	430 ¹
Inlandsbanan	4.0	—	—	4.0	750
Statsbana Malung—Vansbro	0.7	—	—	0.7	100
Tillverkning av vagnar m. m. för sta- tens järnvägar	3.25	—	—	3.25	220
Vissa banarbeten m. m. för statens järnvägar	0.95	—	—	0.95	220
Bidrag till gödselvårdsanläggningar	0.7	—	2.1 ²	2.8	1,170
Bidrag till uppförande av spannmåls- lagerhus	0.3	—	1.7	2.0	420
Torrlägningsföretag	6.0	—	6.0	12.0	6,670
Bidrag till täckdikningar	1.5	—	4.5	6.0	1,820
Byggande av nybyggesvägar	0.15	—	0.15	0.3	100
Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	0.5	—	1.5	2.0	1,000 ¹
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskilda skogar	3.5	—	3.5	7.0	3,870
Vissa åtgärder på skogshushållningens område	2.9	—	—	2.9	—
Byggande av nytt fyrskepp	0.075	—	—	0.075	—
Byggande av nytt tjänstefartyg för västra lotsdistriktet	0.3	—	—	0.3	60
Undersöknings- och förberedande gruv- arbeten inom Västerbottens län	0.485	—	—	0.485	150
Statliga byggnader	11.40625	—	—	11.40625	960
Lån till främjande av enskild företag- samhet	5.0	—	17.5	22.5	—
Arbetarsmåbrukslänefonden	8.0	—	—	8.0	830 ¹
Summa	149.91625	19.0	48.7	217.61625	51,130

¹ Viss del av arbeteffekten faller på budgetåret 1935/1936 och har här ej medräknats.

² Här ingår jämväl lån från gödselvårdslänefonden samt från innevarande budgetårs anslag till lån till gödselvårdsanläggningar.

köpkraften inom mycket betydande kretsar. Å andra sidan är att beakta, att bland dem, som erhålla sysselsättning genom ifrågavarande arbeten, kunna tänkas komma att ingå arbetare, som icke innefattas i förutnämnda siffra, 110,000, för det uppskattade genomsnittliga antalet arbetslösa under året. Om emellertid tillika uppmärksammas, att bland de hjälpsökande arbetslösa i viss utsträckning torde ingå personer, som av en eller annan anledning icke böra komma i åtnjutande av hjälp med bidrag från staten, torde man — i analogi med vad som skedde förra året — vara berättigad utgå från att antalet hjälpbehövande utgör omkring 100,000.

Med den nyss angivna omfattningen av arbetslinjen skulle sålunda återstå ett antal av (100,000 — 80,000) 20,000 man, som borde erhålla bistånd genom kontantunderstöd. Det är också min avsikt att hemställa, att anslaget till bekämpande av arbetslösheten bestämmes till sådant belopp, att det lämnar utrymme för beredande av kontantunderstöd åt sistnämnda antal i genomsnitt under budgetåret. Jag vill erinra, att detta antal endast är hälften så stort som motsvarande antal enligt fjolårets förslag och riksdagsbeslut samt att detsamma ännu mera understiger antalet av dem, som i genomsnitt under den gångna delen av detta budgetår åtnjtit kontantunderstöd med statsbidrag. Det må emellertid understrykas att, därest en minskning av statshjälpens omfattning i förhållande till vad nu beräknas skulle bliva möjlig, detta i första hand bör leda till inskränkning av kontantunderstöden, medan arbetslinjen bibehålles i avsedd omfattning.

Jag antydde nyss, att det icke finge anses uteslutet, att man hade att räkna med ett antal av 120,000 hjälpbehövande i stället för den siffra av 110,000, från vilken jag här närmast utgått. Därest av sådan anledning eller eljest ökning av medelsbehovet skulle yppa sig, lärer, såsom under de senaste åren skett, Kungl. Maj:t hava att till 1935 års riksdag framlägga förslag om erforderlig anslagsförstärkning.

Jag övergår härefter till att närmare motivera förslaget rörande ifrågavarande på socialdepartementets föredragning beroende anslag.

Särskilda anslag.

Statliga beredskapsarbeten.

I propositionen nr 202 till 1931 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till Kungl. Maj:ts förfogande ställa ett reservationsanslag av lämplig storlek att enligt Kungl. Maj:ts beprövande användas till arbeten, som under alla förhållanden skulle förr eller senare utföras med anlitan av allmänna medel och genom statlig myndighets försorg och som vore av natur, att i normala fall riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t därtill anvisade medel. Avsikten med dessa s. k. beredskapsarbeten var, att de offentliga arbetena skulle kunna i viss utsträckning anpassas efter konjunkturerna och därmed följande variationer i arbetslösheten. Man skulle på detta sätt skapa möjlighet till en viss elasticitet i statens verksamhet och genom att avvägandet av de skilda

arbetena skedde centralt och enhetligt kunna utan uppskov träffa val mellan skilda arbeten och bestämma i fråga om tidpunkten för deras påbörjande.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle beredskapsarbetena till alla delar bliva helt likställda med andra allmänna arbeten; endast sättet för medlens anskaffande skulle angiva skillnaden. Några särskilda regler angående arbetslön, utväljande av arbetare o. s. v. skulle icke meddelas, utan vederbörande myndigheter skulle äga att helt efter eljest tillämpade metoder utföra arbetet. Beträffande frågan om urvalet av arbetsobjekt innebar förslaget, att såsom beredskapsarbeten allenast skulle utföras sådana arbeten, som plägade utföras av statens egna myndigheter eller på deras föranstaltande. Vidare borde Kungl. Maj:t icke av anslag till beredskapsarbeten anvisa medel till arbeten, som icke kunde fullbordas, utan att riksdagen ett kommande budgetår anvisade ytterligare medel.

De av Kungl. Maj:t sålunda och i övrigt föreslagna grunderna för anslagets användande godkändes av riksdagen, som för ändamålet beviljade ett reservationsanslag av 3 miljoner kronor.

Jämväl av 1932 års riksdag beviljades ett reservationsanslag av 3 miljoner kronor till beredskapsarbeten för motverkande av arbetslösheten att av Kungl. Maj:t användas enligt oförändrade grunder.

Kungl. Maj:ts till 1933 års riksdag avlätna förslag angående allmänna arbeten för motverkande av arbetslösheten innebar ett system av beredskapsarbeten av annan typ än den dittillsvarande. Skiljaktigheten bestod i huvudsak däri, att vid arbetena förutsattes skola knytas vissa bestämmelser, som ansågos nödvändiga ur social synpunkt, varjämte beredskapsarbetena skulle omfatta även andra företag än sådana, som plägade utföras i statlig myndighets regi eller på dess föranstaltande. I samband därmed avsågs, att de genom arbetslöshetskommissionen utförda reserverbetena successivt skulle upphöra.

Riksdagen beslöt emellertid att bibehålla reserverarbetslinjen, ehuru med vissa modifikationer. Därjämte uttalade riksdagen, att statliga beredskapsarbeten i deras dittillsvarande utformning alltjämt borde i viss utsträckning anordnas som komplement till det av riksdagen beslutade programmet i övrigt för allmänna arbeten på öppna arbetsmarknaden. Till sådana statliga beredskapsarbeten beviljade riksdagen ett reservationsanslag av 3 miljoner kronor. Beträffande utväljandet av arbetsobjekt för beredskapsarbeten förklarade riksdagen, att jämsides med arbetslöshetssynpunkterna måste tagas i betraktande, att till utförande allenast ifrågakomme företag, varav den praktiska nyttan kunde komma att stå i rimligt förhållande till nedlagda kostnader.

Framställningar om anvisande av medel till skilda arbeten att utgå ur anslaget till statliga beredskapsarbeten hava under löpande budgetår inkommit till ett sammanlagt belopp av över 12 miljoner kronor. Till och med den 23 februari 1934 har av det till förfogande ställda anslaget anvisats medel om tillhoppa 2,918,488 kronor till skilda arbeten. Av det ursprungliga anslaget om 3 miljoner kronor återstod således vid nyssnämnda tidpunkt allenast 81,512 kronor. De framställningar om anvisande av medel till arbeten, vilka på grund av anslagets begränsning icke kunnat bifallas, hava emellertid i allmänhet icke

avslagits utan kvarligga i avbidan på förnyat övervägande, därest anslag till statliga beredskapsarbeten av riksdagen beviljas jämväl för nästkommande budgetår.

En nominativ förteckning över de arbeten, till vilka medel under löpande budgetår anvisats ur anslaget till statliga beredskapsarbeten, har såsom bilaga (*Bilaga C*) fogats vid detta protokoll.

I detta sammanhang må anmärkas, att vid protokollet jämväl finnas fogade nominativa förteckningar över de arbeten, till vilka medel under löpande budgetår anvisats ur anslagen till skenfria korsningar samt broar och hamnar (*Bilagorna D och E*).

Vid prövningen av framställningarna om medel till olika arbeten från anslaget till statliga beredskapsarbeten har — med hänsyn till att det av 1933 års riksdag till statsbeställningar beviljade anslaget av 10.7 miljoner kronor så gott som uteslutande kommit militära ändamål till godo — anslaget till statliga beredskapsarbeten i huvudsak ansetts böra förbehållas civila ändamål. Detta utesluter emellertid icke, att, såsom av förteckningen framgår, tämligen betydande belopp anvisats till militära ändamål såsom till hangar- och marketenteribyggnader, skjutfältsanordningar och arbeten vid Åkers krutbruk m. m.

I stor utsträckning hava medel anvisats till anläggning av fiskehamnar. Vidare hava anslag beviljats bland annat till gruvundersökningar, färdigställande av flygfält och konservering av historiskt värdefulla ruiner. Beträffande den nyss omnämnda principen, att som beredskapsarbeten allenast borde utföras sådana arbeten, som plägade utföras av statens egna myndigheter eller på deras föranstaltande, är att märka, att bidrag även lämnats till vissa arbeten för Nordiska museet. Museet lärer väl ej kunna sägas representera ett rent statligt ändamål men har likväl med hänsyn till dess kulturella betydelse och till att detsamma även eljest väsentligen grundar sin ekonomi på statsunderstöd ansetts kunna komma i fråga vid beviljande av medel ur förevarande anslag.

Vid beviljandet av anslag till olika arbetsföretag har genomgående tillämpats den principen, att sådana företag utvalts, som kommit till utförande å orter med svårare arbetslöshet. Sålunda har till statliga beredskapsarbeten i Blekinge län beviljats sammanlagt icke mindre än 668,650 kronor. Samtidigt har emellertid beaktats riksdagens yttrande därom, att den praktiska nyttan av utförda arbeten skulle stå i rimlig proportion till kostnaderna.

Vad beträffar den arbetseffekt, som under löpande budgetår hittills erhållits eller kan förväntas genom anslaget till statliga beredskapsarbeten, får jag hänvisa till de tidigare i tabellform meddelade uppgifterna (sid. 26—27 och 35).

*Departements-
chefen.*

I anslutning till de synpunkter, som jag framhållit i den allmänna motivering-
ningen, anser jag det vara lämpligt, att i programmet för de arbetslöshets-
avhjälpan-
de åtgärderna under nästkommande budgetår upptages ett anslag till
statliga beredskapsarbeten. Med hänsyn till arbetslöshetens stora utbredning
och den stora omfattningen av behjärtansvärda anspråk, som hittills ej kunnat

tillgodoses, förordar jag, att anslaget, vilket liksom hittills torde böra hava karaktären av reservationsanslag, nu bestämmas till 5 miljoner kronor.

Beträffande grunderna för anslagets användande förordar jag, att desamma bestämmas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som av 1931—1933 års riksdagar godkänts för då beviljade anslag till samma ändamål. Allenast i ett avseende vill jag förordar, att en jämkning i direktiven vidtages. Det har nämligen vid skilda tillfällen uppstått fråga om tilldelande av anslag till föreningar, andra sammanslutningar eller stiftelser, vilka väl ej representera rent statliga ändamål men ändock företräda en så allmännyttig verksamhet, att de ur sådan synpunkt bort kunna komma i fråga till erhållande av medel ur förevarande anslag. Jag erinrar i detta sammanhang om att Kungl. Maj:t redan enligt nu gällande grunder ansett sig kunna tilldela Nordiska museet vissa belopp ur anslaget. Enligt min mening skulle det vara att anse som en lycklig utvidgning av området för de statliga beredskapsarbetena, om Kungl. Maj:t tillerkändes rätt att för utförande av visst arbete tilldela förening, sammanslutning eller stiftelse, som representerar ett allmännyttigt ändamål, medel ur anslaget. En förutsättning härför skulle likväl vara, att något privat vinstintresse ej är förenat därmed. Såsom jag senare kommer att närmare utveckla, förordar jag en liknande utvidgning med hänsyn till området för de kommunala beredskapsarbetena.

Kommunala beredskapsarbeten.

Till kommunala beredskapsarbeten anvisade 1933 års riksdag för budgetåret 1933/1934 ett reservationsanslag av 8.5 miljoner kronor att användas till såväl lån som bidrag.

Särskilda utskottet anförde i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 17 beträffande ifrågavarande arbeten följande:

Anledningen till att utskottet förordar införande av denna form av arbeten till motverkande av arbetslösheten är närmast den, att ett ej oväsentligt antal kommunala arbetsföretag torde finnas, vilkas utförande visserligen är ur kommunal synpunkt önskvärt och för arbetslöshetens bekämpande angeläget, men som få anstå i avbidan på bättre konjunkturer, enär behovet att tillgodose de med arbetena åsyftade ändamålen icke är trängande samt arbetena icke lämpa sig som reservarbeten. I vissa sådana fall är den nu föreslagna formen för arbeten avsedd att komma till användning.

Iakttagas bör, att ifrågavarande arbeten skola avse ett rent kommunalt ändamål. Förutom att arbetena icke böra kunna ifrågakomma som statskommunala reservarbeten, bör i regel gälla, att de icke heller eljest kunna komma till utförande med statligt understöd. Arbetena böra givetvis utföras å öppna marknaden.

Kommunerna skola äga att hos Kungl. Maj:t ansöka om erhållande av medel för ifrågavarande ändamål, därvid förslag till arbetsobjekt skall lämnas. Vid avvägningen av förslagen bör Kungl. Maj:t taga hänsyn till såväl angelägenheten och nyttan för kommunerna att få arbetena utförda som ock arbetenas betydelse för motverkande av arbetslösheten. Ur sistnämnda synpunkt torde arbetslöshetskommissionen böra höras över förslagen, varvid dock bör tillses, att onödig tidsutdräkt undvikas.

Beträffande frågan om den form, i vilken statens stöd för utförande av nu ifrågavarande arbeten bör lämnas, får utskottet föreslå, att såväl lån som i särskilt trängande fall bidrag utan återbetalningsskyldighet må kunna förekomma. Vid avgörandet av frågan, huruvida stödet bör lämnas i den ena eller andra av nämnda former eller eventuellt i bådadera, bör hänsyn tagas till skattebördan inom kommunen, dennas tillgångar och skulder, kommunens utgifter i allmänhet för arbetslöshetens bekämpande och dylikt. Givetvis bör härvid jämväl beaktas omfattningen i och för sig av arbetslösheten inom kommunen. I enlighet med de synpunkter, som nu anförts, bör även avgöras frågan om storleken av det lån eller bidrag, som må utgå.

Beträffande de villkor, som böra föreskrivas vid utlämnandet av lånen, får utskottet föreslå, att Kungl. Maj:t må äga bevilja räntefrihet under högst 5 år. För tid därefter bör å utestående lånebelopp erläggas skälig ränta. Amorteringstidens längd torde få bestämmas av Kungl. Maj:t allteftersom med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall prövas skäligt och lämpligt. Någon säkerhet för lånen synes med hänsyn till förhållandena icke böra avfordras kommunerna.

Närmare bestämmelser angående utlämnandet av ifrågavarande lån och bidrag torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Framställningar om anvisande av medel till skilda arbeten att såsom lån eller bidrag utgå ur anslaget till kommunala beredskapsarbeten hava inkommit med avseende å arbetsföretag, som kostnadsberäknats till över 40 miljoner kronor. Till och med den 23 februari 1934 har av det till förfogande ställda anslaget anvisats såsom lån 2,032,960 kronor och såsom bidrag 2,775,588 kronor. Av det ursprungliga anslaget om 8,500,000 kronor återstod således vid nyssnämnda tidpunkt 3,691,452 kronor. Beräknade totalkostnaden av de företag, till vilka medel anvisats, utgör 8,121,281 kronor. Det må anmärkas, att förhållandet mellan totalkostnaden och statshjälpens belopp ställer sig gynnammare än enligt särskilda utskottets beräkningar förra året. Medan utskottet utgick från att statshjälpen i genomsnitt skulle komma att motsvara 75 procent av totalkostnaden, utgöra hittills meddelade lån och bidrag icke fullt 60 procent av samma kostnad.

Avslag har meddelats å framställningar om bidrag eller lån till arbeten, som kostnadsberäknats till något över 2.5 miljoner kronor. Ännu icke avgjorda ärenden representera en sammanlagd kostnad av omkring 30 miljoner kronor.

De två faktorer, som ansetts böra tillmätas den största betydelsen vid fördelningen av medel från anslaget till kommunala beredskapsarbeten, hava varit:

- 1) antalet anmälda arbetslösa i procent av invånarantalet i vederbörande kommun samt
- 2) skattetrycket inom kommunen.

Det procentuella antalet arbetslösa har i första hand varit avgörande för huruvida statshjälp till en kommun överhuvud ansetts böra ifrågakomma. De tillgängliga medlen skulle nämligen icke på långt när förslå för tillgodoseende av samtliga de inkomna ansökningarna. Med hänsyn härtill har i främsta rummet ansetts böra tillgodoses de kommuner, där arbetslösheten varit mera påfallande. Hitintills har därför statshjälp endast undantagsvis beviljats kom-

muner med mindre än 3 procent arbetslösa. Av anvisade medel hava icke mindre än 1,222,918 kronor kommit kommuner inom Norrbottens län till godo, varjämte 821,795 kronor tilldelats kommuner i Västernorrlands län.

Beträffande frågan om den form, i vilken statshjälpen borde lämnas, uttalade som nyss nämnts förra årets riksdag, att såväl lån som i särskilt trängande fall bidrag utan återbetalningsskyldighet finge ifrågakomma. Största vikten vid avgörandet av formen för statens stöd har ansetts böra tillmätas skattetrycket inom kommunen. Sålunda har statsbidrag i regel endast ansetts böra ifrågakomma, därest den sammanlagda uttaxeringen till kommunalskatt samt väg- och landstingsskatt överstigit 15 kronor per skattekrona. Vid lägre uttaxering har statshjälp alltså som regel utgått i form av lån. Dessa hava beviljats antingen till hela kostnaden för det ifrågavarande arbetet eller ock till en större eller mindre del därav. Om den ekonomiska ställningen inom en kommun varit förhållandevis god, har lån endast beviljats å halva kostnaden. För lånen har i samtliga hittills förekommande fall medgivits ränte- och amorteringsfrihet i 5 år. För tiden därefter har föreskrivits ränta med $4\frac{1}{2}$ procent. Amorteringstiderna hava i regel bestämts enligt samma principer, som tillämpas för andra kommunala lån.

I ett fåtal fall har det förekommit, att en kommun, som enligt nyss angivna regler endast skulle hava kunnat erhålla lån, i stället beviljats ett mot räntefrihet under 5 år svarande bidrag. Då räntefoten beräknats till $4\frac{1}{2}$ procent, motsvarar räntan under 5 år jämte ränta på ränta ett kapitalvärde av 19.75 procent av lånesumman. Denna siffra har utjämnats till 20 procent, vilken andel i nämnda fall i stället för lån till hela kostnaden utgått som bidrag.

Vid bestämmande av statsbidragens storlek har likaledes största betydelsen tillmätts uttaxeringens storlek. Ju större skattetrycket varit, desto större statsbidrag har beviljats. Sålunda hava särskilt hårt skattetyngda kommuner beviljats statsbidrag med upp till 90 procent av kostnaderna. Förutom till skattetrycket har givetvis hänsyn även tagits till i varje speciellt fall föreliggande särskilda omständigheter av olika slag, vilka kunnat föranleda, att statsbidraget bestämts antingen lägre eller högre, än ett blott hänsynstagande till uttaxeringen skulle hava medfört, t. ex. en förhållandevis lindrig, respektive särskilt svår arbetslöshet.

Kombinering av statsbidrag och lån till samma arbete har endast förekommit i undantagsfall. Därest en kommun kunnat erhålla statsbidrag till viss procent, har det nämligen i allmänhet icke visat sig erbjuda några svårigheter att få till stånd ett beslut om igångsättande av arbetet med anskaffande av återstående del av kostnaden genom lån i fria marknaden eller på annat sätt.

En nominativ förteckning över de arbeten, till vilka medel under löpande budgetår anvisats ur anslaget till kommunala beredskapsarbeten, har såsom bilaga (*Bilaga F*) fogats vid detta protokoll.

Av förteckningen framgår, att de arbeten, som hittills beslutats komma till utförande som kommunala beredskapsarbeten, till mycket stor del utgjorts av byggnader för folkskoleväsendet särskilt i landets nordligaste delar. Vidare

hava förekommit arbeten för vattenledningsverk och avloppssystem, uppförande av läroverk, kommunalhus och ålderdomshem samt i enstaka fall sjukhus och arrestlokaler ävensom stensättning.

Vad beträffar den arbetseffekt, som under löpande budgetår hittills erhållits eller kan förväntas genom anslaget till kommunala beredskapsarbeten, får jag hänvisa till de tidigare i tabellform härom meddelade uppgifterna.

Departement-
chefen.

Såsom ett allmänt omdöme om de kommunala beredskapsarbetena torde man kunna säga, att desamma väl försvarat sin plats i arbetslöshetsprogrammet. I anslutning till vad jag tidigare i den allmänna motiveringen anfört anser jag också, att statsmakterna under den utsträckta depressionen böra fortsättningsvis genom bidrag eller lån i förevarande form uppmuntra kommunerna att igångsätta arbeten av olika slag. Beräkningen i statsverkspropositionen av storleken av de medel, som för nästkommande budgetår lämpligen torde böra anvisas till kommunala beredskapsarbeten, har jag icke funnit anledning att frångå. Jag förordar således, att sammanlagt 10 miljoner kronor anvisas till sådant ändamål. Av budgetära skäl torde beloppet böra fördelas å två anslag, vardera om 5 miljoner kronor, av vilka det ena skulle avses för bidrag utan återbetalningsskyldighet, att bestridas av lånemedel med kort amorteringstid, och det andra skulle avses för lån till arbeten av ifrågavarande slag, att bestridas av vanliga lånemedel.

Beträffande grunderna för användande av anslagen förordar jag jämkning i följande avseenden i förhållande till de grunder, som godkändes av 1933 års riksdag.

Det av riksdagen föreskrivna villkoret, att bidrag utan återbetalningsskyldighet endast skulle få lämnas i särskilt trängande fall, har visat sig medföra betydande olägenheter i tillämpningen. På grund av sagda villkor bortfaller nämligen praktiskt taget möjligheten att understödja större arbetsföretag i sådana kommuner, som enligt den antagna principen för gränsdragningen mellan lån och bidrag endast skulle kunna erhålla lån. Till belysande av det anförda må nämnas, att 11 såsom kommunala beredskapsarbeten föreslagna arbetsföretag kostnadsberäknats till sammanlagt 13,830,000 kronor. Skulle till dessa arbeten utlämnas lån, komme hela det av riksdagen anvisade anslaget att omedelbart konsumeras och ej få den spridning ut över hela landet, som måste anses vara avsedd. Om däremot som bidrag utan återbetalningsskyldighet finge utlämnas vad som kan beräknas motsvara räntefrihet under viss kortare tid, exempelvis 5 år, å lån till hela kostnaden, skulle på ett effektivt sätt kommunerna kunna uppmuntras att igångsätta stora arbeten. Att man nödgades lämna sådana arbeten åsido skulle ofta medföra, att de med hänsyn till arbetslöshetens bekämpande mest värdefulla företagen ej skulle komma till stånd. Med 20 procent bidrag av statsmedel erhålles ju en fem gånger större arbetslöshetslindrande effekt av anslaget, än om lån lämnats till hela beloppet. Som jag nyss anfört har Kungl. Maj:t redan enligt nu gällande direktiv i ett fåtal fall ansett sig kunna evalvera lån med räntefrihet under 5 år till bidrag om 20 procent av det belopp, som eljest skulle hava erhållits såsom lån. Enligt min mening skulle det vara lämpligt, att detta

kunde mera regelmässigt tillämpas i sådana fall, där efter Kungl. Maj:ts beprövande detta finnes vara den bästa formen för statligt stöd. Ur statsfinansiell synpunkt måste det med de tillämpade räntevillkoren anses vara utan egentlig betydelse, vilkendera vägen man använder.

Den förändring i fråga om användningsområdet, som jag förordat beträffande de statliga beredskapsarbetena, lärer jämväl böra genomföras med hänsyn till de kommunala beredskapsarbetena. Det har vid flera tillfällen visat sig önskvärt att kunna underlätta utförandet av skilda arbetsföretag för föreningar eller sammanslutningar av kommunal karaktär. Som exempel må nämnas en stiftelse för arbetsstugor. Trots det behjärtansvärda ändamålet kan enligt gällande direktiv något understöd icke utgå till uppförande av nya byggnader för verksamhetens utvidgande. Jag förordar därför, att grunderna för anslaget till kommunala beredskapsarbeten ändras på så sätt, att lån eller bidrag må kunna lämnas till föreningar, sammanslutningar eller stiftelser av kommunal karaktär, såvida något vinstintresse ej är förenat därmed. Den modifikation i bidragsvillkoren, som kan erfordras för här avsedda fall, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga.

Främjande av bostadsbyggande.

Till främjande av bostadsbyggande anvisade 1933 års riksdag av lånemedel, såsom inledningsvis berörts, ett reservationsanslag av 15 miljoner kronor att utgå, i överensstämmelse med vad särskilda utskottet i sitt utlåtande nr 17 förordat, *dels* för lån till bostadsbyggnadsföretag i städer och stadslänkande samhällen, *dels ock* för lån och bidrag till sådana företag på landsbygden. För förstnämnda ändamål avsågs av anslaget i första hand ett belopp av 5 miljoner kronor och för sistnämnda återstoden eller alltså 10 miljoner kronor. Därest emellertid för ettdera ändamålet avsett belopp skulle visa sig icke behöva eller kunna för detsamma helt tagas i anspråk, borde hinder ej möta mot att använda överskottet för den andra verksamheten.

Bostadsbyggande i städer och stadslänkande samhällen.

Beträffande låneverksamheten till främjande av bostadsbyggande i städer och stadslänkande samhällen har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 16 september 1933 (nr 558) meddelat närmare föreskrifter. I huvudsak innebära dessa följande.

Statslån utgår för främjande av uppförandet i städer och stadslänkande samhällen av byggnader, huvudsakligen avsedda för bostäder. Lån må dock utgå endast å ort, där sådan byggnadsverksamhet icke utan dylikt statligt stöd kan beräknas inom den närmare tiden komma till stånd i den omfattning, som befinner lämplig med hänsyn till bostadsförhållandena å orten och önskvärd med hänsyn till läget på arbetsmarknaden. Låneverksamhet må vidare förekomma allenast i kommun, som åtagit sig att utan kostnad för statsverket eller läntagare förmedla lån av ifrågavarande art.

Lån får icke beviljas för byggnadsföretag, vilket jämväl utan statligt stöd kan väntas komma till stånd under den närmare tiden, och ej heller för byggnadsföretag i vederbörande kommuns egen regi. Som förutsättningar för att lån skola få utgå gäller härjämte bland annat, att vederbörande byggnadsföretag utförts inom viss tid samt att den på öppna marknaden erhållna, i

fastigheten bättre belägna krediten är på betryggande sätt ordnad (ej leverantörskredit och liknande).

I avseende å lånebeloppen är stadgat, att lån ej må överstiga en femtedel av nyssnämnda kredit med bättre förmånsrätt i fastigheten. Ej heller får statslånet uppgå till högre belopp än som svarar mot 15 procent av ett på visst sätt fastställt fastighetsvärde eller överstiga 15 procent av fastighetens taxeringsvärde efter byggnadsföretagets fullbordande.

För lån skall ställas säkerhet, vilken skall bestå av inteckning i vederbörande fastighet, liggande inom 90 procent av fastighetsvärdet. Inteckningen skall jämväl vara belägen inom 90 procent av fastighetens taxeringsvärde efter byggnadsföretagets fullbordande ävensom inom summan av brandförsäkrings- och tomtvärdena. Såsom ytterligare säkerhet för lånet skola även pantförskrivnas hos annan långgivare belånade inteckningar med bättre förmånsrätt i fastigheten än den för statslånet ställda säkerheten eller deras värde, i den mån dessa inteckningar, eller värdet av dem, icke behöva tagas i anspråk för gäldande av den fordran, för vilken inteckningarna i första hand blivit pantförskrivna eller som på grund av omsättning trätt i dess ställe.

Intill viss, av Kungl. Maj:t fastställd, för alla låntagare gemensam dag skola lånen löpa utan amortering och med 5 procent årlig ränta. Därefter skola de utgöra amorteringslån. Annuiteten å amorteringslån skall utgöra $7\frac{1}{4}$ procent av det ursprungliga lånebeloppet. Av annuiteten skola, å oguldna lånebeloppet räknat, $4\frac{1}{4}$ procent utgöra ränta och en procent avsättning till en riskfond, avsedd att användas till täckande av förluster å verksamheten. Återstoden skall utgöra amortering.

Lånen kunna i vissa fall utbetalas redan under byggnadstiden. Härför fordras emellertid, att långivningen under denna tid bedrives på kommunalt betalningsansvar.

I avseende å förfarandet i låneärendena är föreskrivet, att ansökan om lån göres av byggnadsföretagaren och skall, ställd till statens byggnadslånebyrå, som utgör ett för handhavandet å statens vägnar av verksamhetens administration inrättat provisoriskt organ, ingivas till förmedlingsorganet inom kommunen. Förmedlingsorgan är, där kommun ej annorlunda bestämmer, i stad drätselkammaren och på landet kommunalnämnden eller municipalnämnden. Förmedlingsorganet översänder därefter jämte eget yttrande ansökningsen till byggnadslånebyrån, som meddelar beslut, huruvida lån beviljas och i så fall till vilket belopp, på vilka villkor och under vilka förutsättningar lånet, såvitt då kan bedömas, må komma att utgå. Sedan byggnadsföretaget fullbordats, verkställs besiktning och värdering av fastigheten, varefter byggnadslånebyrån har att fatta slutligt beslut i ärendet.

Kontroll skall utövas *dels* av det kommunala förmedlingsorganet, *dels ock* av särskilda, utav byggnadslånebyrån för ändamålet utsedda värderingsmän. Där byggnadsföretag med statslån bedrives i anslutning till kooperativ organisation, må jämväl sådan organisation förbehålla sig rätt att utöva kontroll över företaget.

Enligt 1933 års riksdags beslut skulle utförandet av genom låneverksamheten finansierade byggnadsföretag icke få begynnas, innan avtalsförhållandena blivit ordnade för ifrågavarande arbetsmarknadsområde. Med anledning härav meddelades i förberörda kungörelse icke några bestämmelser angående tiden, då låneansökan senast skulle ingivas m. m., samt angående den tid, inom vilken byggnadsföretag skulle utföras. Sedan byggnadskonflikten blivit löst, har Kungl. Maj:t i kungörelse den 16 februari 1934 (nr 20) föreskrivit, att låneansökan skall vara ingiven till förmedlingsorgan senast den 10 mars 1934,

att till förmedlingsorgan inkomna ansökningar skola insändas till byggnadslånebyrån senast den 20 mars 1934 samt att vederbörande byggnadsföretag skola hava påbörjats tidigast den 15 februari 1934 och senast den 1 september 1934 ävensom vara fullbordade senast den 1 april 1935, dock att vid bedömandet huruvida byggnadsföretag påbörjats före den 15 februari 1934 hänsyn icke skulle behöva tagas till smärre, före sistnämnda dag vidtagna förberedelser till företaget.

Genom beslut den 7 juli 1933 förordnade Kungl. Maj:t, att en särskild byrå — benämnd statens byggnadslånebyrå — skulle inrättas med uppgift att i överensstämmelse med de av riksdagen godkända grunderna handhava ärenden rörande lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen. Samtidigt meddelade Kungl. Maj:t beslut angående ordförande och ledamöter i nämnda byrå. Instruktion för byrån har Kungl. Maj:t fastställt den 24 november 1933 (nr 683).

I syfte att utröna huruvida och i vilken omfattning de medel, som för löpande budgetår stå till förfogande närmast för ifrågavarande låneverksamhet, kunna förväntas bliva tagna i anspråk för det avsedda ändamålet samt huruvida ytterligare medel under enahanda eller liknande villkor kunna anses påkallade för nästkommande budgetår hänvände sig byggnadslånebyrån genom en cirkulärskrivelse den 11 december 1933 till vederbörande myndigheter i samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen i riket. Enligt vad jag inhämtat från byggnadslånebyrån hava i anledning härav 31 städer, 9 köpingar och 17 municipalsamhällen hava i anledning härav 31 städer, 9 köpingar och 17 municipalsamhällen förklarat, att de beslutat åtaga sig förmedling av lån av här ifrågavarande art, samt 9 städer, 2 köpingar och 16 municipalsamhällen förklarat, att de torde komma att åtaga sig dylik förmedling. Däremot hava 36 städer, 13 köpingar och 65 municipalsamhällen uttalat sig emot sådan förmedlingsverksamhet. Ansökningar hava intill den 28 februari 1934 ingivits från 18 kommuner avseende 70 olika byggnadsföretag, till vilka statslån begärts med sammanlagt 1,792,519 kronor. Ordföranden i byggnadslånebyrån har ansett sig kunna approximativt uppskatta det sammanlagda belopp, som komme att sökas i lån av statsmedel, till ungefär fyra gånger det hittills sökta och i varje fall till ett belopp, som icke oväsentligt överstege det för ändamålet tillgängliga. Det kunde således förväntas, att på grund av den begränsade medelstillgången ansökningar icke komme att kunna bifallas, även i fall där förhållandena på arbetsmarknaden och på bostadsmarknaden liksom ock ansökningarnas egen beskaffenhet vore sådana, att bifall eljest lämpligen kunnat ifrågakomma.

I årets statsverksproposition (Utgifter för kapitalökning, bilaga 3, punkt 3) framhöll jag, att det belopp om 5 miljoner kronor, som närmast avsetts för främjande av bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen, ännu icke kommit till användning med hänsyn till byggnadskonflikten. Vid sådant förhållande ansåg jag anledning för det dåvarande saknas att beräkna ytterligare medel för ändamålet. Sedan numera byggnadskonflikten lösts, har frågan kommit i ändrat läge. Ifrågavarande bostadsbyggnadsverksam-

Departements-
chefen.

Uppgifter rörande bostadsförbättringsverksamheten

Hushållnings- sällskap	Antal kommu- ner	Ansökningarnas omfattning:						Hälsa-	
		Antal kommuner, varifrån ansökning incommit st.	Antal ansök- ningar st.	Antal bostads- lägen- heter st.	Därav löne- bo- städer st.	Summa förbät- trings- bidrag kr.	Summa nybygg- nads- lån kr.	Antal- an- sök- ningar st.	Antal bo- stads- lägen- heter st.
Stockholms	112	95	648	826	75	584,382	339,845	614	772
Uppsala	87	63	597	704	80	472,115	239,065	585	690
Södermanlands	89	81	456	721	180	476,547	269,689	431	638
Östergötlands	153	146	1,457	1,868	182	1,167,472	493,752	1,406	1,786
Jönköpings	136	117	1,051	1,188	11	868,659	243,144	1,026	1,159
Kronobergs	88	80	1,222	1,308	58	910,134	300,966	1,204	1,254
Kalmar norra	31	30	352	443	18	236,928	98,119	345	436
Kalmar södra	72	65	543	583	11	352,823	113,152	530	560
Gotlands	92	83	684	696	5	412,145	105,900	671	683
Blekinge	36	36	1,238	1,287	10	814,992	222,054	1,184	1,227
Kristianstads	145	144	2,314	2,458	38	1,503,245	328,664	2,218	2,336
Malmöhus	255	153	969	1,186	191	697,596	180,379	938	1,144
Hallands	86	85	1,440	1,555	0	1,029,568	319,565	1,415	1,478
Göteborgs o. Bohus	91	79	1,176	1,247	40	924,899	362,236	1,165	1,201
Älvsborgs norra	100	84	790	855	22	631,341	170,705	769	823
Älvsborgs södra	124	97	752	801	2	584,011	167,720	735	781
Skaraborgs	269	238	1,724	1,807	71	1,315,110	395,356	1,703	1,778
Värmlands	89	82	1,099	1,330	136	821,579	246,691	1,044	1,254
Örebro	59	53	1,093	1,203	39	827,423	197,822	1,052	1,150
Västmanlands	68	56	438	519	62	393,934	155,596	438	519
Kopparbergs	52	48	980	1,062	0	867,264	463,236	869	918
Gävleborgs	50	48	1,479	1,574	0	1,100,150	377,727	1,420	1,513
Västernorrlands	67	67	3,253	3,418	0	3,318,567	696,897	3,135	3,361
Jämtlands	62	61	2,201	2,270	0	1,673,993	444,310	2,043	2,071
Västerbottens	28	28	6,157	6,218	0	4,642,537	865,157	5,597	5,758
Norrbottens	28	28	5,447	5,767	0	4,495,287	1,465,592	5,126	5,440
Summa	2,469	2,147	39,560	42,894	1,231	31,122,701	9,263,329	37,663	40,730
						40,386,030			

het kommer att omedelbart igångsättas, antagligen i betydande omfattning, och anledning torde, såsom byggnadslånebyråns ordförande framhållit, finnas för antagandet, att det nuvarande anslagsbeloppet icke skall helt förslå till samtliga de ansökningar, som, därest medel finnes tillgängliga, lämpligen borde bifallas. På grund härav och med hänsyn till ifrågavarande verksamhets mycket stora betydelse för arbetslöshetens bekämpande torde Kungl.

på landsbygden under budgetåret 1933/1934.

vårdsnämndernas tillstyrkan			Egnahemsnämnderna beräkna behovet av statsmedel för ansökningar, som bära tillgodoses, sålunda:							Av Kungl. Maj:t fastställda belopp
Beräknad totalkostnad	Summa förbättringsbidrag	Summa nybyggnadslån	Antal ansökningar	Antal bostadslägenheter	Därav lönebostäder	Beräknad totalkostnad	Summa förbättringsbidrag	Summa nybyggnadslån	Hela anslagsbehovet	
kr.	kr.	kr.	st.	st.	st.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1,442,294	487,594	285,730	542	604	70	1,263,944	324,093	187,130	511,223	300,000
1,106,045	415,095	223,210	561	616	35	993,880	336,700	116,000	452,700	250,000
1,111,481	401,845	258,265	408	497	120	988,937	328,300	180,200	508,500	250,000
2,769,216	1,071,500	457,058	1,120	1,430	180	2,077,500	857,000	370,000	1,227,000	375,000
1,912,214	751,672	230,158	1,002	1,128	8	1,880,114	740,000	220,000	960,000	300,000
1,771,252	702,732	272,746	1,131	1,190	48	1,272,043	388,900	249,750	638,650	300,000
614,033	236,153	97,494	323	411	18	572,800	220,225	90,310	310,535	125,000
713,136	285,908	107,100	483	513	9	671,149	271,780	101,000	372,780	150,000
728,938	317,657	95,570	637	647	5	662,610	251,752	68,981	320,733	175,000
1,453,285	717,731	217,364	1,150	1,190	10	1,410,000	700,000	200,000	900,000	350,000
2,621,843	1,190,967	299,042	2,090	2,200	30	2,400,000	1,000,000	132,000	1,132,000	575,000
1,497,138	577,096	167,994	800	896	58	1,005,898	340,000	80,000	420,000	325,000
2,136,468	858,903	310,172	1,211	1,291	0	1,755,929	669,892	212,700	882,592	425,000
1,801,000	698,536	301,919	750	790	30	1,150,000	394,000	141,000	535,000	350,000
1,308,345	529,606	163,221	550	570	20	880,000	350,000	50,000	400,000	225,000
1,314,130	492,952	154,436	501	522	2	895,016	270,000	50,000	320,000	225,000
2,948,725	1,183,190	377,462	1,397	1,435	32	2,380,000	897,689	263,366	1,161,055	475,000
1,690,746	721,822	225,235	991	1,077	84	1,503,750	593,125	158,815	751,940	350,000
1,556,896	652,811	172,599	892	990	35	1,076,460	381,025	117,000	498,025	250,000
929,184	393,934	155,596	349	404	43	714,955	240,955	67,650	308,605	175,000
1,856,662	718,017	373,565	552	552	0	1,232,835	392,200	244,500	636,700	350,000
2,179,274	935,669	364,392	1,420	1,513	0	2,179,274	935,669	364,392	1,300,061	425,000
4,953,270	2,085,289	642,174	2,374	2,374	0	3,972,807	1,666,367	496,600	2,162,967	640,000
3,172,684	1,317,808	416,168	1,896	1,901	0	2,991,510	1,224,920	358,455	1,583,375	565,000
8,428,970	3,693,564	100,015	3,787	3,797	0	5,559,000	2,680,582	500,473	3,181,055	820,000
8,340,446	3,404,060	1,086,940	4,733	4,897	0	7,705,987	3,194,485	1,026,470	4,220,955	850,000
60,357,675	24,842,111	7,555,625	31,650	33,435	837	49,196,398	19,649,659	6,046,792	25,696,451	9,600,000
	32,397,736									

Maj:t bära beredas möjlighet att förfoga över ytterligare medel för ändamålet. Jag återkommer i det följande till denna fråga.

Bostadsbyggande på landsbygden.

I fråga om lån och bidrag till bostadsbyggnadsföretag på landsbygden har Kungl. Maj:t meddelat närmare föreskrifter i kungörelserna den 30 juni 1933

(nr 473) angående förbättringsbidrag och nybyggnadslån till främjande av byggnadsverksamhet på landet samt den 16 september 1933 (nr 545) om utsträckt tillämpning av förstnämnda kungörelse. I huvudsak innebära dessa föreskrifter följande.

Förbättringsbidrag och nybyggnadslån kunna beviljas för bostadsbyggnadsföretag på landet, med undantag av sådant samhälle som i 34 § hälsovårdsstadgan sägs, så ock inom sådan del av stad, där hälsovårdsföreskrifterna i 2 kap. hälsovårdsstadgan tillämpas.

Förbättringsbidrag få lämnas för ur hälsosynpunkt påkallade reparationer och andra förbättringsarbeten å bostadslägenheter samt för uppförande av nya bostadslägenheter i stället för förut befintliga, bristfälliga sådana, så framt de ifrågakarande bostadslägenheterna, så vitt för närvarande kan bedömas, äro behöfliga för framtiden samt sökandena — för att inom den närmaste tiden kunna genomföra vederbörande byggnadsföretag — äro i behov av ekonomiskt bistånd och förbinda sig att enligt fastställd byggnadsplan och inom föreskriven tid, i regel före utgången av år 1934, utföra byggnadsföretagen. Som ytterligare villkor är föreskrivet, att bostadslägenheterna efter byggnadsföretagens genomförande skola uppfylla hälsovårdsstadgans krav. Bidragsbeloppet skall motsvara viss del av de för vederbörande byggnadsföretag uppskattade kostnaderna. Denna del skall i varje särskilt fall bestämmas med skälig hänsyn tagen till sökandens förmåga att själv bidraga med penningar, material, transporter och eget arbete samt till den rätt han må äga att för byggnadsföretaget av annan undfå ersättning. I regel skall bidraget understiga 50 procent av nyssnämnda kostnader. En högsta gräns är dragen vid ett belopp av 1,000 kronor för bostadslägenhet.

Nybyggnadslånen löpa med 4 procent ränta, fordra godtagbar säkerhet samt amorteras under en tid av 20 år. De få lämnas för samma slags byggnadsföretag som förbättringsbidrag, dock icke för smärre reparationer och förbättringsarbeten, och under samma förutsättningar med det undantaget, att nybyggnadslån kan beviljas även person, som icke är i behov av ekonomiskt bistånd för att byggnadsföretaget skall komma till stånd. Lånen få ej överstiga 70 eller tillika med förbättringsbidrag 80 procent av byggnadskostnaderna. En högsta gräns är beträffande nybyggnadslån dragen vid ett belopp av 3,000 kronor för bostadslägenhet. Skall för samma byggnadsföretag utgå såväl nybyggnadslån som förbättringsbidrag får dock nybyggnadslånet högst uppgå till 2,000 kronor för varje särskild bostadslägenhet.

Rätt att tilldelas förbättringsbidrag eller nybyggnadslån tillkommer den, som äger eller är underhållsskyldig för de bostadslägenheter, å vilka reparation eller annat förbättringsarbete skall utföras eller som skola ersättas genom nybyggnad.

Verksamheten handhaves av *dels* hälsovårdsnämnderna i de olika kommunerna, *dels* hushållningssällskapens egnahemsnämnder, *dels* ock statens egnahemsstyrelse. Hälsovårdsnämnderna skola mottaga ansökningar (ansöknings-tiden utgick den 15 oktober 1933), verkställa utredningar, yttra sig till egnahemsnämnderna om ansökningarna och kontrollera byggnadsföretagen. Egnahemsnämnderna skola besluta angående bidrag och lån, utbetala dessa, förvalta säkerheterna samt i avseende å inbetalningar av räntor och amorteringar vara mellanhand mellan bidrags- eller låntagaren och statskontoret. Egnahemsstyrelsen slutligen medverkar vid fastställandet av de belopp, som för verksamheten få disponeras av de olika egnahemsnämnderna, utgör klagoinstans beträffande egnahemsnämndernas beslut i låneärenden samt leder och övervakar verksamheten. Kostnaderna för organisationen bestridas av statsmedel, dock skola kostnaderna för hälsovårdsnämnds verksamhet bestridas av vederbörande kommun.

Beträffande ifrågavarande verksamhets omfattning under den förflutna delen av innevarande budgetår får jag hänvisa *dels* till de uppgifter angående dagsverken utförda under tiden 1 juli 1933—31 januari 1934, som i det föregående (sid. 26—27) lämnats, *dels ock* till den sammanställning, vilken finnes intagen å sid. 50—51.

Genom beslut den 9 februari 1934 har Kungl. Maj:t, som tidigare förskottsvis ställt sammanlagt högst 8 miljoner kronor till egnahemsnämndernas förfogande för verksamhetens påbörjande, fastställt de belopp, inom vilka av årets anslag förbättringsbidrag och nybyggnadslån må av egnahemsnämnderna beviljas. Dessa belopp framgå av sistnämnda sammanställning.

Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut den 2 mars 1934 ställt till egnahemsstyrelsens förfogande ett belopp av högst 100,000 kronor för att tagas i anspråk vid beviljande av förbättringsbidrag och nybyggnadslån i ärenden, som på grund av klagomål över egnahemsnämnds beslut kommit under egnahemsstyrelsens prövning.

Slutligen torde i detta sammanhang böra erinras om att Kungl. Maj:t den 17 november 1933 ställde till svenska arkitektföreningens förfogande ett belopp av 4,250 kronor för utgivande av trycket av en handledning för uppförande och underhåll av lantbostäder. Såsom villkor för det sålunda anvisade beloppets utbetalande skulle gälla, att egnahemsstyrelsen godkände handledningen i tryckt skick samt att arkitektföreningen kostnadsfritt ställde till egnahemsstyrelsens förfogande 20,000 exemplar av densamma. Handledningen har numera utkommit av trycket, och de till egnahemsstyrelsens förfogande ställda exemplaren hava distribuerats för att tjäna till ledning vid utförande av med förbättringsbidrag eller nybyggnadslån finansierade byggnadsföretag.

Såsom i statsverkspropositionen meddelades, har egnahemsstyrelsen i skrivelse den 22 december 1933 gjort framställning om anvisande för nästa budgetår av medel för här ifrågavarande verksamhet.

Innan jag ingår härpå, må erinras, att Kungl. Maj:t på min hemställan i anledning av ett av egnahemsstyrelsen i skrivelse den 9 december 1933 framlagt förslag i proposition (nr 230) den 2 mars 1934 med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1933/1934 föreslagit riksdagen att till främjande av bostadsbyggande för innevarande budgetår anvisa ett förstärkningsanslag av 10 miljoner kronor, vilket anslag skulle användas till fortsättande av verksamheten med förbättringsbidrag och nybyggnadslån å landsbygden.

Egnahemsstyrelsen har i sin nyssnämnda skrivelse den 22 december 1933 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för bostadsförbättringsverksamhet på landet för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 10 miljoner kronor. Till stöd härför har styrelsen anfört följande.

För att utröna, i vilken omfattning bostadsbeståndet på landet vore i behov av förbättring med ytterligare stöd från det allmännas sida, hade egnahemsstyrelsen den 9 december 1933 tillställt hälsovårdsnämnderna i rikets samtliga kommuner ett cirkulärkort med anhållan om uppgift rörande antalet bostadslägenheter inom respektive hälsovårdsområden, vilka nämnderna ansåge behöva upprustas med tillhjälp av allmänna medel, därvid tillika särskilt skulle angivas antalet lönebostäder, såsom exempelvis statarbostäder. De bo-

städer, för vilka hälsovårdsnämnderna redan hos egnaheimsnämnderna tillstyrkt förbättringsbidrag eller nybyggnadslån, skulle icke medräknas.

Ehuru resultatet av berörda undersökning ännu icke kunde framläggas, hade dock av dittills inkomna uppgifter från ungefär hälften eller i runt tal 1,200 av ifrågavarande kommuner inhämtats, att därstädes återstode omkring 17,000 lägenheter, vilkas iståndsättande vore betingat av ekonomiskt bistånd från det allmännas sida. Då därjämte syntes kunna förutses, att ett betydande antal av de ansökningar om bidrag och lån, vilka vore beroende på egnaheimsnämndernas prövning, måste avslås i brist på medel, även om tilläggsanslag anvisades för ändamålet, kunde följaktligen anses ådagalagt, att för fortsatt hjälpverksamhet, varom här vore fråga, erfordrades betydande belopp. Egnaheimsstyrelsen uppskattade det härför erforderliga ytterligare medelsbehovet till minst 10 miljoner kronor.

Såsom ett led i strävandena att motverka arbetslösheten genom utförande av arbete utav bestående värde och till framtida gagn för en förbättrad livsföring och större trivsel på landet syntes ifrågavarande verksamhet tillika utgöra en av de hjälpformer, som samtidigt kunde tillgodose angelägenheten av att behålla landsbygdens folk vid dess arbets- och försörjningsmöjligheter medelst tillskapade arbetsförtjänster och främjad varuomsättning. Verksamheten syntes därför egnaheimsstyrelsen böra lämnas stöd i den omfattning, behovet därav påkallade och den statsfinansiella situationen medgäve.

I skrivelse den 13 januari 1934 har egnaheimsstyrelsen sedermera framlagt de närmare resultaten av nyssnämnda utredning. Dessa framgå av efterföljande sammanställning (sid. 55).

Till följd av remiss har *bostadsutredningen för landsbygden* den 16 februari 1934 avgivit yttrande i ämnet och därvid — under framhållande att den under innevarande budgetår igångsatta bostadsförbättringsverksamheten på landsbygden vore av mycket stor betydelse ur bostadshygienisk synpunkt och tillika verkade stimulerande på landsbygdens arbets- och näringsliv — från de synpunkter, som utredningen i anledning av sitt uppdrag har att företräda, tillstyrkt egnaheimsstyrelsens förslag. I samband härmed har bostadsutredningen anfört bland annat huvudsakligen följande.

Verksamheten, varom här vore fråga, hade otvivelaktigt vunnit en utomordentligt stor anslutning. Likväl vore det naturligt, att icke i samtliga fall, där förbättringsbidrag och nybyggnadslån skulle kunna ifrågakomma, ansökningar gjorts vid det enda tillfälle, som hittills stått till buds. Det belopp av över 25.5 miljoner kronor, till vilket egnaheimsnämnderna beräknat det i anledning av de gjorda ansökningarna förefintliga behovet av statsmedel, täckte med andra ord ingalunda hela det sammanlagda medelsbehovet för ett mera fullständigt, ur hälsosynpunkt påkallat bostadsförbättringsarbete på landsbygden. I syfte att, utöver vad som framkommit vid egnaheimsstyrelsens undersökning, erhålla ytterligare utredning angående sistnämnda behov hade bostadsutredningen underställt förste provinsialläkarna de sifferuppgifter, som lämnats i anledning av berörda undersökning. I sina med anledning härav avgivna yttranden hade förste provinsialläkarna i åtskilliga fall ansett sig icke kunna göra något allmänt uttalande beträffande fullständigheten av hälsovårdsnämndernas uppgifter. Av de återstående förste provinsialläkarna hade två ansett hälsovårdsnämndernas siffror vara alltför höga, medan tio snarast syntes anse, att siffrorna icke gäve ett fullständigt uttryck för förekomsten av sådana bristfälliga bostäder, som avsåges i enquéten. Slutligen hade två förste provinsialläkare ansett hälsovårdsnämndernas uppgifter i stort sett över-

Sammanställning av vissa uppgifter från hälsovårdsnämnderna rörande behovet av fortsatt bostadsförbättringsverksamhet på landet.

L ä n	Hela antalet kommuner, varifrån uppgift infordrats	Antalet kommuner, som lämnat begärda uppgifter	Antalet kommuner, där behov av bidrag el. lån föreligger	Därav kommuner med lönebo-städer	Hela antalet lägenheter	Därav lönebo-städer	Antal kommuner, varifrån uppgift saknas
Stockholms län . .	108	93	69	43	1,000	381	15
Uppsala » . .	85	76	48	24	479	141	9
Södermanlands » . .	88	73	60	43	669	289	15
Östergötlands » . .	145	141	118	70	1,771	494	4
Jönköpings » . .	126	110	93	23	894	60	16
Kronobergs » . .	84	72	63	18	949	87	12
Kalmar » . .	100	92	81	35	1,113	232	8
Gotlands » . .	92	85	74	10	506	25	7
Blekinge » . .	36	34	30	5	1,094	39	2
Kristianstads » . .	143	136	119	39	2,304	173	7
Malmöhus » . .	235	184	110	20	976	158	51
Hallands » . .	86	85	76	8	1,180	100	1
Göteborgs o. Bohus » . .	87	77	61	5	1,018	52	10
Älvsborgs » . .	217	202	155	11	1,484	99	15
Skaraborgs » . .	259	243	188	36	1,578	351	16
Värmlands » . .	87	77	68	10	1,211	138	10
Örebro » . .	59	52	44	17	1,034	214	7
Västmanlands » . .	65	61	39	13	363	114	4
Kopparbergs » . .	48	43	39	4	962	63	5
Gävleborgs » . .	48	43	40	2	1,341	30	5
Västernorrlands » . .	63	61	59	5	2,172	83	2
Jämtlands » . .	60	54	52	6	1,449	47	6
Västerbottens » . .	28	25	25	2	2,717	56	3
Norrbottnens » . .	25	22	20	—	2,748	—	3
Summa	2,374	2,141	1,731	449	31,012	3,426	233

ensstämma med rådande förhållanden inom vederbörande län. Det kunde nämnas, att från Malmöhus län bifogats en utredning av bostadsinspektrisen därstädes, utvisande behov av allmänt understöd till förbättring av ungefär 335 lönebo-städer belägna i omkring 100 olika kommuner. Motsvarande, av hälsovårdsnämnderna i anledning av egnahemsstyrelsens enquête lämnade siffror vore respektive 158 och 20, därvid emellertid borde märkas, att uppgifter icke lämnats från hälsovårdsnämnderna i 51 kommuner.

På grund av vad sålunda förekommit ansåge bostadsutredningen, att — även om tilläggsanslag beviljades på sätt egnahemsstyrelsen ifrågasatt i sin skrivelse den 9 december 1933 — medelsbehovet för ifrågasatt verksamhets mera fullständiga genomförande dock icke bleve täckt, utan kvarstode ett betydande ytterligare anslagsbehov. Det kunde påpekas, att 1933 års riksdag, då anslag beviljades för innevarande budgetår, framhållit, att, därest medels-

behovet skulle visa sig uppgå till högre belopp än anslagssumman, det syntes få ankomma på Kungl. Maj:t att därom göra framställning till 1934 års riksdag. Således syntes det närmast hava varit riksdagens uppfattning, att verksamheten borde i möjligaste mån fullföljas.

Jag övergår härefter till vissa ändringsförslag, som framlagts i fråga om reglerna för den här förevarande verksamhetens bedrivande. Dessa förslag avse *dels* lantarbetarnas lönebostäder, *dels* verksamhetens utsträckande i vissa fall till municipalsamhällen, *dels ock* särskilda åtgärder för att bereda de i ekonomiskt hänseende sämst ställda ökade möjligheter att med tillhjälp av förbättringsbidrag upprusta sina bostäder.

I fråga om *lantarbetarnas lönebostäder* har *egnahemsstyrelsen* i skrivelsen den 22 december 1933 framhållit, att stora svårigheter visat sig möta att i konkurrensen om medelstilldelning mellan föreliggande ansökningar kunna i önskvärd utsträckning beakta ansökningar, som avsåge dylika bostäder. Dessas innehavare kunde icke själva vinna delaktighet av statshjälpen utan vore beroende av arbetsgivarens möjlighet härtill. Det syntes därför *egnahemsstyrelsen*, som borde ett särskilt belopp bestämmas för lantarbetarbostädernas förbättrande. I sin skrivelse den 13 januari 1934 har *egnahemsstyrelsen* återkommit till detta förslag och därvid förordat, att ett belopp av 1,500,000 kronor företrädesvis skulle få användas för lönebostäder.

Bostadsutredningen för landsbygden har i denna fråga anfört huvudsakligen följande.

Egnahemsnämnderna hade vid den preliminära granskning, de ägnat ansökningarna, ansett sig böra räkna med bidrag och lån till 33,435 lägenheter, varav lönebostäderna ej skulle utgöra flera än 837 eller alltså omkring 2.5 procent. Enligt tillgängliga uppgifter syntes av samtliga bostäder på landsbygden lönebostäderna utgöra åtminstone 10 procent, och bland de förbättringsbehovliga lägenheterna utgjorde de sannolikt ett än högre procenttal. All erfarenhet talade nämligen mot antagandet om en genomsnittligt högre bostadsstandard för lantarbetarnas vidkommande. Snarast vore väl motsatsen fallet, och förklaringen till den förenämnda, låga siffran syntes därför vara att söka i andra omständigheter, närmast vederbörande arbetsgivares villighet och möjlighet att taga ifrågavarande statshjälp i anspråk. Resultatet av *egnahemsstyrelsens* enquête hos hälsovårdsnämnderna och de yttranden, som förste provinsialläkarna häröver avgivit till bostadsutredningen, pekade också på, att ett avsevärt behov föreläge av ytterligare statshjälp till förbättring av lönebostäderna. Det syntes bostadsutredningen vara av stor betydelse, att landsbygdens olika befolkningsgrupper på ett sins emellan så långt möjligt vore rättvist sätt finge tillgodonjuta ifrågavarande statshjälp. Genom *egnahemsstyrelsens* förslag skulle, såsom ock styrelsen framhållit, *dels* framhävas angelägenheten av att lönebostädernas brister bliva avhjälpna och *dels* i viss mån hävas den omedelbara konkurrensen om tillgängliga medel mellan sökande av lönebostäder, å ena, samt övriga sökande, å andra sidan. I sistnämnda hänseende finge bostadsutredningen tillägga, att en dylik reglering av konkurrensen jämväl syntes vara lämplig av den anledningen, att, då fråga vore om lönebostäder, delvis olika principer syntes böra tillämpas vid prövningen av sökandenas behov av ekonomiskt bistånd än i andra fall. På grund av vad sålunda anförts finge bostadsutredningen tillstyrka *egnahemsstyrelsens* förslag, därvid utredningen emellertid ansåge det angeläget framhålla, att givetvis den

sålunda förordade avsättningen av vissa medel icke borde medföra någon *be-gränsning* av rätten att erhålla bidrag eller lån för upprustning av lönebo-städer.

I anslutning härtill har bostadsutredningen påpekat, att man icke, även om tillräckliga medel anvisades till ändamålet, kunde genom verksamheten med förbättringsbidrag och nybyggnadslån, vilken verksamhet vore anordnad i syfte att under en kortare tidsrymd stimulera en till förhindrande av arbets-löshetens utbredning angelägen byggnadsverksamhet på landsbygden, för-vänta någon fullständig sanering av landsbygdens bostadsbestånd. Särskilt i fråga om lönebostäder syntes ej sällan föreskriften, att sökanden skulle vara i behov av ekonomiskt bistånd för byggnadsföretagets genomförande inom den närmare tiden, resa hinder för vederbörande att erhålla förbättringsbidrag. Visserligen återstode även i dylika fall möjligheten att erhålla nybyggnads-lån, men uppenbart vore, att av olika anledningar sådana icke komme att sö-kas i alla fall, där behov av förbättring förefunnes. Med hänsyn härtill hade bostadsutredningen för avsikt att fullfölja sina undersökningar rörande möj-ligheten av en statlig kreditgivning på längre sikt för att — i samband med skärpt bostadsövervakning, varom bostadsutredningen framlagt förslag i sitt den 15 december 1933 avgivna betänkande — underlätta vidtagandet av ur hälsosynpunkt angelägna förbättringar, särskilt beträffande lantarbetarnas lönebostäder.

Frågan om *verksamhetens utsträckande i vissa fall till municipalsamhällen* har väckts av *bostadssociala utredningen*. I skrivelse den 12 januari 1934 om-förmälde nämnda utredning, att i anledning av en utav utredningen anordnad enquête från ett flertal municipalsamhällen och köpingar ävensom från åtskilliga städer framförts den uppfattningen, att det knappast syntes befogat eller med rättvisan överensstämmande att från förbättringsbidrag och nybygg-nadslån utestänga alla de egnahemsägare o. d., som bodde inom områden, där hälsovårdsstadgans bestämmelser för stad vore gällande.

Bostadsutredningen för landsbygden, som till följd av remiss avgivit ytt-rande häröver, har anfört huvudsakligen följande.

Representanter för bostadsutredningen hade med vederbörligt tillstånd före-tagit en studieresa i Göteborgs och Bohus län för att erhålla närmare kännedom om, huru i allmänhet bostadsförhållandena gestaltade sig inom där belägna municipalsamhällen. I nämnda län funnes för närvarande icke mindre än 42 dylika samhällen, i stor utsträckning bebodda av fiskare och stenarbetare, inom vilka samhällen hälsovårdsstadgans föreskrifter för stad skulle till-lämpas. Enligt nu gällande bestämmelser kunde förbättringsbidrag och ny-byggnadslån icke beviljas inom dessa samhällen, ehuru där bodde över en femtedel av hela befolkningen på länets landsbygd. Inom vardera av de i fråga om näringsliv och befolkningsförhållanden närmast jämförbara länen, Blekinge och Hallands, funnes endast ett enda municipalsamhälle. Detta inne-bure, att fiskar- och stenarbetarbefolkningen inom dessa sistnämnda län i all-mänhet vore bosatt på den egentliga landsbygden och alltså kunde, i motsats till en avsevärd del av samma befolkning i Göteborgs och Bohus län, draga fördel av ifrågavarande verksamhet med förbättringsbidrag och nybyggnads-lån.

Erfarenheterna under studieresan hade givit vid handen, att bostadsbeståndet inom ifrågavarande samhällen visserligen genomsnittligt stod på en hög nivå, vilket också gällde om bostadsvården och hemvården. Dock förefunnnes, särskilt beträffande de utpräglade stenarbetarsamhällena och de samhällen, som beboddes av såväl fiskare som stenarbetare, i åtskilliga fall hygieniskt otillfredsställande bostäder, av vilka flera måste anses vara av mycket dålig beskaffenhet. Understundom vore bebyggelsen inom vederbörande municipalsamhälle i stort sett likartad med bebyggelsen i den omkringliggande sockendelen. Ur synpunkten av bostadsförbättringsverksamhetens betydelse för lindrande av arbetslöshet och allmän nöd kunde framhållas, att under studieresan från ortsrepresentanternas sida allmänt påpekats, hur angeläget ur ekonomisk synpunkt det vore för dessa hårt skattetyngda, nödlidande samhällen, att ifrågavarande bostadsförbättringsverksamhet utsträcktes till dem.

Bostadsutredningen finge i avseende å den sålunda föreliggande frågan angående utsträckande av verksamheten med förbättringsbidrag och nybyggnadslån till vissa orter, där hälsovårdsstadgans föreskrifter för stad gällde, framhålla, att, såsom utredningen påpekat i sin promemoria den 8 februari 1933, allmänna medel till förbättring av landsbygdens bostäder ginge till en verksamhet, om vilken det åtminstone kunde sägas, att den icke vore direkt produktiv. Detta förhållande borde enligt bostadsutredningens mening tillmätas stor betydelse, när det gällde att avgöra, huruvida och i vad mån en dylik verksamhet borde utsträckas även till stadslänkande samhällen. Med hänsyn härtill syntes det knappast böra ifrågakomma, att här ifrågavarande verksamhet utsträcktes till städernas planlagda områden och andra samhällen, där bebyggelsen på grund av förekomsten av hyreshus i stort sett hade stadslänkande karaktär och gällande hyror kunde förränta byggnads- och reparationskostnaderna. Emellertid förefunnnes municipalsamhällen, där bostadsbeståndet så gott som uteslutande bestode av egna hem, vilka i räntabilitetshänseende närmast syntes vara att jämställa med bostadshusen å den egentliga landsbygden. Så syntes vara förhållandet med åtskilliga av municipalsamhällena i Göteborgs och Bohus län, och antagligen gällde detsamma i viss mån också om Norrland, varest kyrkbyar av sannolikt övervägande lantlig karaktär ombildats till municipalsamhällen. Möjligen kunde fall förekomma även i övriga delar av landet, där övervägande skäl talade för att municipalsamhälle i förevarande hänseende jämställdes med den egentliga landsbygden.

Bostadsutredningen föreslår med anledning av vad sålunda anförts, att verksamheten med förbättringsbidrag och nybyggnadslån må under nästa budgetår i vissa fall kunna utsträckas jämväl till municipalsamhällen. Enär emellertid någon allmängiltig gränsdragning knappast kunde ske mellan samhällen, som syntes kunna tilldelas statshjälp, och sådana, där så ej borde bliva fallet, syntes det böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall, på framställning av vederbörande samhälles hälsovårdsnämnd, bestämma huruvida förbättringsbidrag och nybyggnadslån finge utgå inom samhället. Vidare borde bostadsförhållandena ur hälsosynpunkt motivera ett ingripande från det allmännas sida och tillika ett sådant ingripande vara önskvärt såsom ett led i åtgärderna för arbetslöshetens bekämpande eller lindrande av nöd. Givetvis skulle även här, framhåller bostadsutredningen, den regeln gälla, att de bostäder, som skulle upprustas eller ersättas med nybyggnader, såvitt för närvarande kan bedömas, vore behövlige för framtiden. Hälsovårdsnämndens framställning borde, ställd till Kungl. Maj:t, ingivas till vederbörande egna-

hemsnämnd, som, efter erforderlig utredning, skulle med eget yttrande översända framställningen till egnahemsstyrelsen. Sistnämnda styrelse borde där-
efter med eget utlåtande överlämna ärendet till Kungl. Maj:t.

Bostadsutredningen har vidare föreslagit, att för verksamheten inom municipalsamhällena skulle avses ett visst begränsat belopp, förslagsvis högst 500,000 kronor.

Vad härefter angår förslaget till *särskilda åtgärder för att bereda de i ekonomiskt hänseende sämst ställda ökade möjligheter att med tillhjälp av förbättringsbidrag upprusta sina bostäder*, har detta framlagts av *bostadsutredningen för landsbygden*, som i sådant hänseende anfört huvudsakligen följande.

Från flera håll hade i olika sammanhang påpekats, att lägenhetsägare o. d., som saknade all förmåga att bidra med eget arbete eller penningar, vore utestängda från möjligheten att erhålla förbättringsbidrag, ehuru deras bostäder ofta vore i mycket stort behov av förbättringar.

I avseende härå kunde framhållas, att enligt gällande kungörelse hinder icke mötte att förbättringsbidrag utginge till ett belopp motsvarande en mycket betydande del av totalkostnaderna. Någon högsta gräns, om man frånsåge den absoluta gränsen av 1,000 kronor, funnes icke bestämd i vederbörande författning; dock borde statens bidrag icke motsvara hela byggnadskostnaden. I de fall, varom här vore fråga, saknades emellertid förmågan att bidra ens med någon mindre del av kostnaderna. Att i dylika fall, vilka icke syntes vara alltför talrikt förekommande, statsbidrag skulle få utgå med 100 procent av totalkostnaderna, ansåge bostadsutredningen icke lämpligt, särskilt med hänsyn till den risk för missbruk, som då skulle kunna föreligga. I stället ifrågasatte bostadsutredningen, huruvida icke i förevarande fall erforderliga bidrag skulle kunna påräknas från vederbörande kommuner. Med hänsyn härtill syntes det lämpligt, att egnahemsstyrelsen, som ju hade att utöva viss ledning av och uppsikt över verksamheten, vidtog erforderliga åtgärder i syfte att intressera vederbörande kommuner för en sådan anordning.

Slutligen må nämnas, att bostadsutredningen — under framhållande av att den hittills bedrivna verksamheten med förbättringsbidrag och nybyggnadslån företedde betydande differenser för de olika länens och kommunernas vidkommande — ifrågasatt, om icke i vissa fall särskilda åtgärder borde vidtagas för att söka på upplysningens och handledningens väg åstadkomma mera enhetlighet i verksamhetens bedrivande på skilda orter.

Vid de av ifrågavarande verksamhet föranledda byggnadsföretagen sysselsättas, enligt vad hittills vunna erfarenheter utvisa, ett i förhållande till kostnaderna för statsverket mycket betydande antal arbetslösa, varjämte verksamheten otvivelaktigt även i övrigt verkar stimulerande på landsbygdens arbets- och näringsliv. Tillika torde verksamheten vara av mycket stor betydelse ur bostadshygienisk synpunkt. Den har jämväl omfattats med ett påfallande intresse. Det synes därför vara angeläget, att — utöver det redan äskade tilläggsanslaget — medel anvisas för dess fortsatta bedrivande under nästa budgetår.

I likhet med vad jag förordat beträffande de byggnadsföretag, som komma

Departement-
chefen.

att finansieras med det redan äskade tilläggsanslaget för innevarande budgetår, lärer, då fråga är om medel från det nu ifrågasatta nya anslaget för nästa budgetår, tidpunkten, då byggnadsföretagen skola vara fullbordade, böra bestämmas till utgången av år 1935. I fråga om förslagen angående *dels* viss reglering av konkurrensen mellan ansökningar avseende lönebstäder och andra ansökningar, *dels* verksamhetens utsträckande i vissa fall till municipalsamhällen, *dels* ock särskilda åtgärder för att bereda de i ekonomiskt hänseende sämst ställda ökade möjligheter att med tillhjälp av förbättringsbidrag upp- rusta sina bostäder får jag, under återopande av den redogörelse för dessa förslag och de för dem anförda motiven, som lämnats i det föregående, tillstyrka desamma. De åtgärder, som må finnas böra vidtagas för att åstadkomma större enhetlighet i verksamhetens bedrivande på skilda orter, torde böra ankomma på egnahemsstyrelsen.

Anslagsbelopp.

Vad slutligen angår storleken av det anslag, som bör äskas för nästa budgetår, har jag icke funnit anledning göra avsteg från den beräkning, vilken framlades i statsverkspropositionen. Ett anslag av 10 miljoner kronor torde alltså böra begäras för ifrågavarande ändamål. Detta anslag bör huvudsakligen tagas i anspråk för det fortsatta bedrivandet av landsbygdsverksamheten, därvid 1.5 miljon kronor torde företrädesvis böra användas till lönebstäder och högst 500,000 kronor enligt Kungl. Maj:ts bestämmande synas böra få utgå inom municipalsamhällen. Emellertid torde, i anslutning till vad jag förut anført, Kungl. Maj:t böra äga rätt att, där så prövas lämpligt och för ändamålet närmast avsedda medel ej förslå, disponera viss del av anslaget till lämnande av tertiärkredit i städer och stadsliknande samhällen i enlighet med hittills tillämpade grunder; dock torde härför icke få tagas i anspråk sammanlagt mer än en miljon kronor.

Lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet.

Av det i propositionen nr 211 till 1933 års riksdag äskade anslaget om 75 miljoner kronor avsågs preliminärt ett belopp av 10 miljoner kronor till främjande av företagsamhet och industriell verksamhet. Beträffande de huvudregler, som ansågos böra gälla för ifrågavarande medels användning, anförde jag sammanfattningsvis i propositionen följande:

»1. Vid lån till främjande av enskild företagsamhet skall

- a) utgå ränta efter Kungl. Maj:ts beslut,
- b) amortering ske enligt beslut av Kungl. Maj:t,
- c) ställas säkerhet, som kan av Kungl. Maj:t godtagas.

2. Vid subventioner till främjande av enskild företagsamhet och *uppmuntran av industriell verksamhet* skola följande synpunkter vara vägledande:

- a) Genom subvention åt visst företag bör minskning av produktionen icke få framkallas vid annat företag med därav följande arbetslöshet.
- b) Vid subvention bör tillses, att densamma per dagsverke, som beräknas

därigenom kunna åstadkommas, understiger eller högst svarar mot statsbidraget till kontant understöd för motsvarande antal hjälpta dagar.

c) Subvention bör vara av tillfällig natur och skapa möjligheter att trygga vederbörande företags framtida existens.

d) Subvention bör skapa lättnader för den eller de kommuner, som äro ekonomiskt beroende av det subventionerade företagens existens.»

Särskilda utskottet förordade i sitt utlåtande nr 17, att särskilda anslag skulle upptagas för lån och för subventioner. Låneanslaget föreslog utskottet till 10 miljoner kronor. Beträffande subventioner tillstyrkte utskottet ett belopp av 3.5 miljoner kronor för ändamålet. Anslagen borde givas reservationsanslags karaktär.

I motiveringen för anslagen förklarade utskottet, att utskottet icke funnit anledning till erinran mot de villkor för lån eller subventioner, som Kungl. Maj:t förutsatt skola gälla. Utskottet betonade emellertid angelägenheten därav, att endast sådana företag komme i åtnjutande av stöd, vilka på grund av konjunkturerna tvingats eller, såvitt kunde bedömas, inom en icke avlägsen framtid bleve tvungna, därest hjälp i någon form icke erhöles, att nedlägga sin verksamhet. En ytterligare förutsättning för statligt stöd borde vara, att företagen icke på annan väg kunde erhålla hjälp till sin verksamhet. Företagen borde hava en verklig betydelse ur arbetslöshetssynpunkt. Slutligen framhöll utskottet vikten därav, att den hjälp, som lämnades ett företag, icke bleve ägnad att medföra arbetslöshet eller eljest menliga verkningar för annat företag.

Vad utskottet sålunda förordat lämnades av riksdagen utan erinran.

Rörande användningen av de utav riksdagen anvisade anslagen till lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet anhåller jag att få lämna följande redogörelse.

Intill februari månads utgång 1934 förelågo 592 framställningar om lån eller subventioner. 105 ansökningar berörande 5,111 arbetare och avseende lån å 8,351,000 kronor samt subventioner med 671,500 kronor hava under löpande budgetår till och med den 23 februari 1934 i så måtto bifallits, att lån beviljats till ett belopp av 6,089,400 kronor och subventioner till ett belopp av 121,500 kronor. 146 ansökningar hava avslagits berörande 3,338 arbetare och avseende lån å 4,300,950 kronor och subventioner med 1,129,800 kronor. I ett flertal fall hava emellertid i dessa ansökningar uppgifter om arbetarantal icke lämnats.

14 avgjorda ansökningar hava avsett ändrade villkor för beviljade lån. 27 ansökningar hava för slutlig handläggning överlämnats till kommerskollegium eller annan myndighet. 80 ansökningar hava av sökandena återtagits, icke fullföljts eller av andra anledningar lagts ad acta.

Beträffande de av Kungl. Maj:t meddelade villkoren för beviljade lån må följande meddelas.

I den mån räntefrihet icke medgivits, har ränta utgått med 5 procent för

år räknat. Endast två helt räntefria lån hava beviljats, nämligen till Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag med 1,650,000 kronor och till Kubikenborgs-verken med 400,000 kronor. Femårig räntefrihet har medgivits Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund för ett lån å 350,000 kronor samt Steneby Hemslöjdsförening för ett lån å 5,000 kronor.

I övrigt hava beviljats

37 lån å	inalles	1,042,400 kronor	utan räntefrihet		
15 » » »		514,000	»	med 1 års räntefrihet	
43 » » »		1,973,000	»	» 2 »	»
2 » » »		140,000	»	» 3 »	»

Lånet till Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag beviljades till bestridande av kostnaderna för gråbergsbrytning i Kiruna malmfälts hängvägg under tiden från och med den 1 oktober 1933 till och med den 31 mars 1934. Bolaget förband sig att — under förutsättning att bolagets utskjeppning av malm under nyssnämnda tid genomsnittligt icke understege 100,000 ton månatligen ävensom att vid Kiruna malmfält arbetets behöriga gång icke hindrades genom strejk eller lockout eller omständigheter i övrigt, varöver bolaget icke ägde råda — utöver tidigare gjorda uppsägningar före utgången av sagda tid någon ytterligare minskning av arbetsstyrkan vid malmfältet icke skulle äga rum, och att under samma tid de vid malmfältet anställda arbetarna regelmässigt skulle beredas arbete minst fyra skift per vecka.

Det till Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund utlämnade lånet avsågs för utförande av arbeten för omläggning av Frövi—Ludvika järnväg och Bergslagernas järnväg i enlighet med en av Kungl. Maj:t den 11 oktober 1929 meddelad resolution.

Amorteringstiden för lånen har i regel bestämts till 10 år; detta gäller sålunda för 95 lån å ett sammanlagt belopp av 3,612,400 kronor. Då företagets ekonomiska förhållanden ansetts kunna medgiva det har föreskrivits, att amorteringen av lånen skall börja redan med första låneåret. Vid flertalet lån har emellertid medgivits uppskov med amorteringen under 1 å 2 år. Kortare amorteringstid än 10 år har bestämts för 8 lån, nämligen

för 1 lån å	50.000 kronor	till 1 år
» 3 » »	429,000	» » 3 »
» » » »	75,000	» » 5 »
» 1 » »	8,000	» » 9 »

varjämte amorteringstiden för nyssnämnda båda malmbolags lån å inalles 2,000,000 kronor gjorts beroende på framtida beslut av Kungl. Maj:t.

Nu omförmälda lättnader med hänsyn till ränta och amortering hava medgivits, då företagets ekonomi befunnits vara i större eller mindre grad beroende av rådande industriella kris.

Såsom säkerhet för lånen har föreskrivits

- 1) fastighetsintekningar intill 70—80 procent av taxeringsvärdet för 20 lån å tillsammans 1,186,400 kronor;

- 2) förlagsinteckningar inom 60 procent av ett normalt minsta förlagsvärde med eller utan borgen för 41 lån å tillsammans 995,000 kronor;
- 3) fastighets- och förlagsinteckningar med eller utan borgen för 31 lån å tillsammans 1,341,000 kronor;
- 4) endast borgenssäkerhet för 6 lån å tillsammans 165,000 kronor; samt
- 5) preferensaktier i respektive företag, eventuellt, för tryggande av aktiemajoritet, därjämte stamaktier för 7 lån å tillsammans 487,000 kronor.

Slutligen hava lånen till de båda malmbolagen utlämnats emot revers utan säkerhet.

12 kommuner hava mera aktivt understött lånsökande företag, därav 2 med aktieteckning till belopp av sammanlagt 60,000 kronor, 3 med direkta lån å inalles 45,000 kronor, 9 med borgensförbindelse för ett sammanlagt lånebelopp av 187,500 kronor, 1 genom medverkan till fördelaktigt köp av tomt samt 1 med subvention genom prisrabatt på elektrisk ström m. m. Understöd i sistnämnda form har därjämte i flera fall lämnats indirekt genom kommunerna närstående kraftdistributionsföretag.

Utredningen av låneärendena har i ett flertal fall föranlett, att som villkor för lånen uppställts en mer eller mindre genomgripande rekonstruktion av respektive företag eller andra åtgärder till dessas sanering.

Sålunda hava i 6 fall personalförändringar i företagets ledning genomförts. I 15 fall har som villkor för statlig hjälp föreskrivits, att företagets eget kapital skulle ökas genom nyteckning av aktier. I 14 fall har företagets vanliga bankförbindelse eller annan huvudborgenär medgivit avskrivning av fordringar. I 5 fall har ackordsförfarande, berörande flertalet fordringsägare, genomförts. Slutligen har i 10 fall sanering av balansräkningar skett genom nedskrivning av aktiekapitalet.

Vid dessa saneringsåtgärder hava i regel företagets kreditgivande banker lämnat ett intresserat stöd.

Bakom flertalet låneansökningar ligger närmast en kreditvägran från företagets vanliga bankförbindelse, som funnit företagets genom den industriella krisen eller eljest stegrade kreditanspråk icke motsvaras av erbjudna säkerheter. Arten av bankernas förhållande därvidlag har naturligtvis tett sig växlande. I många fall torde en kreditvägran hava varit motiverad även under normal konjunktur; i andra fall synes en sådan vägran påtagligen hava varit grundad i en av kreditgivarens uppfattning av nuvarande konjunkturläge föranledd skärpning av den ekonomiska politiken.

Stödaktionernas fördelning på olika industrigrenar framgår av följande tabell:

Industrigren:	Beviljade lån		Beviljade subventioner		Avslagna ansökningar
	Antal	Belopp	Antal	Belopp	Antal
Malmbrytning	2	2,000,000	1	17,500	—
Metall- och maskinindustri	29	1,002,000	1	15,000	25
Jord- och stenindustri	5	76,400	2	6,000	25
Glasbruk	1	30,000			1
Sågverk	18	1,333,000	1	75,000	19
Snickerifabriker	13	318,000			18
Möbelfabriker	11	453,000	1	8,000	10
Pappersmasse- och pappersindustri	3	115,000			1
Livsmedelsindustri	1	30,000			15
Textil- och beklädnadsindustri	5	390,000			5
Skofabrik	1	20,000			1
Kemisk-teknisk industri	2	24,000			3
Övriga	12	298,000			23
		Summa kronor 6,089,400		121,500	
				6,210,900	

En större möbelfabrik och flera snickerifabriker, vilka erhållit lån, äro kombinerade med sågverk.

I fråga om stödaktionernas geografiska fördelning hänvisas till den å sid. 24 och 25 intagna tabellen.

Vad beträffar den arbetseffekt, som under löpande budgetår hittills erhållits genom anslagen till lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet, får jag hänvisa till den förut åberopade översikten.

*Departements-
chefen.*

Av den lämnade redogörelsen framgår, att subventioner till främjande av enskild företagsamhet ansetts böra ifrågakomma endast i så pass obetydlig omfattning, att det redan beviljade anslaget härtill torde kunna anses vara tillfyllest jämväl under nästa budgetår. Såsom jag redan i statsverkspropositionen anført, ifrågasätter jag alltså icke något nytt anslag för detta ändamål. Jag utgår i stället från att hinder icke bör möta mot att, om så finnes lämpligt och låneanslagets tillgångar äro uttömda, jämväl från detta anslag lämna bidragen i form av lån.

Däremot torde för nästkommande budgetår ett anslag böra upptagas till lån till främjande av enskild företagsamhet. Beträffande storleken av detta anslag, vilket liksom hittills torde böra hava karaktären av reservationsanslag, har jag ej funnit anledning att frångå den i statsverkspropositionen gjorda uppskattningen. Jag förordar sålunda, att anslaget bestämmes till 5 miljoner kronor.

Den genom förevarande båda anslag erhållna arbetseffekten har, såsom framgår av tablån å sid. 26—27, visat sig vara synnerligen stor. Man torde vara berättigad utgå ifrån att här genom en statshjälp av mycket måttlig omfattning till vederbörande företag ett betydande antal arbetare bevarats från arbetslöshet ej blott tillfälligt utan även för framtiden. Vidare må anföras, att ännu under innevarande budgetår visst belopp av anslaget till bekämpande av arbetslösheten i enlighet med riksdagens uttalanden stått till Kungl. Maj:ts förfogande för åtgärder i syfte att främja enskild företagsamhet. Då nu ett fortsatt bemyndigande i sådant hänseende icke ifrågasättes, synes det så mycket angelägnare, att i förevarande form medel i tillräcklig omfattning ställas till Kungl. Maj:ts förfogande.

Användningen av anslagen har enligt de av riksdagen fastställda grunderna begränsats till att avse lån eller bidrag till redan befintliga företag till uppehållande av deras förutvarande omfattning. Däremot uteslutes enligt direktiven möjligheten att giva understöd till eventuella utvidgningar samt till igångsättande av nya företag, även då det gäller påbörjande av ett helt nytt slags verksamhet. Den arbetseffekt, som erhålles genom anslagen, skulle säkerligen ytterligare ökas, om möjlighet öppnades för Kungl. Maj:t att understödja utvidgningar eller startande av företag. I ett par fall har det visat sig, att man, därest sådan möjlighet funnits, skulle hava kunnat verksamt stärka den svenska industriens ställning på hemmamarknaden eller medverka till skapandet av en ny industri med utsikt att konkurrera på världsmarknaden.

Givet är, att lån eller subvention till utvidgning eller igångsättande av företag endast bör lämnas, därest företaget ej kan befaras konkurrera ut eller medföra menliga verkningar för äldre företag. Kungl. Maj:t torde härutinnan komma att förfara med stor försiktighet. Liksom hittills bör i främsta rummet understöd lämnas åt företag, som eljest komme att nedläggas eller avsevärt inskränka driften.

Jag förordar sålunda, att grunderna för förevarande anslag jämkas i av mig nu anfört avseende.

Hemställan.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

I. för budgetåret 1934/1935 bland utgifter för kapitalökning under rubrik »Fonden för förlag till statsverket» anvisa reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av

dels, till statliga beredskapsarbeten, ... kronor 5,000,000;

dels, till bidrag till kommunala beredskapsarbeten, ... kronor 5,000,000;

dels, till främjande av bostadsbyggande, kronor 10,000,000;

dels, till lån till kommunala beredskapsarbeten, ... kronor 5,000,000;

dels ock, till lån till främjande av enskild företagsamhet, ... kronor 5,000,000.

II. godkänna de av mig förordade ändringarna i grunderna för användningen av ifrågavarande anslag ävensom av det för innevarande budgetår anvisade reservationsanslaget till subventioner till främjande av enskild företagsamhet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ake Karlholm.

Uppgift

rörande vissa arbetslöshetsförhållanden enligt kommunernas rapporter till statens arbetslöshetskommission för den 31 december 1933.

(Asterisk vid kommuns namn utmärker, att kommunen *icke* rapporterade arbetslöshet per den 31 januari 1933.)

A. Länsvis.

L ä n :	Invånar- antal i rappor- terande kommuner ^{1/1} 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ^{31/12} 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Stockholms stad	519,711	14,515	2.79	13,078	530	12,548
Stockholms län	226,880	7,105	3.13	4,100	1,347	2,753
Uppsala »	107,984	2,887	2.67	1,357	504	853
Södermanlands »	157,670	3,664	2.32	1,734	984	750
Östergötlands »	246,756	6,034	2.45	4,119	1,110	3,009
Jönköpings »	159,423	2,994	1.88	1,647	1,468	179
Kronobergs »	137,225	2,883	2.10	1,290	1,140	150
Kalmar »	205,255	5,582	2.72	3,381	2,172	1,209
Gotlands »	28,174	864	3.07	398	257	141
Blekinge »	144,971	6,574	4.53	4,325	3,265	1,060
Kristianstads »	185,023	3,652	1.97	2,136	1,818	318
Malmöhus »	417,543	13,242	3.17	9,979	2,005	7,974
Hallands »	106,318	2,301	2.16	1,217	906	311
Göteborgs och Bohus »	401,414	19,002	4.73	15,447	2,691	12,756
Älvsborgs »	194,904	4,009	2.06	2,229	1,700	529
Skaraborgs »	137,795	2,862	2.08	1,304	717	587
Värmlands »	254,981	8,254	3.24	4,788	2,112	2,676
Örebro »	198,517	5,576	2.81	3,375	1,749	1,626
Västmanlands »	152,134	4,089	2.65	2,695	1,086	1,609
Kopparbergs »	236,654	8,389	3.54	3,969	1,810	2,159
Gävleborgs »	274,402	10,309	3.76	5,410	1,397	4,013
Västernorrlands »	269,284	16,270	6.04	11,423	2,040	9,383
Jämtlands »	127,742	3,371	2.64	1,480	990	490
Västerbottens »	193,636	6,092	3.15	1,915	1,496	419
Norrbottnens »	202,781	10,545	5.20	6,136	2,558	3,578
Summa	5,287,177	171,065	3.24	108,932	37,852	71,080
					=	=
					34.75 %	65.25 %

B. Kommunvis.

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjäl- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Stockholms stad	519,711	14,515	2.79	13,078	530	12,548
<i>Stockholms län:</i>						
*Djursholms stad	6,223	43	0.69	—	—	—
Lidingö »	11,101	238	2.14	146	122	24
Norrstälje »	4,898	169	3.45	72	42	30
*Sigtuna »	1,104	32	2.90	12	9	3
Sundbybergs »	8,876	339	3.82	283	18	265
Södertälje »	14,268	479	3.36	271	121	150
Vaxholms »	2,903	78	2.69	58	40	18
Adelsö	715	2	0.28	—	—	—
Almunge	2,364	37	1.57	1	1	—
Alsike	693	17	2.45	—	—	—
*Bladåker	721	30	4.16	10	10	—
Blidö	1,575	12	0.76	1	—	1
*Boo	2,049	81	3.95	25	—	25
Botkyrka	5,105	224	4.39	203	5	198
*Börstil	3,306	37	1.12	30	30	—
Danderyd	4,523	128	2.83	65	19	46
*Djurö	1,238	30	2.42	—	—	—
Ed	1,358	29	2.14	13	9	4
Edebo	1,924	98	5.09	34	34	—
Edsbro	1,424	102	7.16	27	25	2
*Ekerö	1,501	69	4.60	17	1	16
*Faringe	780	22	2.82	2	—	2
*Fasterna	1,376	—	—	—	—	—
*Forsmark	831	91	10.95	48	48	—
*Fresta	1,080	35	3.24	11	11	—
Färentuna	864	62	7.18	33	10	23
*Grödinge	1,664	26	1.56	26	26	—
*Gustavsberg	2,231	24	1.08	—	—	—
*Haga	221	9	4.07	1	—	1
Harg	2,436	138	5.67	22	22	—
Hilleshög	462	14	3.03	6	6	—
*Huddinge	10,660	495	4.64	263	42	221
*Husby-Lyhundra	734	18	2.45	—	—	—
Husby-Årilinghundra	1,103	28	2.54	—	—	—
Hässelby kpg	2,378	99	4.16	53	53	—
Häverö	5,524	219	3.96	164	54	110
*Ingarö	765	24	3.14	—	—	—
*Järfälla	2,852	94	3.30	36	25	11
Knivsta	1,487	26	1.75	10	10	—
Knutby	1,453	53	3.65	12	11	1
Kårsta	851	36	4.23	16	16	—
*Loharad	860	30	3.49	9	9	—
*Lovö	1,010	20	1.98	9	9	—
Länna	2,638	78	2.96	27	26	1
*Möja	673	32	4.75	—	—	—
Nacka	9,058	284	3.14	198	4	194
*Odensala	978	12	1.23	—	—	—
*Riala	1,023	16	1.56	9	9	—
Rimbo	2,091	85	4.07	77	73	4
*Roslags-Kulla	656	18	2.74	10	10	—
Rö	702	5	0.71	1	—	1
Saltsjöbaden	3,263	53	1.62	10	10	—
*S:t Olof o. S:t Per	686	8	1.17	—	—	—
Skederid	724	6	0.83	4	4	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Sollentuna	10,340	283	2.74	242	75	167
Solna	22,427	845	3.77	692	26	666
Spånga	10,720	412	3.84	332	31	301
Stocksund	2,237	26	1.16	4	—	4
*Sånga	1,025	14	1.37	4	—	4
Furinge	2,253	32	1.42	19	19	—
Tveta	891	30	3.37	—	—	—
*Tyresö	1,052	24	2.28	24	—	24
*Täby	4,731	90	1.90	59	25	34
Ununge	1,337	70	5.24	17	17	—
Vallentuna	1,813	55	3.03	17	12	5
*Valö	1,542	23	1.49	—	—	—
*Vassunda	629	14	2.23	5	5	—
*Vårdinge	1,755	58	3.30	5	—	5
Väddö	3,325	53	1.59	17	—	17
Värmdö	2,858	80	2.80	50	—	50
Västerhaninge	2,841	75	2.64	35	35	—
Västerhälje	816	44	5.39	12	2	10
Vätö	1,379	102	7.40	102	—	102
*Ösmo	2,151	26	1.21	14	14	—
*Österhaninge	2,936	86	2.93	35	22	13
*Östertälje	1,163	49	4.21	8	8	—
*Österåker	2,931	144	4.91	82	82	—
*Överjärna	1,745	36	2.06	—	—	—
Summa	226,880	7,105	3.13	4,100	1,347	2,753
<i>Uppsala län:</i>						
Enköpings stad	5,957	184	3.09	82	20	62
Uppsala	31,309	654	2.09	378	40	338
*Balingsta	513	1	0.19	—	—	—
*Björklinge	1,770	17	0.96	13	13	—
Bondkyrka	4,899	91	1.86	11	11	—
*Bred	525	7	1.33	5	5	—
*Bro och Lossa	1,514	44	2.91	—	—	—
*Bälinge	1,946	30	1.54	30	27	3
*Danmark	1,118	35	3.13	—	—	—
*Enköpings-Näs	518	14	2.70	—	—	—
Film	2,745	32	1.17	11	9	2
Gamla Uppsala	2,349	65	2.77	28	7	21
*Husby-Sjutolft	703	33	4.69	6	6	—
*Håbo-Tibble	611	15	2.45	3	—	3
*Hätuna	853	20	2.34	3	3	—
Jumkil	777	—	—	—	—	—
*Kalmar	596	17	2.85	5	5	—
*Lena	1,160	21	1.81	14	14	—
Morkarla	812	11	1.35	—	—	—
Skogs-Tibble	702	—	—	—	—	—
*Skuttunge	1,107	29	2.62	4	—	4
*Sparrsåtra	685	14	2.04	1	—	1
Stockholms-Näs	2,968	10	0.34	3	3	—
*Svinnegarn	540	38	7.04	25	25	—
Söderfors	2,221	174	7.83	100	3	97
*Teda	369	18	4.88	7	7	—
Tegelsmora	2,002	49	2.45	10	10	—
*Tensta	1,388	23	1.66	5	5	—
Tierps kpg	1,439	41	2.85	25	25	—
Tierps lk	5,729	78	1.36	40	40	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
*Tillinge	1,262	23	1.82	10	4	6
Tolfta	1,576	—	—	—	—	—
Vaksala	1,580	45	2.85	4	4	—
Vendel	2,811	37	1.32	33	33	—
*Viksta	1,031	20	1.94	—	—	—
*Villberga	1,055	17	1.61	4	—	4
*Vårfrukyrka	1,214	30	2.47	11	5	6
Västland	2,844	82	2.88	35	35	—
*Yttergran	577	21	3.64	5	5	—
Älvkarleby	9,126	738	8.09	415	134	281
Ärentuna	909	13	1.43	6	6	—
Österlövsta	3,194	82	2.57	25	—	25
*Övergran	980	14	1.43	—	—	—
Summa	107,984	2,887	2.67	1,357	504	853
<i>Södermanlands län:</i>						
Eskilstuna stad	33,081	534	1.61	353	277	76
Katrineholms »	7,831	284	3.63	214	35	179
*Mariefreds »	1,409	43	3.05	3	3	—
Nyköpings »	11,976	410	3.42	172	38	134
Torshälla »	1,767	45	2.55	37	8	29
*Trosa »	857	30	3.50	—	—	—
*Aspö	617	15	2.43	3	—	3
Bergshammar	630	8	1.27	4	4	—
*Bettna	1,786	36	2.02	28	28	—
Björkvik	3,051	34	1.11	7	7	—
Björnlunda	2,001	19	0.95	15	7	8
Blacksta	484	15	3.10	4	4	—
Bärbo	640	3	0.47	—	—	—
*Dunker	1,700	37	2.18	—	—	—
Flen	3,318	54	1.63	40	25	15
*Floda	3,477	48	1.38	—	—	—
*Fruktuna	2,719	62	2.28	12	12	—
Gryt	1,767	36	2.04	23	8	15
*Gåsinge	1,345	18	1.34	12	9	3
*Helgona	893	24	2.69	6	6	—
*Husby-Oppunda	945	19	2.01	—	—	—
Husby-Rekarne	2,515	40	1.59	16	—	16
Härad	887	—	—	—	—	—
*Hölö	1,721	54	3.14	4	—	4
*Julita	2,760	22	0.80	7	—	7
*Jäder	1,296	6	0.46	6	6	—
Kila	2,338	62	2.65	34	34	—
*Kjula	1,293	19	1.47	10	10	—
*Kärnbo	800	18	2.25	7	6	1
*Lerbo	1,042	36	3.45	17	12	5
*L:a Malma	1,109	31	2.80	—	—	—
*Ludgo	1,104	18	1.63	18	18	—
Lunda	1,687	43	2.55	20	20	—
Malmköping	1,045	39	3.73	25	25	—
*Mörkö	1,215	28	2.30	25	5	20
Näshulta	1,558	—	—	—	—	—
*Runtuna	1,077	11	1.02	—	—	—
S:t Nikolai	5,271	241	4.57	82	52	30
Sköldinge	3,241	110	3.39	56	36	20
Stenkvista	1,196	34	2.84	—	—	—
Stigtomta	1,964	46	2.34	30	30	—

K o m m u n :	Invånar- antal ^{1/1} 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ^{31/12} 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Stora Malm	3,556	109	3.07	44	18	26
*Strängnäs lk	1,418	10	0.71	—	—	—
Sundby	480	9	1.88	5	5	—
*Sättersta	453	10	2.21	4	2	2
Toresund	1,277	35	2.74	7	2	5
Torshälla lk.	2,545	100	3.93	59	39	20
*Trosa-Vagnhärad	2,038	80	3.93	34	4	30
Tumbo	1,118	48	4.29	13	—	13
Tuna	938	12	1.28	2	2	—
Tystberga	1,331	10	0.75	8	8	—
Vadsbro	888	17	1.91	13	12	1
*Vansö	701	14	2.00	10	10	—
*Vrena	765	38	4.97	11	11	—
*Västerljung	1,117	31	2.78	31	31	—
*Västermo	1,523	17	1.12	8	8	—
V. Vingåker	8,627	120	1.39	46	11	35
*Ytter Enhörna	843	41	4.86	14	7	7
Ytterselö	1,198	101	8.43	31	16	15
Åker	2,469	93	3.77	45	45	—
Ärla	2,188	28	1.28	23	23	—
Öja	1,457	5	0.34	—	—	—
Östra Vingåker	2,146	50	2.33	21	1	20
Överselö	1,181	54	4.57	15	4	11
Summa	157,670	3,664	2.32	1,734	984	750
<i>Östergötlands län:</i>						
Linköpings stad	31,005	788	2.54	493	127	366
Mjölby »	5,964	170	2.85	98	48	50
Motala »	6,005	83	1.38	34	34	—
Norrköpings »	62,288	2,145	3.44	1,875	67	1,808
Skänninge »	1,705	35	2.05	2	2	—
Söderköpings »	2,861	66	2.31	34	6	28
*Vadstena »	2,957	50	1.69	19	19	—
Allhelgona	860	16	1.86	10	10	—
Asby	1,511	5	3.31	—	—	—
Askeby	612	8	1.31	—	—	—
*Bjälbo	676	24	3.55	4	—	4
Borg	4,086	147	3.60	96	6	90
Brunneby	1,546	21	1.36	4	4	—
*Dagsberg	882	16	1.81	16	—	16
Drothem	1,546	23	1.49	15	8	7
Ekeby	4,210	125	2.97	47	6	41
*Fivelstad	753	16	2.12	12	12	—
*Gammalkil	1,208	15	1.24	8	8	—
Gistad	704	17	2.41	4	1	3
*Grebo	1,063	5	0.47	1	—	1
*Gryt	2,232	41	1.84	34	34	—
Hogstad	789	18	2.28	8	8	—
Hov	723	21	2.90	21	19	2
Hycklinge	1,436	5	0.35	5	5	—
Hällestad	4,620	79	1.71	39	21	18
*Högby	1,102	19	1.72	18	15	3
Järstad	372	14	3.76	5	5	—
Kimstad	1,970	43	2.18	26	2	24
Kisa	3,915	47	1.20	22	12	10
*Kristberg	2,148	40	1.86	15	—	15
Krokek	2,194	88	4.01	84	14	70

K o m m u n :	Invånar- antal ¹ / ₁ 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ²¹ / ₁₂ 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Kullerstad	2,983	101	3.39	60	20	40
Kvarsebo	824	—	—	—	—	—
Kvillinge	4,783	117	2.45	42	12	30
*Kärna	1,562	26	1.66	4	4	—
*Ledberg	464	12	2.59	4	4	—
*Ljung	1,497	28	1.87	20	20	—
Lönsås	667	14	2.10	5	5	—
*Mogata	1,172	36	3.07	10	—	10
Motala lk	7,706	199	2.58	88	31	57
Norra Vi	978	28	2.86	14	9	5
Nykil	1,794	6	0.33	5	5	—
*Oppeby	1,229	19	1.55	—	—	—
Orlunda	458	27	5.90	4	2	2
Regna	1,578	45	2.85	22	2	20
*Ringarum	4,524	59	1.30	44	42	2
Risinge	9,681	218	2.25	143	45	98
Rogslösa	1,247	31	2.49	31	31	—
*Rönö	574	8	1.39	3	2	1
*S:t Per	601	3	0.50	3	3	—
*Simonstorp	825	26	3.15	20	20	—
Skedevi	3,001	56	1.87	47	34	13
*Skällvik	1,069	43	4.02	30	16	14
*Skönberga	1,062	16	1.51	16	11	5
*Styrestad	819	31	3.79	25	—	25
Sund	1,611	18	1.12	6	6	—
*Svanshals	915	24	2.62	24	22	2
Svinhult	648	8	1.23	8	8	—
Sya	596	13	2.18	6	6	—
Tidersrum	1,142	10	0.88	5	3	2
*Tingstad	573	30	5.24	16	9	7
*Tjällmo	2,731	22	0.81	5	5	—
Tjärstad	2,246	27	1.20	—	—	—
*Torpa	1,286	8	0.62	1	—	1
Valdemarsvik	2,712	52	1.92	23	13	10
Vallerstad	645	3	0.47	1	1	—
*Veta	934	8	0.86	6	6	—
*Viby	1,072	13	1.21	13	10	3
Vikingstad	1,200	23	1.92	1	1	—
*Vreta Kloster	3,114	51	1.64	40	40	—
Vånga	2,300	67	2.91	49	33	16
*Vårdnäs	1,874	48	2.56	48	48	—
Vårdsberg	819	10	1.22	—	—	—
*V:a Eneby	1,315	—	—	—	—	—
V:a Harg	1,433	4	0.28	4	4	—
*V:a Ny	1,417	27	1.91	27	27	—
V:a Ryd	1,377	4	0.29	—	—	—
*Yxnerum	755	10	1.32	8	8	—
Ätvid	5,065	176	3.47	101	23	78
*Östra Husby	1,461	14	0.96	14	13	1
*Östra Ny	832	8	0.96	8	7	1
*Östra Ryd	1,642	17	1.04	16	6	10
Summa	246,756	6,034	2.45	4,119	1,110	3,009
<i>Jönköpings län:</i>						
Eksjö stad	6,782	129	1.90	55	14	41
*Gränna »	1,278	22	1.72	7	7	—
Huskvarna »	8,139	145	1.78	63	63	—

K o m m u n :	Invånar- antal ¹ / ₁ 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ³¹ / ₁₂ 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Jönköpings stad	31,544	661	2.10	515	450	65
Nässjö »	9,360	249	2.66	148	148	—
Tranås »	6,716	141	2.10	129	129	—
*Vetlanda »	3,586	47	1.31	21	21	—
Värnamo »	4,322	105	2.43	48	48	—
Alseda	2,248	75	3.34	23	23	—
Barkeryd	1,539	28	1.82	17	17	—
Barnarp	2,930	29	0.99	27	27	—
Bodaforss kpg	2,038	56	2.75	39	39	—
Bottnaryd	1,055	15	1.42	3	3	—
*Bredaryd	1,000	17	1.06	8	8	—
Bredestad	1,267	55	4.34	12	10	2
Bringetofta	1,162	7	0.60	—	—	—
Byarum	3,555	49	1.38	44	3	41
*Båraryd	2,542	52	2.05	26	24	2
Bäckседа	989	29	2.93	24	24	—
Eksjö lk.	1,209	15	1.24	10	9	1
Forserum	2,019	75	3.71	12	10	2
Frinnaryd	902	26	2.88	11	9	2
Gnosjö	1,317	11	0.84	11	11	—
Hakarp	1,776	51	2.87	3	3	—
Hjälmseryd	2,764	39	1.41	15	15	—
Hull	1,209	21	1.74	14	14	—
Hultsjö	1,318	9	0.68	—	—	—
Hässleby	1,039	7	0.67	4	4	—
Ingatorp	2,156	19	0.88	7	7	—
*Jälluntofta	385	6	1.56	6	6	—
Korsberga	1,424	33	2.32	24	24	—
Kräkshult	865	—	—	—	—	—
Källeryd	582	23	3.95	—	—	—
*Lannaskede	913	15	1.64	11	10	1
*Lekeryd	968	4	0.41	—	—	—
*Linderås	1,624	3	0.18	1	1	—
Lommaryd	1,599	26	1.63	18	18	—
Långaryd	3,641	59	1.62	24	24	—
Mariannelunds kpg	1,389	25	1.80	—	—	—
Norra Hestra	608	11	1.81	7	7	—
» Ljunga	1,185	5	0.42	3	3	—
» Solberga	2,690	82	3.05	34	33	1
*Rogberga	1,708	43	2.52	15	15	—
Rydaholm	3,346	39	1.17	—	—	—
*Skede	1,245	8	0.64	—	—	—
Stockaryd	1,487	16	1.08	12	12	—
Svenarum	1,638	46	2.81	18	18	—
Säby	3,727	68	1.82	36	28	8
Södra Unnaryd	1,968	27	1.37	2	—	2
*Tofteryd	2,495	29	1.16	16	14	2
Vallsjö	2,104	23	1.09	4	—	4
Vetlanda	2,733	71	2.60	56	56	—
*Villstad	2,833	29	1.02	8	8	—
Visingsö	1,226	10	0.82	—	—	—
Vrigstad	1,425	20	1.40	20	20	—
*Våthult	466	15	3.22	9	9	—
*Värnamo lk.	2,940	35	1.19	—	—	—
Ödestugu	753	26	3.45	17	17	—
Öggestorp	486	5	1.03	5	5	—
Ökna	1,209	8	0.66	5	—	5
Summa	159,423	2,994	1.88	1,647	1,468	179

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetlösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
<i>Kronobergs län:</i>						
Växjö stad	9,824	198	2.02	151	151	—
Agunnaryd	1,323	5	0.38	5	—	5
Algutsboda	4,315	62	1.44	35	10	25
Allmundsryd	3,752	120	3.20	41	38	3
*Aneboda	928	34	3.66	22	10	12
Annerstad	1,082	13	1.20	7	7	—
Aringsås	3,107	57	1.83	25	25	—
Asa	1,152	12	1.04	—	—	—
*Bergunda	949	23	2.42	20	20	—
Dädesjö	1,571	28	1.78	15	15	—
Ekeberga	1,902	76	4.00	56	12	44
Furuby	824	28	3.40	27	27	—
Gårdsby	1,208	6	0.50	—	—	—
Göteryd	2,444	122	4.99	77	77	—
Hallaryd	1,343	29	2.16	—	—	—
Hamneda	1,331	27	2.03	16	16	—
Hemmesjö	814	17	2.09	10	8	2
Hjortsberga	1,164	15	1.29	12	12	—
Hornaryd	445	16	3.60	4	4	—
Hofmantorp	3,754	69	1.84	47	47	—
Hälleberga	2,256	38	1.68	12	12	—
Härlunda	1,300	59	4.54	20	20	—
*Jät	739	12	1.62	—	—	—
Kalvsvik	1,036	7	0.68	3	3	—
Lenhovda	2,272	46	2.02	27	27	—
*Linneryd	2,414	17	0.70	4	4	—
Ljuder	2,280	69	3.03	26	26	—
Ljungby	4,498	80	1.78	71	71	—
Långasjö	1,760	26	1.48	—	—	—
Markaryds kpg	1,120	40	3.57	13	13	—
" lk.	3,461	98	2.83	17	17	—
Mistelås	572	3	0.52	1	1	—
Moheda	2,287	21	0.92	14	14	—
Nottebäck	2,438	43	1.76	13	13	—
Nöbböle	1,368	36	2.63	2	2	—
Odensjö	792	2	0.25	2	2	—
*Ormesberga	386	12	3.11	3	3	—
Pjätteryd	1,359	19	1.40	12	12	—
Ryssby	2,447	32	1.31	14	14	—
Sjösås	1,268	13	1.03	5	5	—
Skatelöf	2,223	27	1.21	27	27	—
Slätthög	1,544	33	2.14	14	14	—
Stenbrohult	2,642	60	2.27	4	4	—
Södra Sandsjö	2,478	45	1.82	19	7	12
*Söraby	1,112	8	0.72	—	—	—
Tegnaby	616	33	5.36	4	2	2
Tingsryds kpg	915	19	2.08	—	—	—
Tingsås	2,212	109	4.93	27	23	4
Tjureda	815	11	1.35	4	4	—
Tolg	1,160	14	1.21	—	—	—
*Torpa	1,055	8	0.76	—	—	—
Traryd	3,236	110	3.40	101	74	27
Tävelsås	888	20	2.26	5	5	—
Urshult	3,988	153	3.84	51	51	—
Uråsa	585	14	2.39	—	—	—
*Vederslöv	935	17	1.82	—	—	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Virestad	3,458	82	2.37	34	34	—
Vislanda	2,574	69	2.68	20	20	—
Väckelsång	2,076	41	1.97	5	5	—
Västra Torsås	3,006	47	1.56	10	10	—
Växjö lk.	4,681	49	1.05	26	26	—
Åseda	3,670	68	1.85	38	38	—
Ålhult	4,386	53	1.21	20	14	6
Ålmeboda	2,704	46	1.70	18	13	5
Ålmhults kpg	2,781	80	2.88	21	18	3
*Öjaby	661	17	2.57	3	3	—
Östra Torsås	1,539	20	1.30	10	10	—
Summa	187,225	2,888	2.10	1,290	1,140	150
<i>Kalmar län:</i>						
Borgholms stad	2,025	45	2.22	—	—	—
Kalmar *	20,275	860	4.24	715	293	422
Nybro *	4,321	93	2.15	47	47	—
Oskarshamns *	8,513	722	8.48	536	286	250
Vimmerby *	3,586	67	1.87	33	33	—
Västerviks *	12,568	188	1.50	60	10	50
Algutarum	748	7	0.94	7	7	—
*Arby	1,285	20	1.56	—	—	—
Blackstad	1,095	—	—	—	—	—
Bäckebo	1,976	30	1.52	—	—	—
Dalhem	1,184	14	1.18	9	7	2
Döderhult	5,303	376	7.09	246	94	152
Dörby	1,261	48	3.81	46	46	—
Emmaboda	1,103	23	2.09	14	14	—
Fagerhult	2,338	49	2.10	26	26	—
Figeholm kpg	740	32	4.32	23	23	—
Fliseryd	2,876	211	7.34	78	78	—
*Frödinge	1,755	13	0.74	10	5	5
Fågelfors	1,307	12	0.92	10	10	—
Förlösa	1,304	33	2.53	22	19	3
Gamleby	3,278	171	5.22	111	83	28
Gladhammar	2,301	26	1.13	13	4	9
Gullabo	2,180	18	0.83	5	5	—
Gårdveda	661	2	0.30	—	—	—
Gårdserum	1,853	13	0.70	10	10	—
Hallingeberg	2,819	34	1.21	11	7	4
Hannäs	1,280	22	1.72	11	8	3
Hjorted	3,560	123	3.46	64	64	—
Hoasmo	600	5	0.83	—	—	—
Hultsfred kpg	2,001	70	3.50	44	41	3
Högsby	5,731	105	1.83	71	71	—
Järeda	1,201	5	0.42	—	—	—
Karlslunda	1,492	22	1.47	22	22	—
Kastlösa	806	20	2.48	—	—	—
Kläckeberga	979	36	3.68	36	—	36
Kristdala	2,874	25	0.87	15	15	—
Kräksmåla	1,993	11	0.55	4	4	—
Ljungby	3,579	45	1.26	16	16	—
Locknevi	1,804	30	1.66	6	6	—
Lofta	2,253	88	3.91	59	57	2
Långemåla	1,693	56	3.31	50	5	45
Lönneberga	2,004	32	1.60	23	23	—
Madesjö	4,905	96	1.96	1	1	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Misterhult	4,253	209	4.91	162	127	35
Mortorp	1,350	14	1.04	9	—	9
Måhilla	2,708	45	1.66	23	23	—
Mönsterås kpg	1,626	55	3.38	15	15	—
Mönsterås lk.	2,669	23	0.86	10	10	—
Mörbylånga	941	14	1.49	5	5	—
Mörlunda	4,058	105	2.59	66	66	—
Odensvi	1,704	6	0.35	6	—	6
*Oskar	978	19	1.94	15	15	—
*Persnäs	1,306	20	1.53	3	—	3
Resmo	478	9	1.88	—	—	—
*Ryssby	2,633	31	1.18	31	31	—
Smedby	367	14	3.81	—	—	—
Söderåkra	4,325	61	1.41	40	—	40
Södra Möckleby	1,572	132	8.40	95	19	76
Södra Vi	3,301	49	1.48	35	31	4
Torslunda	1,643	1	0.06	—	—	—
Torsås	5,074	69	1.36	17	17	—
Tryserum	1,973	56	2.84	25	20	5
Tuna	2,573	38	1.48	10	10	—
Tveta	751	14	1.86	7	7	—
Törnsfall	1,288	14	1.09	—	—	—
Ukna	1,946	28	1.44	22	10	12
Vena	3,106	14	0.45	2	2	—
Vimmerby lk.	2,123	21	0.99	8	8	—
Virserum	3,471	89	2.56	56	56	—
Vissefjärda	4,453	93	2.09	26	26	—
V:a Ed	2,648	84	3.17	48	44	4
Västrum	1,537	55	3.58	19	19	—
*Åby	2,072	30	1.45	23	23	—
Ålem	5,032	155	3.08	70	70	—
Örsjö	1,292	28	2.17	10	10	—
Ö:a Ed	1,138	25	2.20	13	12	1
Överum	1,456	64	4.40	56	56	—
Summa	205,255	5,582	2.72	3,381	2,172	1,209
<i>Gotlands län:</i>						
Visby stad	10,702	249	2.33	142	113	29
Boge	501	31	6.19	—	—	—
Bunge	814	5	0.61	2	2	—
*Bäl	249	6	2.41	—	—	—
*Dalhem	611	8	1.31	2	2	—
Ekeby	334	6	1.80	5	5	—
Endre	378	5	1.32	3	1	2
*Fardhem	376	18	4.79	—	—	—
Fleringe	434	8	1.84	—	—	—
Follingbo	549	35	6.38	9	4	5
Färö	1,062	—	—	—	—	—
Garda	441	1	0.23	—	—	—
Grötlingbo	596	9	1.51	3	3	—
Hangvar	888	28	3.15	—	—	—
*Hejde	536	2	0.37	2	2	—
Hellvi	764	40	5.24	4	4	—
Hörsno med Bara	471	15	3.18	—	—	—
*Levede	558	18	3.23	—	—	—
Lärbro	1,405	60	4.27	12	12	—
Othem	1,876	165	8.80	134	47	87

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälpsökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälptas antal	Därav enligt	
					arbetslinjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Rute	974	114	1.17	76	58	18
Sanda	871	3	0.34	—	—	—
Silte	285	10	3.51	—	—	—
Sjonhem	325	3	0.92	—	—	—
Tingstade	478	1	0.21	—	—	—
Vallstena	367	11	3.00	—	—	—
*Vänge	676	4	0.59	—	—	—
*Västerhejde	653	9	1.38	4	4	—
Summa	28,174	864	3.07	398	257	141
<i>Blekinge län:</i>						
Karlshamns stad	7,653	210	2.74	191	191	—
Karlskrona »	25,863	606	2.34	466	216	250
Ronneby »	5,871	119	2.03	98	98	—
Sölvesborgs »	3,975	147	3.70	70	70	—
Asarum	8,835	632	7.15	527	417	110
Augerum	6,194	89	1.44	60	35	25
Aspö	984	83	8.43	50	39	11
Backaryd	2,239	182	8.13	68	68	—
Bräkne-Hoby	4,881	215	4.40	140	140	—
*Edestad	901	18	2.00	10	8	2
Elleholm	410	46	11.22	31	31	—
Eringsboda	2,172	127	5.85	50	45	5
Fridlevstad	2,673	124	4.64	68	68	—
Gammalstorp	2,205	110	4.99	77	77	—
Hasslö	1,503	153	10.18	106	41	65
*Hjortsberga	1,211	4	0.33	4	—	4
Hällaryd	2,974	199	6.69	163	157	6
Jämjö	2,587	105	4.06	40	39	1
Jämshög	5,223	206	3.94	155	152	3
Kristianopel	2,762	88	3.19	25	25	—
Kyrkhult	4,509	184	4.08	148	148	—
Lästerby	2,065	324	15.69	226	101	125
Lösen	2,527	103	4.08	57	57	—
Mjällby	5,702	134	2.35	13	13	—
Mörrum	4,343	423	9.74	339	214	125
Nättraby	2,276	102	4.48	64	64	—
Ramdala	2,631	63	2.39	31	31	—
Ringamåla	1,552	58	3.74	32	32	—
Ronneby lk.	8,351	289	3.46	161	161	—
Rödeby	3,804	143	3.76	47	47	—
Sillhövda	2,166	96	4.43	13	13	—
Sturkö	2,013	393	19.52	348	93	255
Sölvesborg	1,030	35	3.40	25	25	—
Tjurkö	549	97	17.67	92	64	28
Torhamn	2,683	138	5.14	64	62	2
Tving	2,887	166	5.75	76	61	15
Ysane	1,229	62	5.04	18	18	—
Åryd	2,180	216	9.91	163	135	28
Öljehtult	1,358	85	6.26	9	9	—
Summa	144,971	6,574	4.53	4,325	3,265	1,060
<i>Kristianstads län:</i>						
Hässleholms stad	3,327	112	3.37	72	38	34
Kristianstads »	14,197	259	1.82	190	190	—
Simrishamns »	2,521	49	1.94	49	43	6

K o m m u n :	Invånar- antal ^{1/1} 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ^{31/12} 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Ängelholms stad	5,391	84	1.56	5	5	—
*Andrarum	985	5	0.51	—	—	—
*Barkåkra	2,185	24	1.10	20	20	—
Björnekulla	3,575	63	1.76	42	42	—
Borrby	2,536	31	1.22	20	20	—
*Båstad	2,163	31	1.43	20	18	2
Degeberga	1,373	32	2.33	20	18	2
Emislöv	958	17	1.77	17	17	—
Everöd	1,392	38	2.73	38	38	—
Fagerhult	1,443	68	4.71	28	28	—
Färstorp	1,384	13	0.94	4	4	—
*Finja	3,243	12	0.37	4	4	—
Fjalkestad	1,482	34	2.29	21	21	—
Fjälkinge	1,413	31	2.19	31	31	—
Färlöv	1,998	44	2.20	44	44	—
Förlöv	1,988	33	1.66	7	7	—
Gladsax	1,314	10	0.76	4	4	—
Glemminge	1,114	8	0.72	2	2	—
Glimåkra	3,727	60	1.61	30	25	5
Gråmanstorp	4,178	80	1.91	32	32	—
Gustaf Adolf	851	16	1.88	16	16	—
Hjarsås	2,360	87	3.69	55	55	—
*Häglinge	891	12	1.35	12	—	12
Hästveda	1,939	44	2.27	21	21	—
*Hörröd	574	15	2.61	—	—	—
*Hörup	814	7	0.86	7	—	7
*Ignaberga	1,001	26	2.60	26	26	—
Ivetofta	3,345	77	2.30	77	38	39
Kiaby	931	31	3.33	26	26	—
Knisslinge	1,916	32	1.67	10	10	—
Kvidinge	2,392	31	1.30	20	20	—
Kviinge	1,112	42	3.78	38	38	—
*Kvårrestad	1,020	9	0.88	6	6	—
Köpinge	1,810	32	1.77	7	7	—
Loshult	1,992	91	4.57	81	27	54
*Löderup	2,244	38	1.69	7	7	—
Munkaljungby	2,365	28	1.18	28	28	—
*Norra Mellby	2,448	35	1.43	22	22	—
Norra Åkarp	2,704	63	2.33	24	24	—
Norra Åsum	4,454	117	2.63	80	20	60
Nosaby	2,308	55	2.38	30	30	—
Nåsum	2,053	51	2.48	8	5	3
Onslunda	1,376	2	0.14	2	2	—
Oppmanna	1,644	51	3.10	35	35	—
Osby	4,909	138	2.81	63	63	—
Riseberga	4,149	65	1.57	59	59	—
*Sankt Olof	1,620	52	3.21	—	—	—
*Simris	1,433	39	2.72	5	5	—
*Skepparslöv	1,149	24	2.09	5	—	5
*Smedstorp	1,850	15	0.81	7	6	1
*Stiby	1,232	12	0.97	5	5	—
Stoby	3,599	83	2.31	27	17	10
Tomelilla kpg	2,821	57	2.02	21	20	1
Tryde	1,826	21	1.15	4	—	4
Trane	1,323	30	2.27	3	—	3
*Ullstorp	616	10	1.78	4	—	4
Vallby	939	15	1.60	12	12	—
*Valleberga	1,271	19	1.49	—	—	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Vankiva	1,995	33	1.65	15	13	2
Vinslöv	3,537	45	1.27	22	22	—
*Visseltofta	967	14	1.45	—	—	—
*Vitaby	1,631	4	0.25	—	—	—
Vittsjö	2,457	32	1.30	32	—	32
Vånga	1,737	34	1.96	24	24	—
Vä	1,579	34	2.15	20	19	1
Västra Broby	2,292	122	5.32	87	57	30
Västra Karup	2,739	28	1.02	6	6	—
Västra Sönnarslöv	1,455	22	1.51	12	11	1
*Västra Torup	1,107	8	0.72	—	—	—
Västra Vram	2,923	49	1.68	26	26	—
Åhus kpg	1,992	54	2.71	25	25	—
Åhus lk.	2,635	37	1.40	26	26	—
Önnestad	2,000	25	1.25	25	25	—
Örkened	4,560	286	6.27	204	204	—
*Össjö	1,003	9	0.90	9	9	—
Östra Broby	2,513	24	0.96	17	17	—
*Östra Hoby	2,050	10	0.49	—	—	—
*Östra Ingelstad	603	4	0.66	—	—	—
Östra Ljungby	1,459	—	—	—	—	—
Östra Nöbbelöv	1,131	29	2.56	—	—	—
Östra Sönnarslöv	1,015	28	2.76	26	26	—
*Östra Tommarp	1,389	4	0.29	—	—	—
*Östra Vemmerlöv	1,086	7	0.64	7	7	—
Summa	185,023	3,652	1.97	2,136	1,818	318
<i>Malmöhus län:</i>						
Eslövs stad	5,956	208	3.49	149	49	100
Hälsingborgs »	57,360	2,073	3.61	1,600	131	1,469
Landskrona »	18,879	973	5.15	841	245	596
Lunds »	25,404	796	3.13	582	13	569
Malmö »	131,249	4,556	3.47	4,053	268	3,785
Skanör med Falsterbo	1,122	20	1.78	3	3	—
Trälleborgs stad	13,088	496	3.79	297	66	231
Ystads »	11,336	573	5.05	435	76	359
Asmundtorp	1,244	45	3.62	28	28	—
*Balkåkra	704	7	0.99	1	1	—
*Bara	687	17	2.47	4	4	—
Billinge	1,322	18	1.36	18	18	—
Bjuv	3,028	92	3.04	70	4	66
Borgeby	681	20	2.94	6	6	—
Bosjökloster	1,150	3	0.26	3	2	1
Bunkeflo	2,105	91	4.32	22	1	21
Burlöv	5,518	201	3.64	147	1	146
Ekeby	3,602	155	4.30	115	55	60
*Farhult	1,082	8	0.74	8	8	—
Fjälje	1,126	34	3.02	13	13	—
Fjärestad	645	6	0.93	—	—	—
*Fleninge	1,726	40	2.32	14	14	—
Fru Alstad	526	10	1.90	10	10	—
*Fränninge	2,220	21	0.95	5	5	—
Genarp	1,726	7	0.41	7	7	—
Gislöv	938	9	0.96	5	5	—
Glumslöv	996	12	1.20	5	3	2
Grönby	1,004	16	1.59	—	—	—
*Gudmundtorp	1,454	24	1.65	16	16	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3/ i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
*Gässie	427	14	3.28	—	—	—
Hammarlöv	586	9	1.54	—	—	—
Harlösa	1,336	6	0.45	6	6	—
*Hedeskoga	476	4	0.84	—	—	—
Hofterup	412	4	0.97	—	—	—
*Holmby	1,060	20	1.89	20	20	—
Husie	4,006	103	2.57	59	4	55
Hyby	2,008	30	1.49	22	22	—
Håstad	542	2	0.37	—	—	—
Hällestad	906	18	1.99	10	9	1
Härslöv	1,213	19	1.57	16	16	—
*Hässlunda	495	8	1.62	8	8	—
Höganäs	7,012	373	5.32	320	100	220
*Hörby kpg	1,658	25	1.51	19	19	—
Hörby lk.	2,976	19	0.64	15	13	2
Höör	3,325	41	1.23	24	24	—
*Igelösa och Odarslöv	794	21	2.64	21	21	—
Kattarp	1,962	28	1.43	12	12	—
*Kvistofta	1,601	23	1.44	12	—	12
Kågeröd	1,850	18	9.72	1	1	—
*Kävlinge	2,518	83	3.30	5	5	—
Lackalänga	1,693	26	1.54	10	10	—
*Lilla Isie	636	11	1.73	2	—	2
Lilla Slågarp	759	28	3.69	14	8	6
Lomma	3,533	148	4.19	48	8	40
*Lyby	1,121	11	0.98	8	8	—
Lyngby	857	6	0.70	6	6	—
*Långaröd	1,518	14	0.92	10	10	—
Lövestad	2,365	26	1.10	15	15	—
Maglarp	583	7	1.20	—	—	—
Munkarp	733	16	2.18	6	6	—
Nevishög	1,501	20	1.33	—	—	—
Norra Vram	1,748	4	0.23	1	1	—
Ottarp	1,362	26	1.91	8	8	—
Oxie	796	35	4.40	2	2	—
Risekatslösa	472	14	2.97	12	12	—
S:t Ibb	981	56	5.71	19	4	15
Saxtorp	950	—	—	—	—	—
Skabersjö	719	8	1.11	8	8	—
Skivarp	1,981	27	1.36	—	—	—
Skurups kpg	1,496	9	0.60	9	—	9
Skurups lk.	2,620	33	1.26	33	21	12
Slimminge	1,551	24	1.55	24	21	3
*Solberga	275	4	1.45	4	4	—
Stehag	1,558	29	1.86	15	15	—
*Stora Hammar	690	7	1.01	—	—	—
*Stora Herrestad	1,148	16	1.39	1	1	—
*Stora Köpinge	2,033	13	0.64	—	—	—
Svalöv	2,220	54	2.43	54	54	—
Svedala kpg	1,897	44	2.32	21	21	—
Svedala lk.	3,343	57	1.71	20	20	—
Svensköp	794	3	0.38	—	—	—
Södra Sandby	2,026	68	3.36	10	10	—
Södra Vram	2,789	309	11.08	284	134	150
*Södra Åkarp	545	20	3.67	—	—	—
Södra Åsum	2,750	84	3.05	70	70	—
Tofta	442	16	3.62	4	4	—
Tolånga	1,511	8	0.53	8	8	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Trollenäs	1,423	47	3.30	10	10	—
*Tygelsjö	1,407	29	2.06	2	2	—
*Vanstad	1,662	28	1.68	28	—	28
Vellinge	1,703	37	2.17	—	—	—
Vollsjö	1,609	29	1.80	11	11	—
Välinge	1,613	38	2.36	5	5	—
Välluv	788	15	1.90	15	15	—
Väsby	3,135	84	2.68	63	63	—
*Västerstad	1,606	10	0.62	10	10	—
Västra Alstad	1,083	25	2.31	6	4	2
*Västra Karaby	1,209	34	2.81	—	—	—
Västra Klagstorp	1,253	14	1.12	10	8	2
*Västra Kärrstorp	546	17	3.11	2	2	—
Västra Sallerup	1,513	14	0.93	9	8	1
*Äspö	300	17	5.67	2	2	—
Öja	398	7	1.76	7	7	—
Örja	890	37	4.16	10	10	—
Örsjö	976	3	0.31	3	3	—
Östraby	1,803	14	0.78	5	5	—
Östra Grevie	718	35	4.87	9	—	9
Östra Kärrstorp	1,254	11	0.88	11	11	—
Östra Strö	755	8	1.06	8	8	—
Östratorp	862	9	1.04	—	—	—
Summa	417,543	13,242	3.17	9,979	2,005	7,974
<i>Hallands län:</i>						
Falkenbergs stad	5,770	157	2.72	119	118	1
Halmstads »	24,520	799	3.26	563	284	279
Kungsbacka »	2,115	15	0.71	15	15	—
Laholms »	2,687	56	2.08	28	28	—
Varbergs »	8,892	143	1.61	81	81	—
*Alfshög	747	11	1.47	—	—	—
*Breared	1,549	19	1.23	4	4	—
*Eftra	1,154	11	0.95	4	4	—
Enslöv	4,070	89	2.19	37	37	—
Fjärås	2,911	53	1.82	30	30	—
*Getinge	1,352	5	0.37	5	—	5
Harplinge	2,829	85	3.00	38	38	—
Hishult	2,059	22	1.07	17	17	—
*Holm	737	19	2.58	8	8	—
*Knäred	2,464	44	1.79	2	—	2
*Könige	582	8	1.37	—	—	—
Laholms lk.	2,091	21	1.00	21	21	—
*Lindberg	1,702	26	1.53	1	—	1
*Lindome	2,602	2	0.08	—	—	—
Okome	968	13	1.34	5	5	—
Ränneslöv	2,399	30	1.25	4	4	—
Skrea	1,326	56	4.22	19	14	5
Slättåkra	2,733	41	1.50	—	—	—
Snöstorp	2,216	36	1.62	13	13	—
Stavsinge	2,567	32	1.25	16	16	—
Söndrum	1,773	134	7.56	32	22	10
Tjärby	1,087	43	3.96	—	—	—
Torup	2,756	68	2.47	68	68	—
*Träslöv	1,979	48	2.43	7	2	5
Trönninge	748	12	1.60	—	—	—
*Tvååker	2,524	28	1.11	13	13	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Tölö	1,413	3	0.21	—	—	—
*Vallda	1,419	4	0.28	4	4	—
Vapnö	669	46	6.88	—	—	—
*Veinge	2,747	36	1.31	14	14	—
Våxtorp	2,532	32	1.26	16	13	3
Ysby	961	16	1.66	13	13	—
*Årstad	1,591	28	1.76	20	20	—
Ölmevalla	1,077	10	0.93	—	—	—
Summa	106,318	2,301	2.16	1,217	906	311
<i>Göteborgs och Bohus län:</i>						
Göteborgs stad	251,110	9,433	3.76	8,412	406	8,006
Lysekils »	5,935	476	8.02	346	63	283
*Marstrands »	1,661	39	2.35	—	—	—
Mölnåls »	17,027	615	3.61	450	111	339
Strömstads »	3,193	125	3.91	87	75	12
Uddevall »	15,434	656	4.25	446	125	321
Askum	2,801	488	17.42	414	174	240
Backa	2,829	28	0.99	22	5	17
*Björlanda	963	3	0.31	3	3	—
Bokenäs	1,046	70	6.69	24	24	—
Bottna	599	61	10.18	40	10	30
Brastad	3,781	853	22.56	755	140	615
Bro	2,855	553	19.37	481	156	325
Bärfendal	530	45	8.49	6	6	—
Bäve	1,542	75	4.86	22	22	—
*Forshälla	1,906	22	1.15	6	6	—
Foss	4,255	156	3.67	103	23	80
Grebbstads kpg	858	50	5.83	20	20	—
*Grinneröd	563	12	2.13	—	—	—
Herrestad	1,374	92	6.69	18	15	3
Hjärtum	2,808	43	1.53	8	8	—
Hogdal	1,313	173	13.17	152	32	120
*Håby	777	25	3.22	8	8	—
*Kareby	1,032	1	0.10	1	—	1
Kungshamn	2,288	20	0.87	—	—	—
Kville	4,922	348	7.07	248	146	102
*Lane-Ryr	1,194	13	1.09	—	—	—
Ljung	1,625	25	1.54	14	14	—
Lommeland	945	218	23.07	184	34	150
Lur	1,725	70	4.06	28	28	—
Lyse	2,685	448	16.68	338	63	275
Malmön	1,381	406	29.40	366	62	304
Mo	776	49	6.31	26	26	—
Naverstad	2,412	68	2.82	44	44	—
Näsinge	1,329	303	22.80	292	37	255
Partille	7,105	148	2.08	125	114	11
*Resteröd	424	14	3.30	2	—	2
Romelanda	1,662	23	1.38	7	—	7
*Råda	1,893	24	1.27	13	13	—
Sanne	626	101	16.13	3	—	3
Skee I }	5,753	869	15.10	766	136	630
Skee II }						
Skredsvik	1,631	53	3.25	6	6	—
Svarteberg	2,645	102	3.86	58	58	—
Smögen	1,702	7	0.41	—	—	—
Svenneby	1,318	176	13.35	125	50	75

Bihang till riksdagens protokoll 1934. 1 saml. Nr 234.

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Tanum	5,454	248	4.55	138	98	40
Tjärnö	1,892	24	1.27	1	1	—
Torslanda	573	9	1.57	6	6	—
Tossene	5,373	836	15.56	664	295	369
Västerlanda	1,922	104	5.41	29	17	12
V:a Frölunda	12,732	201	1.58	139	11	128
Ytterby	1,235	1	0.08	1	—	1
Summa	401,414	19,002	4.73	15,447	2,691	12,756
<i>Älvsborgs län:</i>						
Alingsås stad	9,075	102	1.12	71	67	4
Borås »	39,700	404	1.02	251	251	—
Trollhättans »	14,961	660	4.41	473	193	280
Ulricehamns »	4,258	61	1.43	57	55	2
Vänernsborgs »	9,232	398	4.31	279	279	—
Ämås »	6,821	203	2.98	115	88	27
*Alingsås lk. o. Rödene	1,818	15	0.83	15	15	—
Angered	2,160	48	2.22	20	20	—
Bengtstors kpg	2,159	30	1.39	22	22	—
*Björketorp	2,370	23	0.97	7	7	—
Bollebygd	3,847	70	1.82	50	50	—
Bredared	1,106	42	3.80	1	—	1
Brunn	864	15	1.74	—	—	—
Bäcke	951	3	0.32	—	—	—
Dals Ed	2,534	39	1.54	7	7	—
Dalskog	1,034	14	1.35	—	—	—
Edsleskog	705	—	—	—	—	—
Fors	2,085	33	1.58	20	20	—
Fristad	1,949	22	1.13	15	15	—
Fritsla	2,606	8	0.31	8	—	8
Fuxerna	2,806	117	4.17	83	83	—
Färgelanda	2,772	63	2.27	39	34	5
*Gunnarsnäs	1,070	17	1.59	—	—	—
*Gårdhem	1,696	34	2.00	18	—	18
Holm	1,744	41	2.35	10	3	7
*Järbo	949	10	1.05	10	—	10
Kinna	3,757	47	1.25	—	—	—
*Kullings-Skövde	1,681	5	0.30	—	—	—
*Kungsäter	665	1	0.15	—	—	—
Lerum	3,973	52	1.31	35	35	—
Melleruds kpg	1,623	34	2.09	—	—	—
Nödinge	2,802	23	0.82	19	3	16
Nössemark	1,338	25	1.87	22	22	—
Revesjö	393	7	1.78	—	—	—
Rölanda	1,176	45	3.83	1	1	—
Sandhult	2,258	159	7.04	49	49	—
S:t Peter	988	5	0.51	—	—	—
*Seglora	2,194	12	0.55	3	3	—
Skepplanda	1,876	11	0.59	11	11	—
*Skällerud	2,809	47	1.67	—	—	—
Steneby	3,843	193	5.02	106	66	40
Strängsered	449	15	3.34	4	3	1
Svenljunga	1,576	22	1.40	15	15	—
*Södra Säm	683	3	0.44	—	—	—
Toarp	3,699	45	1.22	33	28	5
Torp	800	17	2.13	17	17	—
Torrskog	1,422	38	2.67	10	10	—

K o m m u n :	Invånar- antal ^{1/1} 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ^{31/12} 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Tranemo	2,329	35	1.50	20	20	—
Tunge	1,934	19	0.98	3	3	—
Töftedal	821	21	2.56	—	—	—
*Tölsjö	1,304	43	3.30	21	21	—
*Tösse	972	5	0.51	—	—	—
Ullasjö	807	12	1.49	2	—	2
Valbo-Ryr	524	28	5.34	22	21	1
Vassända-Naglum	4,887	191	3.91	148	88	60
Vårvik	896	16	1.79	6	6	—
Vane-Ryr	531	25	4.71	8	8	—
Vane-Åsaka	1,551	28	1.81	12	7	5
Västra Tunhem	3,950	98	2.48	45	21	24
Åmåls lk.	1,128	26	2.30	8	—	8
Ånimskog	1,489	17	1.14	12	7	5
Artemark	1,623	51	3.14	4	4	—
Ödeborg	1,165	7	0.60	2	2	—
*Ödenas	476	27	5.67	—	—	—
Ödsköld	905	24	2.65	—	—	—
*Örby	6,335	58	0.92	20	20	—
Summa	194,904	4,009	2.06	2,229	1,700	529
<i>Skaraborgs län:</i>						
Falköpings stad	6,794	107	1.57	47	33	14
*Hjo »	2,878	41	1.42	23	23	—
Lidköpings »	9,722	249	2.56	169	56	113
Mariestads »	6,308	74	1.17	44	44	—
Skara »	6,752	83	1.23	36	36	—
Skövde »	11,071	246	2.22	111	111	—
Tidaholms »	4,837	366	7.57	317	57	260
Acklinga	392	8	2.04	5	5	—
Agnetorp	2,157	174	8.07	102	27	75
*Amnehärad	2,970	70	2.36	27	3	24
*Baltak	1,055	31	2.94	23	23	—
Berg	1,016	27	2.66	15	15	—
Björkäng	1,913	36	1.88	11	1	10
Brandstorp	904	3	0.33	—	—	—
Brevik	996	8	0.80	1	1	—
Dimbo	593	8	1.35	—	—	—
*Edsvära	908	6	0.66	4	3	1
Falköpings västra	1,544	38	2.46	9	3	6
Finnerödja	2,167	26	1.20	—	—	—
Forshem	1,821	40	2.20	20	20	—
Fredsberg	1,792	42	2.34	4	—	4
*Fridene	715	17	2.38	2	—	2
*Frosve	592	8	1.35	—	—	—
Fägre	1,710	34	1.99	11	8	3
*Gillstad	442	2	0.45	—	—	—
Grevback	723	10	1.38	5	5	—
*Gråstörps kpg	1,075	19	1.77	—	—	—
Gudhem	673	23	3.42	—	—	—
*Gustaf Adolf	1,240	6	0.48	—	—	—
*Gösslunda	790	18	2.28	10	10	—
Götlunda	1,374	21	1.53	—	—	—
Habo	2,991	48	1.60	16	10	6
*Hagelbergs	251	4	1.59	4	4	—
Halna	573	4	0.70	—	—	—
Haasle-Berga-Enåsa	1,578	2	0.13	—	—	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
*Hjälstad	690	24	3.48	—	—	—
Hova	3,307	66	2.00	—	—	—
*Hovby	574	9	1.57	8	8	—
Härja	605	12	1.98	—	—	—
*Järpås	1,508	19	1.26	8	8	—
Karlsborg	2,073	33	1.59	16	16	—
Kinne-Vedum	632	9	1.42	3	3	—
*Korsberga	954	16	1.68	2	2	—
Kungslena	491	—	—	—	—	—
*Kvånun	1,266	2	0.16	—	—	—
Kyrkefalla	4,425	67	1.51	10	10	—
*Källandsö eller Otterstad	1,624	26	1.60	—	—	—
Leksberg	1,063	15	1.41	7	7	—
Lugnås	1,000	20	2.00	—	—	—
Lyrestad	2,581	50	1.94	—	—	—
Mölltorp	2,024	79	3.90	10	10	—
Norra Kyrketorp	959	18	1.88	—	—	—
Nykyrke	940	—	—	—	—	—
*Ottravad	203	9	4.43	9	9	—
*Rackeby	521	4	0.77	—	—	—
Ränsberg	2,098	23	1.10	13	—	13
*Råda	850	22	2.59	7	4	3
Sandhem	1,745	43	2.46	20	20	—
*Skalunda	251	2	0.80	2	2	—
Skärv	540	6	1.11	6	6	—
Slöta	1,036	—	—	—	—	—
Stenstorp	1,065	29	2.72	17	—	17
*Strö	316	7	2.22	—	—	—
*Säware	1,033	16	1.55	—	—	—
*Södra Kedum	936	2	0.21	1	—	1
Tived	942	13	1.38	3	2	1
Torbjörntorp	509	5	0.98	—	—	—
*Trästena	553	9	1.63	—	—	—
Töreboda kpg	1,087	17	1.56	16	14	2
Ullervad	902	7	0.78	1	1	—
Udenäs	3,883	112	2.88	43	43	—
*Uvered	510	9	1.76	—	—	—
*Vara kpg	1,342	24	1.79	12	3	9
*Vara lk.	857	7	0.82	4	4	—
*Varnhem	772	9	1.17	6	6	—
Varv	560	37	6.61	25	5	20
Velinge	679	13	1.91	13	13	—
Våmb	1,119	28	2.50	19	17	2
*Våla	270	—	—	—	—	—
*Väring	1,050	21	2.00	6	6	—
Ålgarås	1,388	9	0.65	1	—	1
*Örslösa	745	15	2.01	—	—	—
Summa	187,795	2,862	2.08	1,304	717	587
<i>Värmlands län:</i>						
Arvika stad	7,915	318	4.02	246	64	182
Filipstads »	4,520	98	2.17	74	22	52
Karlstads »	21,287	503	2.36	363	153	210
Kristinehamns »	12,769	404	3.16	321	118	203
Alster	1,495	3	0.20	3	3	—
Arvika lk.	4,693	142	3.03	115	18	97
Blomskog	1,412	5	0.35	5	5	—

K o m m u n :	Invånar- antal ^{1/1} 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ^{31/12} 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
*Boda	1,405	28	1.99	12	12	—
*Borgvik	883	11	1.25	—	—	—
Bratthors	1,153	7	0.61	7	7	—
Bro	1,106	32	2.89	15	15	—
Brunskog	3,500	50	1.43	6	6	—
*By	3,556	76	2.14	52	8	44
Dalby	3,741	369	9.86	205	105	100
Ed	2,434	—	—	—	—	—
Eda	6,547	480	7.33	364	39	325
Ekshärad	6,515	570	8.75	375	175	200
Frykerud	2,652	27	1.02	16	16	—
Fryksände	6,594	249	3.78	98	98	—
Färnebo	3,471	25	0.72	23	19	4
Glava	3,372	95	2.82	77	77	—
Grava	7,751	271	3.30	82	42	40
Grums	3,925	110	2.80	28	19	9
Gräsmark	3,054	45	1.47	25	25	—
Gunnarskog	4,123	53	1.29	43	9	34
Gustaf Adolf	2,114	10	0.47	5	5	—
Gåsborn	1,065	—	—	—	—	—
Hammarö	5,069	50	0.99	26	1	25
Högerud	610	2	0.33	2	2	—
Järnskog	2,769	72	2.60	35	13	22
Karlanda	1,832	3	0.16	—	—	—
Karlstads lk.	3,578	76	2.12	76	6	70
Kroppa	4,378	3	0.07	—	—	—
Köla	2,486	38	1.53	15	1	14
Lekvattnet	850	—	—	—	—	—
Lysvik	3,146	280	8.90	98	66	32
Långserud	1,796	32	1.78	8	4	4
Mangskog	1,205	48	3.98	—	—	—
Nedre Ullerud	4,539	139	3.06	110	57	53
Nor	3,133	69	2.20	26	15	11
Nordmark	1,799	8	0.44	8	8	—
Norra Finnskoga	1,731	142	8.20	97	35	62
Norra Ny	3,123	134	4.29	120	109	11
Norra Råda	10,480	521	4.97	261	98	163
Nyed	4,908	—	—	—	—	—
Ny	1,587	69	4.45	54	9	45
Ransäter	5,903	390	6.61	243	43	200
Rudskoga	1,338	32	2.39	—	—	—
Rämen	2,373	127	4.42	121	15	106
Segerstad	721	13	1.80	11	11	—
Silbodal	2,604	60	2.30	33	27	6
Sillerud	2,795	61	2.18	41	41	—
Skillingmark	1,201	26	2.16	15	10	5
Stavnäs	2,474	26	1.05	17	17	—
St. Kil	3,850	77	2.00	20	20	—
Sunne lk.	9,134	414	4.54	175	75	100
*Sunne kpg	1,694	27	1.59	18	—	18
Sunnemo	1,475	98	6.64	94	94	—
Svanskog	1,531	1	0.07	—	—	—
Säfte kpg	3,624	110	3.04	63	36	27
Södra Finnskoga	1,777	126	7.09	110	55	55
*Södra Råda	1,062	32	3.01	—	—	—
Trankil	1,098	17	1.55	6	3	3
Töcksmark	1,520	26	1.71	—	—	—
Varnum	1,886	16	0.85	2	2	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 21/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Visnum	3,272	170	5.20	81	31	50
Visnums-Kil	827	22	2.66	13	13	—
Vitsand	2,002	95	4.75	28	28	—
Väse	3,545	—	—	—	—	—
Västra Emtervik	1,798	12	0.67	7	7	—
Älgå	1,494	43	2.88	27	7	20
Älvsbacka	783	9	1.15	9	9	—
Östmark	3,566	312	8.75	98	37	61
Östra Emtervik	1,804	70	3.88	14	8	6
Östra Fågelvik	2,042	—	—	—	—	—
Östervallskog	1,105	60	5.43	20	18	2
Övre Ullerud	2,112	115	5.45	26	21	5
Summa	254,981	8,254	3.24	4,788	2,112	2,676
<i>Örebro län:</i>						
Askersunds stad	2,150	35	1.63	25	24	1
Lindesbergs »	3,279	70	2.13	64	59	5
Örebro »	38,185	954	2.50	573	137	436
Almby	4,475	104	2.32	59	—	59
Asker	4,184	64	1.53	—	—	—
Askersunds lk.	2,570	40	1.56	30	30	—
*Bjurtjärn	1,620	53	3.27	53	53	—
Degerfors	5,159	120	2.33	23	23	—
*Edsberg	1,419	31	2.18	12	10	2
Fellingsbro	6,760	88	1.30	40	40	—
*Glanshammar	1,725	—	—	—	—	—
Grythyttan	3,384	70	2.07	47	7	40
Gräse	342	4	1.17	—	—	—
Götlunda	2,628	30	1.14	30	30	—
*Hackvad	575	7	1.22	1	1	—
Hallsbergs kpg	2,742	54	1.97	18	8	10
Hallsbergs lk.	2,285	42	1.84	22	22	—
Hammar	4,835	169	3.50	107	107	—
Hardemo	1,416	11	0.78	7	7	—
Hidinge	1,714	35	2.04	18	18	—
Hjulsjö	2,145	120	5.59	64	41	23
Hällefors	5,641	151	2.68	66	66	—
Järnboås	1,279	37	2.89	23	23	—
Karlskoga	15,694	95	0.61	48	48	—
Knista	2,027	22	1.09	10	6	4
Kopparbergs kpg	1,987	70	3.52	38	24	14
Kumla	9,750	206	2.11	157	80	77
Kvistbro	3,664	249	6.80	159	123	36
Lerbäck	4,987	128	2.57	50	50	—
Lillkyrka	1,099	13	1.18	13	12	1
Linde	8,375	361	4.31	319	154	165
Ljusnarsberg	8,359	857	10.25	692	251	441
Långbro	5,863	133	2.27	58	5	53
Lännäs	1,883	19	1.01	—	—	—
Mosjö	1,404	45	3.21	18	16	2
Nora	4,677	246	5.26	194	48	146
*Norrbyås	843	8	0.95	—	—	—
Nysund	2,296	60	2.61	9	9	—
*Näsby	2,444	20	0.82	5	5	—
Ramsberg	3,589	207	5.77	94	83	11
Ramundeboda	2,557	152	5.94	32	32	—
Skagerhult	1,350	23	1.70	1	1	—

K o m m u n :	Invånar- antal ^{1/1} 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ^{31/12} 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Däraf enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
*Sköllersta	2,960	30	1.01	25	25	—
Snavlunda	1,876	32	1.71	—	—	—
Svennevad	1,588	12	0.76	3	3	—
Viby	3,811	78	2.05	51	51	—
Viker	1,485	164	11.04	111	11	100
Vintrosa	1,533	34	2.22	—	—	—
Ansta	1,904	23	1.21	6	6	—
Summa	198,517	5,576	2.81	3,375	1,749	1,626
<i>Västmanlands län:</i>						
Arboga stad	4,777	237	4.96	162	49	113
Köpings »	6,227	191	3.07	92	17	75
Sala »	8,020	198	2.47	132	10	122
Västerås »	30,913	811	2.62	529	99	430
Altuna	866	26	3.00	18	18	—
Arboga lk.	1,303	25	1.92	23	23	—
Badelunda	1,229	25	2.03	25	21	4
*Berg	857	12	1.40	2	2	—
*Björksta	1,077	17	1.58	17	17	—
Björskog	1,424	28	1.97	14	12	2
Bro	1,589	56	3.52	28	28	—
*Dingtuna	1,718	46	2.68	25	25	—
Enåker	1,278	33	2.58	27	20	7
*Fläckebo	1,038	16	1.54	—	—	—
Gunnilbo	1,113	13	1.17	13	13	—
*Haraker	1,103	14	1.27	—	—	—
*Harbo	1,440	12	0.83	12	12	—
Hed	1,398	100	7.15	67	49	18
Himmeta	867	12	1.38	12	12	—
Hubbo	1,616	55	3.40	53	1	52
Huddunge	1,197	30	2.51	25	25	—
Irsta	1,150	10	0.87	10	10	—
Karbenning	1,613	13	0.81	3	3	—
Kila	1,560	6	0.38	—	—	—
Kolbäck	3,351	49	1.46	41	1	40
*Kumla	1,637	43	2.63	24	6	18
Kung Karl	1,536	43	2.80	6	6	—
Kungs Barkarö	604	14	2.32	3	—	3
Kungsörs kpg	2,245	61	2.72	14	—	14
Kärrobo	531	19	3.58	—	—	—
Malma	2,084	95	4.56	50	50	—
Munktorp	2,668	32	1.20	18	15	3
Möklinta	2,691	22	0.82	19	14	5
Nora	3,309	103	3.11	82	75	7
Norberg	5,379	339	6.30	238	46	192
Norrby	1,420	13	0.92	—	—	—
Odensvi	1,271	17	1.34	10	10	—
Rännäs	2,405	87	3.62	49	30	19
Romfartuna	1,436	40	2.79	40	40	—
*Rytterne	1,257	12	0.95	4	4	—
Sala lk.	1,296	51	3.94	23	20	3
*Sevalla	573	33	5.76	33	33	—
*Skerike	380	9	2.37	1	—	1
Skinnskatteberg	4,070	355	8.72	316	78	238
Skultuna	2,123	56	2.64	15	—	15
Sura	4,393	83	1.89	78	4	74
Svedvi	3,559	57	1.60	30	—	30

K o m m u n :	Invånar- antal ¹ / ₁ 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ³¹ / ₁₂ 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Tillberga	608	9	1.48	7	7	—
*Torpa	1,010	14	1.39	12	12	—
*Tortuna	801	15	1.87	15	15	—
Tärna	858	4	0.47	4	4	—
Vittinge	2,356	47	1.99	18	8	10
Västansfors	7,188	135	1.88	102	22	80
Västerlövsta	3,819	45	1.18	27	27	—
Västerfärnebo	3,876	63	1.63	45	42	3
Västra Skedvi	1,040	16	1.54	4	3	1
Väster Våla	1,363	86	6.31	67	37	30
Östervåla	3,624	36	0.99	11	11	—
Summa	152,134	4,089	2.69	2,695	1,086	1,609
<i>Kopparbergs län:</i>						
Avesta stad	5,163	93	1.80	13	13	—
Falu »	13,481	349	2.59	67	67	—
Hedemora »	3,946	86	2.18	86	40	46
*Ludvika »	5,249	96	1.83	51	51	—
Säters »	2,228	44	1.97	28	28	—
*Bjursås	3,189	58	1.82	8	8	—
Borlänge kpg	2,618	42	1.60	32	3	29
By	5,475	78	1.42	9	9	—
Domnarvet	14,923	370	2.48	125	25	100
*Enviken	2,369	41	1.73	19	—	19
Floda	2,555	65	2.54	5	—	5
Folkärna	4,803	90	1.87	90	10	80
Gagnef	6,468	423	6.54	53	32	21
Garpenberg	2,325	164	7.05	143	77	66
Grangärde	11,812	1,023	8.66	814	164	650
Grytnäs	3,078	154	5.00	83	30	53
*Gustaf	2,421	47	1.94	22	19	3
Hedemora lk.	6,138	88	1.43	71	9	62
Husby	6,213	223	3.59	113	79	34
*Idre	1,495	23	1.54	—	—	—
Järna	7,630	507	6.64	169	108	61
Kopparbergs lk.	7,014	230	3.28	162	90	72
Leksand	9,819	190	1.94	88	68	20
Lima	2,636	118	4.48	62	62	—
Ludvika lk.	4,819	420	8.72	311	151	160
Malingsbo	607	15	2.47	14	14	—
Malung	7,478	161	2.15	20	20	—
Mora	9,938	324	3.26	107	32	75
Morastrands kpg	1,539	65	4.22	29	9	20
Norrbärke	5,694	417	7.32	256	86	170
Nås	2,389	73	3.06	58	52	6
Ore	3,627	59	1.63	8	8	—
Rättvik	8,621	292	3.39	59	17	42
Siljansnäs	2,413	211	8.74	34	33	1
Silvberg	1,393	52	3.73	30	10	20
Smedjebackens kpg	2,524	57	2.26	27	27	—
Sollerön	2,028	135	6.66	11	11	—
Stora Skedvi	3,313	120	3.62	64	39	25
Stora Tuna	9,072	451	4.97	255	55	200
Sundborn	2,072	80	3.86	48	28	20
Svärdsjö	5,403	167	3.09	55	5	50
Säfsnäs	2,964	35	1.18	3	3	—
*Särna	2,059	44	2.14	5	—	5

K o m m u n :	Invånar- antal ¹ / ₁ 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ³¹ / ₁₂ 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Säters lk.	1,834	79	4.31	29	29	—
Söderbärke	3,841	82	2.13	63	43	20
*Torsång	1,311	36	2.75	—	—	—
*Transtrand	1,961	39	1.99	—	—	—
Venjan	1,979	57	2.88	49	49	—
Vika	3,330	129	3.87	90	70	20
Våmhus	1,497	55	3.67	—	—	—
Ål	2,267	6	0.26	—	—	—
Ålvdalen	5,918	105	1.77	27	27	—
Äppelbo	1,715	21	1.22	4	—	4
Summa	236,654	8,389	3.54	3,969	1,810	2,159
<i>Gävleborgs län:</i>						
Gävle stad	39,115	771	1.97	535	179	356
Hudiksvalls »	7,344	223	3.04	131	67	64
Söderhamns »	11,485	893	7.78	540	56	484
Alfta	7,072	371	5.25	167	17	150
Arbrå	5,833	123	2.11	10	10	—
Bergsjö	4,205	194	4.61	62	1	61
Björkhamre kpg.	2,795	108	3.86	61	55	6
Bjuråker	4,081	177	4.34	121	61	60
Bollnäs	11,651	670	5.75	382	26	356
Delsbo	5,622	176	3.13	59	51	8
Enånger	2,815	128	4.55	59	29	30
Forsa	4,663	83	1.78	59	59	—
Färila-Kårböle	6,152	248	4.03	49	—	49
Gnarp	3,517	201	5.72	98	11	87
*Hamrånge	5,467	244	4.46	87	25	62
Hanebo	4,721	325	6.88	236	15	221
Harmånger	3,245	90	2.77	24	24	—
Hassela	2,259	29	1.28	—	—	—
Hedesunda	4,454	124	2.78	85	56	29
Hille	3,230	67	2.07	47	22	25
Hofors	5,584	129	2.31	81	—	81
Hälsingtuna	2,399	53	2.21	21	21	—
Hög	741	8	1.08	5	5	—
Högbo	1,259	20	1.59	7	7	—
Idenor	1,314	32	2.44	15	—	15
Järbo	2,435	69	2.83	42	38	4
Järvsö	8,078	294	3.64	139	26	113
Jättendal	1,413	60	4.25	24	11	13
Ljusdal	9,045	212	2.34	191	18	173
Los	3,747	193	5.15	119	19	100
Mo	2,063	97	4.70	62	61	1
Njutånger	4,447	274	6.16	163	13	150
Norråla	3,291	234	7.11	144	37	107
Ockelbo	9,335	405	4.34	176	73	103
Ovansjö	7,306	235	3.22	147	72	75
Ovanåker	6,081	165	2.71	84	21	63
Ramsjö	1,776	185	10.42	—	—	—
Rengsjö	1,823	33	1.81	16	16	—
Rogsta	1,972	72	3.65	37	30	7
Sandvikens kpg	12,418	145	1.17	58	30	28
Segerstå	1,520	165	10.86	75	10	65
Storviks kpg	1,874	24	1.28	20	20	—
Skog	3,863	185	4.79	73	6	67
Söderåla	14,042	667	4.75	294	40	254

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ²¹ / ₁₂ 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Torsåker	4,336	87	2.01	29	4	25
Trönö	1,724	196	11.37	82	7	75
Undersvik	1,270	49	3.86	13	9	4
Valbo	12,600	658	5.22	405	10	395
Voxna	1,700	11	0.65	—	—	—
Årsunda	2,109	66	3.13	36	3	33
Österfärnebo	3,111	41	1.32	40	26	14
Summa	274,402	10,309	3.76	5,410	1,397	4,013
<i>Västernorrlands län:</i>						
Härnösands stad	11,921	399	3.35	205	50	155
Sundsvalls »	18,549	677	3.65	557	62	495
Alnö	6,625	1,161	17.52	880	80	800
Anundsjö	8,555	26	0.30	—	—	—
Arnäs	5,400	151	2.80	95	7	88
Attmar	3,167	139	4.39	90	66	24
Bjärträ	5,078	605	11.91	440	15	425
Bodum	2,018	58	2.87	57	49	8
Borgsjö	7,346	155	2.11	79	4	75
Boteå	1,660	207	12.47	149	24	125
Dal	1,279	144	11.26	107	14	93
Ed	1,411	70	4.96	31	6	25
Edsele	2,023	54	2.67	32	7	25
Fjällsjö	2,489	59	2.37	16	13	3
Gideå	2,926	12	0.41	—	—	—
Gränge	1,912	102	5.33	69	19	50
Grundsunda	4,444	83	1.87	28	28	—
Gudmundrå	15,276	1,154	7.55	795	35	760
Haverö	3,002	137	4.56	137	12	125
Helgum	2,873	55	1.91	46	46	—
Holm	1,307	39	2.98	6	6	—
Häggdånger	1,005	59	5.87	17	16	1
Hässjö	4,509	551	12.22	406	18	388
Högsjö	4,307	529	12.28	366	10	356
Indal	2,528	235	9.30	170	70	100
Indals-Liden	3,111	90	2.89	70	58	12
Junsele	4,124	148	3.59	59	59	—
Ljustorp	2,614	227	8.68	180	30	150
Långsele	3,362	372	11.06	150	75	75
Mo	1,890	33	1.75	—	—	—
Multrä	1,111	74	6.66	55	45	10
Njurunda	11,724	1,150	9.81	1,037	30	1,007
Nora	3,570	375	10.50	309	18	291
Nordingrå	3,557	192	5.40	129	51	78
Nätra	5,851	127	2.17	20	14	6
Ramsele	4,331	132	3.05	72	32	40
Resele	2,429	45	1.85	17	17	—
*Selånger	3,362	117	3.48	61	4	57
Sidensjö	2,332	82	3.52	56	43	13
Sjålevad	9,247	208	2.25	99	85	14
Skog	966	53	5.49	33	8	25
Skorped	1,939	24	1.24	4	4	—
Skön	14,696	1,612	10.97	1,548	64	1,484
Sollefteå	3,131	182	5.81	103	94	9
Stigsjö	2,022	136	6.73	90	10	80
Styrnäs	1,355	214	15.79	160	30	130
Stöde	5,566	127	2.28	77	61	16

K o m m u n :	Invånar- antal ¹ / ₁ 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa ³¹ / ₁₂ 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Sånga	674	57	8.46	33	13	20
Säbrå	4,592	412	8.97	231	26	205
*Sättna	2,127	158	7.43	66	48	18
Timrå	9,010	726	8.06	632	52	580
Torp	9,660	345	3.57	220	35	185
Torsåker	1,252	198	15.81	136	36	100
Trehörningsjö	1,715	6	0.35	—	—	—
Tuna	5,121	560	10.94	334	59	275
Tynderö	1,260	72	5.71	28	1	27
Täsjö	4,267	124	2.91	87	62	25
Ullånger	1,815	146	8.04	58	28	30
Vibyggerå	1,886	50	2.65	4	4	—
Viksjö	1,218	4	0.33	2	2	—
Ytterlännäs	7,084	586	8.27	431	168	263
Ådals-Liden	2,708	166	6.13	8	8	—
Överlännäs	995	79	7.94	46	9	37
Summa	269,284	16,270	6.04	11,423	2,040	9,383
<i>Jämtlands län:</i>						
Östersunds stad	14,849	357	2.40	239	124	115
Alanäs	1,936	26	1.34	26	26	—
Alsen	2,488	133	5.35	—	—	—
Berg	3,225	111	3.44	3	3	—
Borgvattnet	860	—	—	—	—	—
Brunflo	2,529	86	3.40	16	13	3
Bräcke	2,573	60	2.33	39	39	—
Fors	2,475	76	3.07	18	11	7
Frostviken	2,457	29	1.18	12	12	—
Frösö	4,009	124	3.09	37	37	—
Föllinge	2,396	37	1.54	20	20	—
Gåxsjö	1,134	59	5.20	37	37	—
Hackås	1,699	8	0.47	3	3	—
Hallen	1,389	21	1.51	21	21	—
Hammerdal	5,145	64	1.24	60	60	—
Hede	1,716	—	—	—	—	—
Håsjö	1,743	13	0.75	13	13	—
Häggenås	2,536	37	1.46	11	11	—
Hällesjö	2,591	100	3.86	100	100	—
Kall	1,624	116	7.14	68	68	—
Klövsjö	1,088	—	—	—	—	—
Laxsjö	1,184	—	—	—	—	—
Lillhärdal	1,938	49	2.53	37	28	9
Lit	3,495	36	1.03	3	3	—
Lockne	1,907	24	1.26	16	16	—
Marby	594	20	3.37	4	—	4
Marieby	579	9	1.55	3	3	—
Mattmar	1,180	10	0.85	2	2	—
*Myssjö	1,168	19	1.63	4	4	—
Mörsil	1,587	19	1.20	19	14	5
Nyhem	897	12	1.34	9	9	—
Näs	1,168	52	4.45	7	7	—
Näskott	1,532	80	5.22	47	—	47
Offerdal	4,386	21	0.48	—	—	—
Oviken	2,271	5	0.22	2	2	—
Ragunda	5,484	61	1.11	61	40	21
Revsund	2,683	256	9.54	77	37	40
Rätan	1,929	—	—	—	—	—

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/12 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Rödön	3,127	86	2.75	45	19	26
Storsjö	679	—	—	—	—	—
Ström	7,185	269	3.74	66	66	—
Stugun	2,401	19	0.79	19	19	—
Sundsjö	1,751	55	3.14	43	30	13
Sveg	3,548	275	7.75	165	—	165
Tännäs	2,027	98	4.83	28	28	—
Undersåker	2,885	243	8.42	43	30	13
Vemdalen	1,295	34	2.63	23	23	—
Ytterhogdal	1,671	12	0.72	—	—	—
Åre	2,959	71	2.40	12	—	12
Ås	1,909	47	2.46	11	2	9
Åsarna	845	15	1.78	4	4	—
Älvros	1,016	17	1.67	7	6	1
Summa	127,742	3,371	2.64	1,480	990	490
<i>Västerbottens län:</i>						
Skellefteå stad	6,058	177	2.92	93	87	6
Umeå »	11,782	417	3.54	203	103	100
Bjurholm	5,335	42	0.79	—	—	—
Bureå	6,144	537	8.74	206	106	100
Burträsk	9,938	303	3.05	124	111	13
Bygdeå	7,754	127	1.64	17	17	—
Byske	10,252	861	8.40	254	166	88
Degerfors	9,349	56	0.60	16	16	—
Dorotea	5,386	132	2.45	96	96	—
Holmsund	5,193	232	4.47	115	85	30
Hörnefors	3,835	179	4.67	40	15	25
Jörn	5,914	584	9.87	127	127	—
Lövånger	4,644	10	0.22	—	—	—
Malå	3,856	16	0.42	10	10	—
* Nordmaling	9,342	89	0.95	8	8	—
Sävar	3,472	118	3.40	4	4	—
Tärna	2,023	80	3.95	11	11	—
Umeå	13,495	447	3.31	59	59	—
Vilhelmina	10,253	224	2.18	129	127	2
Vännäs kpg	1,792	61	3.40	20	20	—
Vännäs lk.	5,328	131	2.46	24	21	3
Norsjö	6,793	359	5.28	83	79	4
* Nysätra	3,822	57	1.49	—	—	—
Skellefteå	24,281	758	3.12	266	228	38
Sorsele	5,458	2	0.04	—	—	—
Stensele	6,119	75	1.23	10	—	10
Åsele	6,018	18	0.30	—	—	—
Summa	193,636	6,092	3.15	1,915	1,496	419
<i>Norrbottens län:</i>						
Bodens stad	6,517	177	2.72	104	37	67
Haparanda »	2,521	108	4.28	15	15	—
Luleå »	13,437	812	6.04	540	33	507
Piteå »	3,193	157	4.92	45	45	—
Arjeplog	3,930	—	—	—	—	—
Arvidsjaur	9,625	57	5.92	53	53	—
Edefors	3,688	94	2.55	57	57	—
Gällivare	20,431	1,178	5.77	1,062	332	730
Hietaniemi	2,529	26	1.03	16	1	15

K o m m u n :	Invånar- antal 1/1 1933	Rapporterat antal hjälp- sökande arbetslösa 21/11 1933	Kol. 3 i % av kol. 2	De hjälp- tas antal	Därav enligt	
					arbets- linjen	understöds- linjen
1	2	3	4	5	6	7
Hortlax	4,391	334	7.61	114	14	100
Jokkmokk	7,637	96	1.26	82	82	—
Jukkasjärvi	17,801	1,765	9.92	1,006	373	633
Junosuando	1,421	—	—	—	—	—
Karesuando	1,125	60	5.33	—	—	—
Karl Gustaf	3,004	69	2.30	31	15	16
Korpilombolo	2,912	30	1.03	30	30	—
Nederkalix	13,732	1,460	10.63	1,104	494	610
Nederluleå	10,877	506	4.65	147	120	27
Nedertorneå	4,289	180	4.20	98	25	73
Norr fjärden	4,854	377	7.77	135	35	100
Pajala	5,111	19	0.37	17	17	—
Piteå	14,009	1,208	8.62	269	69	200
Råneå	8,737	481	5.51	400	228	172
Tärendö	2,090	63	3.01	62	62	—
Töre	4,671	529	11.33	257	82	175
Älvsby	7,991	38	0.48	11	11	—
Överkalix	7,674	310	4.04	263	110	153
Överluleå	9,457	406	7.29	213	213	—
Övertorneå	5,127	5	0.98	5	5	—
Summa	202,781	10,545	5.20	6,136	2,558	3,578

Antalet hjälpsökande arbetslösa den 31 december

Yrkes- grupp nr	Y r k e s g r u p p	Stock- holms stad	Stock- holms län	Upp- sala län	Sö- der- man- lands län	Öster- göt- lands län	Jön- kö- pings län	Kro- no- bergs län	Kal- mar län	Got- lands län	Ble- kinge län
<i>I</i>	<i>Jordbruk och skogshushållning:</i>										
A	Jordbruk	297	692	317	575	806	280	394	699	121	704
B	Skogshushållning	9	135	96	86	136	85	120	193	—	58
<i>II</i>	<i>Industri och hantverk:</i>										
A	Gruvdrift och malmförädling . . .	6	55	200	77	80	12	1	32	—	4
B	Jord-, sten- och glasindustri . . .	87	307	197	257	186	113	443	779	297	2,070
C	Metall- och maskinindustri . . .	2,505	917	130	460	543	203	53	514	24	158
D	Trävaruindustri	305	183	266	269	400	266	88	395	6	40
E	Byggnadsverksamhet	3,381	1,255	281	328	1,266	316	88	308	45	116
F	Läder-, hår-, gummi- o. d. industri	87	19	7	7	20	13	5	19	1	30
G	Textilindustri	34	4	1	8	110	22	3	6	—	1
H	Beklädnadsindustri	342	36	24	11	34	36	1	10	—	25
I	Närings- och njutningsmedelsindu- stri	275	70	42	24	68	42	3	113	7	33
J	Kemisk-teknisk och belysnings- industri	35	9	11	6	4	110	—	16	—	5
K	Trämasse- och pappersindustri . .	75	120	7	4	92	26	33	31	1	—
L	Grafisk industri	147	27	5	8	9	4	—	19	1	7
M	Industri och hantverk, ej särskilt specifierade	690	163	29	65	151	151	45	110	9	91
<i>III</i>	<i>Sjöfart och fiske . . . . .</i>	290	91	27	48	76	19	7	238	28	255
<i>IV</i>	<i>Handel och samfärdsel:</i>										
A	Kontors-, bank- och försäkrings- personal	460	42	11	6	59	16	7	20	—	9
B	Butiks- och magasinspersonal . .	1,249	136	45	36	120	39	—	50	5	45
C	Hotell-, kafé- och restaurangrörelse	815	13	7	10	14	18	—	9	5	11
D	Landtransport	1,716	351	105	125	289	127	18	141	24	111
E	Allmän och litterär verksamhet .	216	6	—	1	6	5	1	—	1	—
F	Handel och samfärdsel, ej särskilt specifierade	8	17	12	6	12	4	8	13	1	1
<i>V</i>	<i>Husligt arbete . . . . .</i>	242	7	—	—	1	—	—	1	3	—
<i>VI</i>	<i>Arbete, ej hänförligt till annan grupp . . . . .</i>	1,244	2,450	1,067	1,247	1,552	1,087	1,565	1,866	285	2,800
	Summa	14,515	7,105	2,887	3,664	6,034	2,994	2,883	5,582	864	6,574

Bilaga B.

1933 i fördelning på yrkesgrupper och län.

Kristianstads län	Malmsläns län	Halands län	Göteborgs och Bohus län	Älvsborgs län	Ska-raborgs län	Värmlands län	Örebro län	Västmanlands län	Kopparbergs län	Gävleborgs län	Västernorrlands län	Jämtlands län	Västernorrlands län	Norrbottens län	Summa
794	998	300	598	390	396	725	609	516	534	1,138	1,053	347	519	601	14,403
36	12	26	5	48	38	1,422	380	135	1,625	2,428	2,361	883	732	1,092	12,141
20	438	7	22	137	3	561	1,191	543	1,579	435	—	—	1	2,490	7,894
519	651	437	6,398	224	120	348	130	197	130	131	290	37	66	40	14,454
167	2,006	187	2,575	266	200	285	164	444	200	321	266	33	19	57	12,697
112	320	79	792	134	114	629	193	234	636	1,165	4,069	267	945	1,859	13,766
273	1,993	262	1,280	288	248	337	247	299	301	459	621	96	94	657	14,839
17	182	12	51	15	32	14	139	3	2	16	8	2	13	4	718
10	62	45	252	104	5	13	2	3	1	19	4	—	—	—	709
15	263	59	196	11	9	21	198	8	3	18	42	7	4	36	1,409
35	434	40	297	38	47	32	34	42	43	69	65	6	5	25	1,889
—	132	2	226	137	42	7	3	—	3	4	26	1	7	—	786
3	45	23	83	84	22	215	46	1	34	89	1,185	224	165	12	2,620
2	39	5	77	1	73	5	8	6	4	7	9	2	—	4	469
55	390	23	162	64	194	46	102	76	91	197	170	19	50	107	3,250
94	374	70	759	30	44	16	19	24	16	204	315	4	19	111	3,178
9	141	14	294	18	12	8	26	12	8	34	33	4	6	20	1,269
27	327	41	645	36	40	33	50	47	36	63	124	17	16	23	3,250
15	98	16	131	8	6	7	9	6	5	8	8	13	1	2	1,235
69	877	90	1,138	121	68	115	171	95	81	189	235	74	30	266	6,626
1	30	9	73	7	1	8	2	—	3	9	11	3	—	—	393
16	12	10	27	6	17	18	10	16	21	7	37	4	12	10	305
—	14	1	30	—	6	—	5	—	16	2	4	1	—	14	347
1,363	3,404	543	2,891	1,842	1,125	3,389	1,838	1,382	3,017	3,297	5,334	1,327	3,388	3,115	52,418
3,652	13,242	2,301	19,002	4,009	2,862	8,254	5,576	4,089	8,389	10,309	16,270	3,371	6,092	10,545	171,065

Förteckning å företag, till vilka under tiden $1/7$ 1933— $23/2$ 1934 medel anvisats ur anslaget till statliga beredskapsarbeten.

Dagför beslut	Slag a v a r b e t e	Totalkostnad	Anvisat 1933/34
1933			
7/7	Ytterligare medel för strandskonings- m. fl. arbeten vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori	8,000	8,000
20/7	Ytterligare medel för flyttning av vissa byggnader från Sollefteå läger t. Västerornorr. reg:s o. Norrlands trängkärs kasernområden	17,200	17,200
	Hangar vid 4:e flygkårens sjöflygstation å Frösön	110,000	110,000
25/8	Förbättring av Björkö fiskehamn	43,300	38,900
	Fiskehamnsanläggning vid Fiskebäck i Västra Frölunda socken	82,500	74,250
	Förbättring av statens fiskehamn vid Träslöv	108,000	108,000
	Anläggning av fiskehamn vid Brantevik	180,000	162,000
	Dito vid Vejby	91,000	80,000
	Iståndsättande av Vikens hamn	134,000	107,200
	Förbättring av Kyrkbackens hamn å Ven	41,000	36,900
	Anläggning av fiskehamn vid Drottningsskär å Aspö	110,000	110,000
	Förbättring av fiskehamn vid Torsö	22,000	20,900
	Förbättring av statens fiskehamn vid Hällevik	10,000	10,000
	Förbättring av hamnen vid Sandviken å Öland	12,600	11,340
1/9	Uppförande av sjöhangarbyggnad i Boden	135,000	135,000
	Uppförande av marketenteribygnad för sjömanskåren i Karlskrona	103,000	103,000
	Vissa säkerhetsanordningar vid Upplands regementets underofficersskolas skjutbanor	22,973	22,973
	Djupborrningar för undersökning av stenkolsflötserna inom Billesholmsområdet	26,300	26,300
16/9	Reparation av kajmuren vid Strömsholms slott	12,500	12,500
	Skjutfältsanordningar vid Marma skjutfält	21,500	21,500
	Planering av Dalregementets skjutbana	35,000	35,000
	Ytterligare arbeten å vägbyggnaden mellan byarna Dalom och Varglund å Hemsö	11,500	11,500
	Försvarsanordningar vid Dalom, Hemsö	14,800	14,800
	Färdigställande av mellanlandningsplats å Vännäs läger	9,000	9,000
	Flygfältsbelysning å Norrköpings flygplats	21,500	21,500
	Hindermarkeringsljus å två skorstenar vid Bulltofta flygplats	18,500	18,500
	Uppförande av stängsel utmed viss del av Bulltofta flygplats	30,000	30,000
	Utvidgning av tunnlarne vid Oringens station å bandelen Sollefteå—Härnösand	43,000	43,000

Dag för beslut	Slag av arbete	Totalkostnad	Anvisat 1933/34
1933			
16/9	Underhållsarbeten å farleder i Bohuslän:		
	Väckholmssundet	1,700	1,700
	Kyrkesundet	19,700	19,700
	Kalvsundet	15,100	15,100
	Toftösund	4,800	4,800
	Albrektsund	44,000	44,000
	Hjärtön	200	200
	Arbeten å residenstomten i Luleå	9,500	9,500
	Fördjupning av Spikarnas fiskehamn	29,000	29,000
	Konservering av:		
	Mörby slottsruin	27,450	27,450
	Johannesborgs ruin	20,700	20,700
	Visby ringmur etc.	83,200	83,200
	Lagaholms slottsruin	25,000	25,000
	Isbjörns- och sälpanorama å Skansen	55,000	55,000
	Undersöknings- och förberedande gruvarbeten vid Kuorbevarergruvan etc.	45,500	45,500
20/10	Förbättringsarbeten vid Glommens fiskehamn	60,000	60,000
	Tjänstebostäder för tullpersonal vid Nordkoster	56,800	56,800
3/11	Vattenledningsarbeten vid Stockholms slott	27,500	27,500
	Arbeten vid Åkers krutbruk:		
	Ombyggnad av bomullskrutförrådet	50,000	50,000
	Vattenledning	60,000	60,000
	Trotymagasin	24,000	24,000
	Väg till dito	10,000	10,000
	Sprängningsarbeten vid statens provningsanstalt	37,000	37,000
10/11	Arbeten för Kronobergs regementes detachement i Karlskrona	35,250	35,250
	Fiskehamn vid Lövsjär	40,000	36,000
17/11	Tillfartsväg till Ultuna	70,000	70,000
	Kostnadsökning för marketenteriet vid Sjömanskåren i Karlskrona	48,000	48,000
	Hamnförbättring i Grebbestad	112,500	101,250
24/11	Manskapsbarack å Kungsholms fort i Karlskrona	103,000	103,000
	Vissa arbeten för flottans skifferoljeverk å Kinnekulle	17,000	17,000
21/12	Batterivärn å Öppensjär	84,500	84,500
	Stormfälld skog å Värmlands regementes övningsområde	4,000	4,000
	Ytterligare medel till skjutbanor, Uppsala	2,000	2,000
	Vissa arbeten å residenstomten i Luleå	13,100	13,100
	Vattenledningsarbeten å Skansen	59,000	59,000
29/12	Gruvundersökningar inom Billesholmsområdet i Malmöhus län	10,000	10,000
	Fiskehamn vid Ekenabben å Sturkö m. m., Blekinge län	154,000	154,000
1934			
9/2	Kajombyggnad vid Öckerö fiskehamn, Göteborgs o. Bohus län	23,500	19,975
16.2	Två skyddsrum i Bodens fästning	56,000	56,000
	Summa	3,012,173	2,918,488

Förteckning å företag, till vilka under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 medel anvisats ur anslaget till skenfria korsningar.

Dag för beslut	Plats för arbete	Totalkostnad	Anvisat 1933/34
1933			
16/9	Blixterboda, Örebro län	78,000	62,250
20/10	Gunnesby, Göteborgs o. Bohus län	185,000	164,750
	Tunge, Göteborgs o. Bohus län	127,000	113,500
27/10	Åsa, Södermanlands län	69,600	68,350
	Jönåker, Södermanlands län	175,000	153,600
	Krokek, Östergötlands län	86,000	74,000
	Åshammar, Gävleborgs län	94,000	78,000
	Svartängen, Västmanlands län	115,000	99,575
	Sandnäset, Jämtlands län	103,000	91,900
	Nyland, Västernorrlands län	114,500	93,700
	Trollhättan, Älvsborgs län	360,300	200,000
10/10	Sunnerstaholm, Gävleborgs län	34,300	24,100
	Pålsboda, Örebro län	318,000	312,500
	Älvsunda, Stockholms län	106,600	91,200
	Egeby (Mjölby), Östergötlands län	69,690	52,300
	Norrsten, Östergötlands län	85,000	73,500
	Ormastorp, Kristianstads län	185,000	169,275
	Tjutegården, Malmöhus län	158,000	145,250
	Arvidstorp, Hallands län	137,000	131,250
	Åbro (Mölnadal), Göteborgs o. Bohus län	261,000	244,000
	Kärr, Göteborgs o. Bohus län	188,000	175,300
	Friabäck, Skaraborgs län	119,450	107,250
	Ansta, Västmanlands län	62,900	56,900
17/11	Gustafsbruk, Skaraborgs län	85,110	69,700
	Spexhultsvägen, Nässjö	75,000	54,000
24/11	Vettelanda, Göteborgs o. Bohus län	140,000	110,000
1/12	Strängsjö, Södermanlands län	25,000	25,000
	Strandbodgatan, Uppsala län	91,500	45,750
	Kungsbacka, Hallands län	272,000	234,900
	Kälarna, Jämtlands län	85,300	74,000
	Djupbäcken, Västernorrlands län	40,000	24,950
8/12	Hundpina (Ibråten), Örebro län	24,000	21,000

Dag för beslut	Plats för arbete	Totalkostnad	Anvisat 1933/34
1933			
8/12	Torbjörntorp, Skaraborgs län	102,100	86,700
15/12	Malmö stad	388,000	203,000
	Brunnsnäs, Älvsborgs län	92,700	85,200
21/12	Spöland, Västerbottens län	89,600	75,800
	Kläppviken, Östergötlands län	19,100	19,100
	Jonstorp, Södermanlands län	74,000	52,000
	Smedjebacken, Kopparbergs län	123,000	111,000
	Älvsby socken, Norrbottens län	37,500	37,500
29/12	Götafors, Jönköpings län	120,100	100,600
	Nässjö stad	31,500	26,700
	Ljungarum, Jönköpings län	157,000	124,300
	Häjum, Trollhättan, Älvsborgs län	177,500	130,100
	Stattena, Malmöhus län	164,400	147,900
1934			
10/1	Västra Via, Örebro län	117,000	99,250
	Tingvalla, Älvsborgs län	62,100	54,900
26/1	Tidan, Skaraborgs län	124,500	100,750
16/2	Värnamo stad, Jönköpings län	440,500	386,600
	Karlstadvägen i Kristinehamn	75,000	60,000
	Ringvägen i Kristinehamn	297,000	238,000
	Läggesta, Södermanlands län	199,000	196,425
	Ryssjöbrink, Södermanlands län	118,000	102,890
23/2	Anläggning av väg Boda—Kärrbäck, Västmanlands län	70,400	66,400
	Östra Kyrkogatan i Umeå	79,000	71,100
	Rönneshytta, Örebro län	30,000	15,000
		7,259,250	6,032,935
	Förstärkning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens personal	—	15,000
	Summa	7,259,250	6,047,965

Förteckning å företag, till vilka under tiden 1/7 1933—28/2 1934 medel anvisats ur anslaget till broar och hamnar.

Dag för beslut	Slag av arbete	Totalkostnad	Anvisat 1933/34
1933	Hamnar.		
7/7	Hjo hamn	172,400	77,900
	Varbergs hamn	573,000	286,000
18/8	Valdemarsviks hamn	146,900	97,900
	Västerås (vågbrytare)	68,000	45,300
	Västervik (pir)	120,000	96,000
15/9	Söderhamns kajer vid Stugsund	240,300	160,000
16/9	Hamnarbeten vid:		
	Rönnäng, Göteborgs o. Bohus län	64,000	57,600
	Rörö, » » » »	93,000	83,700
	Åstol, » » » »	192,000	172,800
	Källö-Knipplan, » » » »	235,300	211,700
	Hönö-Röd, » » » »	104,000	93,600
	Stora Dyrön, » » » »	135,000	121,500
	Tjuvkil, » » » »	24,900	16,600
	Båstad, Kristianstads län	83,000	73,040
	Skåre, Malmöhus län	142,000	127,800
	Ystads hamn, Malmöhus län	725,800	483,800
29/9	Härnösands hamn	265,000	176,600
3/11	Enköping, kajbyggnad	130,000	65,000
1/12	Utbyggnad av Pite hamn	310,300	206,800
15/12	Förbättring av Uddevalla hamn	299,000	199,000
29/12	Norrtälje hamn	95,000	63,300
		4,218,900	2,915,940
	Broar.		
16/9	Bro över Ängermanälven vid Hammar	678,500	576,700
22/9	Bro över Klarälven vid Sundsta, Karlstad	487,000	175,000
20/10	Bro över Ängesån vid Överkalix	410,000	369,000
27/10	Bro mellan fastlandet och Sollerön, Kopparbergs län	268,000	80,400
3/11	Bro över Ängermanälven vid Resele, Västernorrlands län	315,800	252,600
10/11	Bro över Klarälven vid Byn, Värmlands län	290,850	218,100
	Dito vid Myra	210,850	158,100

Dag för beslut	S l a g a v a r b e t e	Totalkostnad	Anvisat 1933/34
1933			
10/11	Bro över Pite älv vid Bergsviken, Norrbottens län	690,700	345,000
24/11	Broar över Dalälven vid Sevedskvarn, Västmanlands län . .	252,500	214,600
1/12	Bro över Svartån vid Tranås, Jönköpings län	74,000	37,000
	Bro över Ljusne älv vid Vallsta, Gävleborgs län	374,000	261,800
15/12	Bro över Skellefte älv vid Rönnliden, Västerbottens o. Norrbottens län	98,000	83,300
21/12	Bro över Vindelälven vid Spöland	339,800	288,000
		4,490,000	3,059,600
	Förstärkning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens arbets- krafter	—	15,000
	Summa summarum	8,708,900	5,990,540

Förteckning å företag, till vilka under tiden $1/7$ 1933— $23/2$ 1934 medel anvisats ur anslaget till kommunala beredskapsarbeten.

Dag för beslut	Slag av arbete	Totalkostnad	Beviljat lån	Beviljat statsbidrag
1933				
6/10	Stensättning av Ripagatan, Trälleborg	91,300	45,650	—
20/10	Folkskolebyggnader i följande socknar:			
	Jämtlands län:			
	Lit	16,180	—	8,090
	Hammerdal	72,970	—	36,485
	Offerdal	28,600	—	14,300
	Alsen	30,600	—	15,300
	Norrbottnens län:			
	Hortlax	30,000	—	25,500
	Piteå landskommun	87,500	—	65,625
	Norrfjärden	26,071	—	22,165
	Ålvsby	9,468	—	5,680
	Edefors	140,000	—	126,000
	Arvidsjaur	41,000	—	20,500
	Arjeplog	35,950	—	21,570
	Jokkmokk	160,000	—	120,000
	Gällivare	60,000	—	36,000
	Överkalix	167,800	—	151,020
	Töre	66,050	—	60,500
	Nederkalix	67,500	—	57,375
	Nedertorneå	73,250	—	65,925
	Karl Gustaf	63,000	—	47,250
	Hietaniemi	21,500	—	16,125
	Korpilombolo	113,600	—	102,240
	Junosuando	38,270	—	34,443
27/10	Vissa anläggningar för Luleå stads vattenledningsverk	245,000	171,500	73,500
3/11	Vattenledningsarbeten för Torshälla stad	41,650	25,000	—
10/11	Kommunalhus i Skönsberg och Skönsmon	182,500	11,050	144,075
	Folkskolebyggnader i Tåsjö, Västernorr. län	47,982	—	35,990
	Om- och tillbyggnad av f. d. epidemisjukhuset i Arboga	145,000	45,000	—

Dag för beslut	Slag av arbete	Totalkostnad	Beviljat lån	Beviljat statsbidrag
1933				
10/11	Ålderdomshem i Hed s:n, Västmanlands län . . .	27,000	—	7,000
	Folkskolebyggnader i Lyse s:n, Göteb. o. Bohus län	58,000	—	49,300
17/11	Avloppskulvert m. m. i Hälsingborgs stad . . .	342,000	171,000	—
	Reningsverk i Skara	255,000	127,500	—
	Läroverksbyggnad i Falun	396,000	196,000	—
	Skolhus i Krånge, Västernorrlands län	41,000	—	24,600
24/11	Skolhus i Forserum, Jönköpings län	97,800	—	39,000
1/12	Kajombyggnader i Sundsvall	205,000	205,000	—
	Ombyggnad av Sundskanalen, Hudiksvall	75,000	75,000	—
	Gymnastikhus i Ransäter, Värmlands län	45,000	—	22,500
	Ombyggnad av ålderdomshem i Oskarshamn . . .	120,000	—	57,000
8/12	Skolhus i Grubbe, Nora skoldistr., Västernorr. län	14,460	—	12,960
	Skolhus i Ankarsvik, Alnö s:n, Västernorr. län .	58,084	—	43,565
	Ålderdomshem i Alfva s:n, Gävleb. län	44,220	—	17,690
15/12	Kommunalhus i Norra Råda, Värmlands län . . .	30,000	30,000	—
	Folkskola i Malgovik, Västerbottens län	54,639	—	32,785
21/12	Arrestlokal i Byske, Västerbottens län	13,300	9,000	—
	Skolhusbyggnad i Norberg, Västmanlands län . .	324,100	—	194,460
1934				
3/1	Kommunalhus i Alnö, Västernorrlands län	102,000	—	91,800
12/1	Gasklocka i Sundsvall, Västernorrlands län . . .	165,000	—	33,000
	Skolhusbyggnader i Kloten, Örebro län	56,095	—	33,660
	Om- och tillbyggnad av folkskolan i Slite, Gotlands län	44,200	—	26,520
19/1	Barnmorskebostad i Garpenberg, Kopparbergs län	6,062	—	3,640
	Skolhus i Persbo, Kopparbergs län	5,518	—	3,310
	Uthus i Finnhyttan, Kopparbergs län	2,400	—	1,440
	Konservering av kyrkor i Vibyggerå, Västernorrlands län	25,140	—	17,600
26/1	Samrealskolebyggnad i Trollhättan, Älvsborgs län	500,000	350,000	—
	Margretegårde skola, Uddevalla stad, Göteborgs och Bohus län	235,000	198,000	—
	Skolhus i Bureå kyrkby, Västerbottens län	205,570	—	113,065
9/2	Kommunalhus i Torp, Västernorrlands län	114,000	—	62,700
	Skolhus i Simeå, Undersviks s:n, Gävleborgs län	35,600	—	21,360
	Skolhus i Långhed, Alfva skoldistrikt, Gävleborgs län	37,000	—	18,500
	Kommunalhus i Norrbärke, Kopparbergs län . . .	96,000	—	62,400
	Allmänt läroverk i Vänersborg, Älvsborgs län . .	230,325	—	46,065
	Samrealskola i Morastrand, Kopparbergs län . . .	190,000	190,000	—
	Skolhus i Lycke och Skärve, Göteborgs och Bohus län	75,100	—	63,835

Dag för beslut	Slag av arbete	Totalkostnad	Beviljat lån	Beviljat statsbidrag
1933				
16/2	Lärbostadshus, Vallentuna, Stockholms län . .	31,350	—	7,840
	Vattenledning i Trosa, Södermanlands län . . .	80,000	80,000	—
	Stadshus i Nybro, Kalmar län	462,000	—	46,200
	Kommunal mellanskola i Nybro, Kalmar län . .	160,400	—	32,080
	Folkskolebyggnader i Färgelanda skoldistrikt, Älvsborgs län	61,950	61,950	—
	Varmbadhus i Lilla Edets m:e, Älvsborgs län .	136,000	—	81,600
	Bad- och gymnastikhus i Köpings stad, Västmanlands län	400,000	—	40,000
	Skolbyggnader i Dals skoldistrikt, Västernorrlands län	27,267	—	24,540
	Skolbyggnader i Ytterlännäs skoldistrikt, Västernorrlands län	100,450	—	70,315
23/2	Kyrkorestaurering i Nora stads- och bergsförsamlingar, Örebro län	52,310	41,310	—
	Tullhus, Västerviks stad, Kalmar län	92,000	—	23,000
	Ålderdomshem i Bjärträ k:n, Västernorrlands län	89,200	—	44,600
	Summa	8,121,281	2,032,960	2,775,588

Förteckning
 över i propositionerna nr 234 och 235 intagna tabeller
 och översikter m. m.

	Sid.
Propositionen nr 234:	
Antal arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen under åren 1930—1933	5
Fackföreningarnas arbetslöshet i procent av medlemsantalet under åren 1930—1933	6
Antal hjälpsökande arbetslösa enligt arbetslöshetskommissionens månadsrapporter under åren 1930—1933	6
Antal till arbetslöshetskommissionen rapporterade kommuner under åren 1931—1933	7
Översikt över kommuner, vilka den 31 januari 1934 men icke den 31 januari 1933 rapporterat arbetslöshet (»nyttillkomna kommuner»), respektive kommuner, vilka den 31 januari 1933 men icke den 31 januari 1934 avgivit sådan rapport (»avgångna kommuner»)	8
Kommuner med arbetslöshet den 31 december 1933 motsvarande minst 8 % av invånarantalet	9
Översikt, utvisande hur kommunerna med mer än 8 % arbetslöshet den 31 december 1933 fördela sig med hänsyn till dels antalet hjälpta i procent av antalet arbetslösa, dels ock antalet enligt arbetslinjen hjälpta i procent av hela antalet hjälpta	12
Antal rapporterade hjälpsökande arbetslösa januari—december 1933 i fördelning på yrkesgrupper	13
De arbetslösas yrkesfördelning (Jämförelse mellan den hos arbetslöshetskommissionen anmälda arbetslösheten vid vissa tidpunkter 1933 och den 31 januari 1934)	15
Länsfördelning av de arbetslösa (Jämförelse mellan den hos arbetslöshetskommissionen anmälda arbetslösheten vid vissa tidpunkter 1933 och den 31 januari 1934)	16
Anmälda arbetslösa den 31 december 1933 i förhållande till den manliga befolkningen över 16 års ålder	17
Antal arbetare, antal utgjorda arbetstimmar, använd drivkraft samt salutillverkningarnas värde efter omräkning till 1913 års prisläge vid ett antal företag under vissa redovisningsår	19
Fördelning av under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 beviljade belopp till arbeten i öppna marknaden	24
Dagsverken, utförda under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{31}{1}$ 1934 för anslag från fonden för förlag till statsverket, anvisade till arbeten i öppna marknaden	26
Den hittills under budgetåret 1933/1934 beslutade arbetslöshetshjälpens fördelning på län och större städer.....	29
Sammanställning, utvisande beräknat antal dagsverken under budgetåret 1933/1934 av de för samma budgetår anvisade anslagen till arbeten i öppna marknaden	35
Sammanställning, utvisande beräknat antal dagsverken under budgetåret 1934/1935 av de för budgetåret 1933/1934 anvisade anslagen till arbeten i öppna marknaden	36
<i>Bihang till riksdagens protokoll 1934. 1 saml. Nr 234.</i>	8

	Sid.
Sammanställning, utvisande arbetseffekten av de anslag, som äro avsedda att upptagas i riksstaten för budgetåret 1934/1935	39
Uppgifter rörande bostadsförbättringsverksamheten på landsbygden under budgetåret 1933/1934	50
Sammanställning av vissa uppgifter från hälsovårdsnämnderna rörande behovet av fortsatt bostadsförbättringsverksamhet på landet.....	55
Uppgift rörande vissa arbetslöshetsförhållanden enligt kommunernas rapporter till statens arbetslöshetskommission för den 31 december 1933 (Bilaga A)	66
Antalet hjälpsökande arbetslösa den 31 december 1933 i fördelning på yrkesgrupper och län (Bilaga B).....	94
Förteckning å företag, till vilka under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 medel anvisats ur anslaget till statliga beredskapsarbeten (Bilaga C).....	96
Förteckning å företag, till vilka under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 medel anvisats ur anslaget till skenfria korsningar (Bilaga D).....	98
Förteckning å företag, till vilka under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 medel anvisats ur anslaget till broar och hamnar (Bilaga E).....	100
Förteckning å företag, till vilka under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 medel anvisats ur anslaget till kommunala beredskapsarbeten (Bilaga F).....	102

* *
*

Propositionen nr 235:

Omsättningen per vecka av arbetare vid de statliga reservarbetena $\frac{1}{7}$ — $\frac{30}{12}$ 1933	41
Tablå över de statliga reservarbetenas kostnader per effektiv arbetsdag och över de olika delkostnaderna i procent av arbetenas bruttokostnader.....	43
Tabell, utvisande fördelningen på städer och landskommuner av antalet kommuner, som under åren 1931—1933 åtnjutit förhöjt statsbidrag till statskommunala reservarbeten	45
Arbetslinjens omfattning 1931—1933.....	45
Tablå över kommuner, som åtnjutit förhöjt statsbidrag till kontantunderstödsverksamhet	46
Understödslinjens omfattning 1931—1933	47
Hyreshjälpsbeloppens storlek i vissa kommuner under år 1933.....	49
Fördelning å yrken av statliga och statskommunala reservarbetare samt dagunderstödda	50
Totalantalet statligt och kommunalt hjälpta arbetslösa vid vissa tidpunkter 1931—1933	52
Det absoluta och relativa antalet hjälpta arbetslösa 1931—1933.....	53
De arbetslösas och arbetslöshetshjälpens fördelning den 31 januari 1934 ur geografiska synpunkter	54
Beräknade kostnader och statsbidrag för under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{23}{2}$ 1934 beviljade statliga och statskommunala reservarbeten.....	56
Utbetalade statsbidrag till statliga och statskommunala reservarbeten, understödsverksamhet, hyreshjälp, kurser samt frivillig arbetstjänst under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{10}{2}$ 1934.....	60

* *
*